

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

TAM MARİFETLİ

PARAGRAF

10X20
DENEME



TYT | AYT | MSÜ | KPSS | ALES

YENİ NESİL
SORULAR

ALES TİPİ
SORULAR

ÖNCÜLLÜ
SORULAR

ÖZGÜN TARZ
SORULAR

Engin GENÇ
Ahmet TAŞ



PDF ÇÖZÜMLERİ İÇİN

Ücretsiz PDF Kopyası İçin <https://rantey.org>



OK-YAY

1. Dünya kabuğunun kimyasal bileşimi dünya yüzeyindeki ya da yüzey yakınlarındaki kayalar doğrudan gözlemlenerek öğrenilebilmektedir. Üst mantonun altında kalan bölgeler hakkında kesin olarak çok fazla bir bilgiye sahip değiliz. Fakat taş, demir ve gök taşları ile ilgili dünyanın derinliklerinin bileşimi arasında benzerlikler kurulabilmektedir. Kıtasal alanlar üzerindeki üst kabuk sial adıyla anılır. Okyanusun alanlarının üzerinde ve kıtasal sial altında sima içindeki en bol elementler silisyum ve magnezyum bileşimi adıyla bilinen kabuk vardır.

Bu parçanın anlatımı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Açıklama yapılmıştır.
- B) Bilgi verme amacı vardır.
- C) Tanımlamaya başvurulmuştur.
- D) Sayısal verilerden yararlanılmıştır.
- E) Öğretici nitelik bulunmaktadır.

2. Edebiyatın toplumla ilişkisi sıkça gündeme gelen konulardan biridir. Romandan ve gerçeklikten söz açıldığında çoğu zaman önemli romanlar akla gelmektedir. Bu romanlardan biri de Stendhal'ın Kırmızı ve Siyah romanıdır. Burada bir cümle hafızama kazınmıştır. "Roman uzun bir yol boyunca dolaştıran ay-nadır." sözü Stendhal'ın toplumla olan ilişkisini belki de en iyi özetleyen cümlesidir.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gerçekçi bir bakış açısıyla olayları anlatmak
- B) Hayalperest bir anlatımla olayları sıralamak
- C) Gerçekleri değiştirerek olay örgüsünü oluşturmak
- D) Gerçekle hayali karıştırarak anlatmak
- E) Gerçeği kanıksayarak eserlerin içine aktarmak

3. 19. yüzyılda bilimsel gelişmelerde önemli bir atılım görülmedi. Bununla beraber kimi insanlar tarafından bilimsel alanlarda temel değişikliklere yol gösteren nitelikte buluşlar yapıldı. Termodinamik ve elektromagnetik gibi yeni alanlar yeni enerji kavramları oluşturuldu. Alman bilim insanı Karl Gauss gibi birçok matematiksel çalışmaları ortaya koyan kişiler türedi. Biyoloji ve tıp alanlarında ilerlemeler kaydedildi. Her ne kadar 19. yüzyıl bilimsel gelişmelerin çok fazla ileri boyutlara taşınmadığı bir dönem olarak bilinse de küçük ama önemli atılımlar yapılmıştır.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. 19. yüzyılda çeşitli küçük atılımların gerçekleştiği,
- II. Biyoloji ve tıp alanlarında ilerlemelerde geri kalındığı,
- III. Matematiksel çalışmaların diğer alanları etkilediği

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
L
A
R
I

4. Biyoloji dünyası Darwin ve Mendel gibi isimler tarafından altüst edilinceye dek tekdüze bir gidiş içindeydi. “Türlerin Kökeni” adlı yapıtında Darwin birçok oluşumun aynı kökten geldiğini ortaya attı. Doğal ayıklanma süreci içindeki evrimsel gelişmelerde önemli bir tez ortaya koydu. Evrimsel gelişmede insanı hayvanlar arasına yerleştiriyordu. Darwin’in 1860’larda Mendel gibi ortaya attığı bu tez birçok kişi tarafından tartışma konusu hâline geldi. 1900’lerde genetik bilimin temelini oluşturdu.

Bu parçada bahsi geçen Darwin ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Mendel gibi görüşlerini kanıtlamış ve biyoloji dünyasına yeni bir soluk getirmiştir.
B) Doğal ayıklama süreci ile evrimsel gelişmelere karşı çıkmıştır.
C) 1860 öncesi ortaya atılan bütün teorileri çürüterek yeni bir görüş ile çıkmıştır.
D) Her dönemde genetik bilimin referans aldığı önemli bir isim hâline gelmiştir.
E) Birçok canlının yapısal olarak aynı soydan geldiğini savunan bir tez ortaya atmıştır.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I

5. Atom kuramı, 1743 ile 1794 yılları arasında yaşayan Lavosier’in açıkladığı ilkelere uygun olarak gerçek anlamda pratik ve bilimsel bir çalışma hâline gelen kimya ile simya arasındaki bağlantıyla ve onun gizemsel içeriği ile açıklanmaya çalışıldı. Kimya alanında görülen temel gelişme atom kuramıydı. Bu kuram 19. yüzyılın başlarında modern biçimi ile Dalton tarafından öne sürüldü. Söz konusu olan kurama göre tüm kimyasal değişiklikler tek ve parçalanamaz atomlardan meydana geliyordu.

Bu parçada anlatılan atom kuramı ile ilgili olarak

- I. Birçok kişi tarafından açıklanmaya çalışılmıştır.
II. Kimya alanında görülen önemli bir ilerleme olarak kabul edilmiştir.
III. Tüm kimyasal değişikliklerin temeli atomların parçalanmasıyla ilgilidir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III



6. Bugünkü adıyla gelişmiş Batı ülkeleri olarak nitelendirdiğimiz birçok Avrupa topluluğu, 1870 yılına kadar gelişim anlamında üstünlüğe sahip değildi. 1870 yılından itibaren gelişimin ilk aşaması olarak kabul edilen demir yolları, ulusal pazarların güçlenmesine sebep oldu. Ulusal pazarların güçlenmesi ile de Almanya, İtalya gibi devletler ticari gelişimini arttırarak ekonomik anlamda ilerleme katetti. Gerçekleşen ilerleme yatırımlarla teknolojik unsurların artmasını ve birçok alanda teknolojinin ilerlemesini sağladı. Birçok dünya ülkesi günümüzde Avrupa topluluğunun geçmişte yapmış olduğu bu atılımları taklit ederek ya da farklı bir deyişle örnek alarak ilerleme gösterdi. Elbette ki dönemin Osmanlı İmparatorluğu gibi birçok güçlü devlet bu gelişmelerin önüne geçemedi. Her ne kadar Avrupa ve Osmanlı arasındaki makas daralsa da tam anlamıyla bu devletlerin gelişim açısından eşitlendiği söylenemez.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Osmanlı İmparatorluğu'nun her dönemde Avrupa toplumlarından ileri bir medeniyet olduğu
- B) Avrupa topluluklarının hızlı bir ilerleme ile Doğu medeniyetlerinin önüne geçtiği
- C) Batı ile Doğu medeniyetleri arasında yüzyıllarca süren bir gelişim yarışının olduğu
- D) 19. yüzyılda Avrupa milletleri ilerleme sağlasa da Osmanlı medeniyeti ile arasındaki farkı kapatamadığı
- E) Avrupa'da yaşanan bilimsel gelişmelerin bütün dünya milletleri tarafından desteklendiği

7. Divan edebiyatı ve sanatı İslam kaynaklarıyla Anadolu uygarlıklarının etkisinde gelişmiştir. Göçebe Türkmen aşiretleri Osmanlı sahasında edebiyat ve sanat alanında ilerleme katetmiştir. Kimi özellikleri bakımından Arap ve Fars edebiyatının etkisi altındadır. Bununla beraber ortaya çıkan özgün örnekler de mevcuttur. Osmanlı toplumunun oluşumunda göze çarpan ikilik edebiyat ve sanat yaşamını da etkilemiştir. Arap ve İran kültürüne yakın olan İslamcı kent kültürünü benimseyen, ince bir zevkin ve üslubun izleyicisi olan, daha sonra yönetim kademelerinin tercihlerini yansıtan divan edebiyatı sarayın ve değerli bir azınlığın çevresinde gelişmiştir. Dinsel inanışlarla kurulu bir düzen ile hatta başkaldırı niteliğinde ortaya çıkmıştır. Kent dışındaki gelenekleri pek fazla bünyesinde barındırmıştır.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Divan edebiyatının temel kaynağı sadece İslamî kaynaklardır.
- B) Arap ve Fars edebiyatının etkisi ile divan edebiyatı, sıradanlaşmıştır.
- C) Divan edebiyatı her yöreden insanı bünyesinde barındıran bir edebiyattır.
- D) Eski Anadolu uygarlıklarını da kaynak alan divan edebiyatı, Arap kültüründen etkilenmiştir.
- E) Toplumsal gelişmelerle kesinlikle etkilenmeyen divan edebiyatında tekdüzelik hâkimdir.



8. Osmanlı toplumu minyatürlerle önemli olayları ve başarıları anlatmıştır. 15. yüzyılda Nigari 18. yüzyılda Levni gibi üstatlar birçok önemli vakayı kaleme almıştır. Yazı sanatı da Osmanlı toplumunda çok gelişmişti. Bazı engellilerin sınırlandığı resim ancak az sayıda örnek yaratabilirken yazılarla âdeta figüratif eserler yaratılmıştır. Sayfaları süsleyen tezhip yazılara ayrı bir değer kazandırmıştır.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. Farklı yüzyıllarda birçok önemli olay yazıya geçirilmiştir.
- II. Figürler yazıya göre daha fazla ele alınmıştır.
- III. Tezhip yazılarda çok fazla önemsenmemiştir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

9. İlk kıta kütlelerinin sürekli olarak değişikliğe uğradığı ve hareketlilik sağladığı bilinmektedir. Bu hareketlilik enlem ve boylam değişikliklerine, bazı bölgelerin su altında kalmasına, bazılarının ise su yüzüne çıkmasına yol açan yükselti değişiklikleri olarak adlandırılır. Dağların belirlenmesine ve aşınmasına hatta oluşum sürecine bağlı olarak değişiklik yaşanmasına, magmanın hareketleri yüzünden yeryüzü kabuğundan ve yüzey şekillerinde ortaya çıkan değişiklikler zamanla milyon yıllık bir süre içinde yüzey şekilleri evrimsel dönüşüme sebep olmuştur.

Bu parçada anlatılan ilk kıta hareketleriyle ilgili olarak

- I. Bazı bölgelerin su altında kalmasına,
- II. Dağların belirlenmesine,
- III. Yeryüzünün aşınmaya uğramasına,
- IV. Enlem ve boylam değişikliğine,
- V. Magma'nın hareketliliğinin artmasına

durumlarından hangisine ulaşamaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Hindistan'ın okuryazar bir kültüre bağlı olması tarih öncesi dönemden doğmuştur. Milattan önce 2300 yıllarına kadar gitmektedir. Bu döneme dair bulunan bulgular yazının kullanılmaya başlandığını ve yazı ile beraber birçok fikrin kalıcı olması gerekçesiyle not alındığını göstermektedir.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. Hintlilerin tarih öncesi dönemlere uzanan yazı kültürünün olduğu bilinmektedir.
- II. Milattan önce 2300 yıllarından kalma yeni belgeler bulunmuştur.
- III. Not alma kültürü Hindistan coğrafyasında milattan önceki dönemlerde vardır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

Y
A
R
A
G
R
A
F

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I



11. Yağmur yağar ve gök gürler bense bu gürüntülerden hiçbir şekilde etkilenmem. Ben sessizlikten korkarım sessizliğin çıktığı kulaklarımdan ruhuma işler ve yüreğime temas eder. Böylelikle sessizlik beni başka diyarlara götürür. Benim en büyük korkumdur sessizlik. Yağmurun yağması göklerin parçalanırcasına gürlemesi birçok insana korku verirken bana yeter ki ses olsun algısıyla dinginlik sağlamaktadır. Ben çayın şekerlisini severim. Çünkü kaşık bardağa vurdukça çıkan sesler benim dünyada olduğumu hatırlatır.

Bu parçadan hareketle, kendini böyle tanıtan kişi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sessizlikten korkan
- B) Kalabalık ortamları özümseyen
- C) Issız ortamları seven
- D) Gürültülü ortamları benimseyen
- E) Çevresinde birilerinin konuşmasını isteyen

12. Asitle birleştiğinde tuz oluşturan madde baz olarak adlandırılır. Baz kavramı her zaman asit kavramına bağlı kalmıştır. Aslında baz kavramı asit kavramının karşılığı olarak bilinir fakat baz olmadan hiçbir asit tepkimeye giremez. Sulu bir çözeltide iyonun var olduğu kuramını açıklarken baz çözeltilerinin de iyonları içerdiği belirtilmiştir.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. Baz kavramının asit kavramına olan bağılılığına,
- II. Asit ile bazın birbirinin karşılığı olarak bilindiğine,
- III. İyon çözeltilerinin bazıları kapsadığına

durumlarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

13. I. Çöl denildiğinde İnsan aklına her zaman aşırı sıcak iklim kuşakları gelmektedir. Fakat coğrafi olarak birçok uzmanın görüşü bu yönde değildir. Çöl kavramı buzlu, kayalı, killi, kumlu gibi belirli sınıflara ayrılmaktadır.

II. Çöllerin ortak özellikleri yaşayan insanların azlığından kaynaklanmaktadır. İnsan sayısının az olması, o bölgenin elbette ki tarımsal faaliyetlerinin az olması anlamına gelmektedir.

Bu iki parçanın anlamca birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Dünya'nın üçte biri çöllerden oluşmaktadır. Bu çöllerin en büyüğü Afrika kıtasında yer almaktadır. Çöl denince sıcak kumlar gözümüzün önünde belirir. Afrika ise tam olarak gözünüzde canlanan bu görselin somutlaşmış hâlidir.
- B) Kayalı, killi, kumlu ve buzlu birçok çöl bulunmaktadır. Çöl denildiğinde aklımıza gelen ilk görsel buzlu çöllerdir. Bu çöllerde tarımsal faaliyet yapılamadığı için insanların yerleşim noktası olarak değerlendirilemez.
- C) Çöller sadece sıcak iklim kuşağı anlamına gelmez. Birçok kişi böyle değerlendirse de çöllerin; buzlu, kayalı, kumlu ve killi olanları da vardır. Çöllerin en büyük ortak özelliği insan sayısının az olmasıdır. İnsanın az olmasının temel sebebi ise tarımsal faaliyetlerin çok az olmasıdır.
- D) İnsanoğlu yapmış olduğu çeşitli faaliyetler ile dünyayı geliştirirken bir yandan da bitki örtüsünü yok ederek dünyanın çöl olmasına sebep olmaktadır. Yaşanan bu olumsuz durum küresel ısınma sebebiyle buzulların erimesine sebep olmaktadır.
- E) Çöllerin ortak özellikleri arasında tarımsal faaliyetlerin yapılamaması gelmektedir. Çöller sadece sıcak kumlu bölgeler olarak bilinmektedir. Dünyada tarımın neredeyse hiç olmadığı bu bölgeler insanın uğrak noktası olmaktan çıkmıştır.



14. Osmanlı Devleti'nin gerileme döneminde devlet maddi çaresizlik içinde el attığı toprak gelirleri düzenin dayanak noktası olan toprak mülkiyeti sistemini altüst etmiştir. Köylü yoksulluğa adım adım sürüklenirken geçmişte memurlara ve köylülere görev karşılığı verilen toprak geliri, hazine ihtiyacı için zenginlere verilmiştir. Böylelikle halk tabakası olarak adlandırılan kitle zorluk çekmeye başlamış ardından günümüzde de hâlen bir problem olan ağalık sistemi boy göstermiştir.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Devletin mali anlamda sıkıntı yaşadığı
- B) Toprak gelirlerinin zenginlere verildiği
- C) Ağalık sisteminin ortaya çıktığı
- D) Mülkiyet sisteminin düzgün işlemediği
- E) Devletin halkı ön planda tuttuğu

15. (I) Birçok canlı türünün içinde önemli olarak kabul edilen belli başlı organizmalar bulunmaktadır. (II) Su bitkilerinde de bu durum böyledir. (III) Su bitkilerinin en önemlisi su yosunları olarak adlandırılır. (IV) Bu bitkilerin kökenleri gövdeleri ya da yaprakları yoktur, bununla beraber klorofilli bir yapıya sahiptir. (V) Fotosentez yoluyla besin üretimine geçerler karşılaşmış olduğumuz su bitkilerinin en önemlisi olarak kabul edilen su yosunları, kendilerine yeterli bitkileri edinmeye ve kendi kendine beslenmeye uygun varlıklardır. (VI) Organizma ayrımı bilim insanları tarafından canlılık esasına göre yapılmaktadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

16. Ana çizgileri ile kültür bir ulusa özgü maddi veya manevi ürünlerin bütünü olarak tanımlanabilir. (I) Kültür bakıldığında ulusal bir nitelik taşımaktadır. (II) Bir topluluğu millet yapan özellikler içerisinde kültürün ayrı bir yeri bulunmaktadır. (III) Maddi kültür olarak nitelenen mimari, el sanatları ve güzel sanatlar insanın daha çok ortaya koyduğu somut kültürel bir kimliktir. (IV) Manevi kültür din, töre, âdet gelenek ve dilden oluşmaktadır. Aslında birçok zaman iç içe geçen kültürler ve uygarlıklar birbirlerine bol miktarda aktarım yapmıştır. (V) Böylelikle karma uygarlıklar veya birbirleriyle etkileşim hâlinde olan milletler vasıtasıyla ortaya çıkmıştır.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralandırılmış cümlelerin hangisi ile başlar?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

17. Dünya'nın oluşum evresinde bir zaman olarak adlandırılan dönem üç bölmeli deniz böcekleri çağı olarak da bilinmektedir. Bu ilkel eklembacaklılar tüm bir zaman boyunca yaygınlaşmışlardır. İleriki dönemlerde yavaş yavaş soyları tükendi. Kambriyen Devri'nde çok küçük hayvanlardan çok büyük hayvanlara evrilmişlerdi. Daha sonraki zaman dilimlerinde belli başlı olanları kendilerini bir top gibi yuvarlama yeteneğini elde etti. Ötekiler önce suya elverişli biçimler olarak suda kolayca ilerleyebilir duruma geldiler. Bilim insanlarının elde ettiği bir fosil Çekoslovakya'da yakınlarındaki kambriyen kayalarında bulunmuştur.

Bu parçayla ilgili olarak

- I. Dünyanın dönemleri hakkında bilgi verildiği,
- II. Dönem ayrımlarının hayvan türlerine göre yapıldığı,
- III. Hangi bölgelerin hangi dönemde oluştuğu

durumlarından hangileri söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) II ve III

18. Dünyadaki buzulların yüzde 90'ı Güney Kutbu'nda yer almaktadır. Bu büyük buz yığını üstünde yaz kış hiçbir canlıya rastlanmaz. Ancak bu buz parçasının kıyılarında yaşam penguen ve fok sürüleri tarafından gerçekleştirilir. Güney Buz Denizi'nde yaşadığı tespit edilen dört farklı fok türü bulunmaktadır. Dünyadaki memelilerin en güneyde yaşayanları bahsi geçen dört farklı fok türüdür. Bu tür, soğuğa dayanıklılık açısından birçok memeliye göre üstün özelliklere sahiptir. Böylelikle dünyanın en soğuk yerlerinden biri olan Güney Kutbu'nda yaşayabilecek cesarete ve fizyolojik özelliklere sahiptir.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine cevap alındığı söylenemez?

- A) Güney Buz Denizi'nde hangi hayvanlar yaşamaktadır?
- B) Dünyadaki buzulların miktarı ne kadardır?
- C) Güney Kutbu'nda yaşayan hayvanlar hangileridir?
- D) Fokların diğer memelilere göre üstün özelliği nedir?
- E) Soğuklara dayanıklı foklar kaç çeşittir?

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I

19. Dünyamızda yaşayan her beş memeliden ikisi keskin dişli ve kemirici hayvanlar olan kemirgenlerdir. Böcek yiyen bu hayvanlar iki grupta incelenir. Böcekçiller aile grubuna giren hayvanlar ve yarasa gibi türleri içinde barındıran diğer böcek yiyen hayvanlardan oluşur. Aralarında beslenme biçimleri ile ilgili temel farklılıklara rağmen bu tip hayvanların birçok ortak yanı vardır. Bunlardan en önemli ortak yanı küçük hayvanlar olmalarıdır. Ortalama boyları yedi buçuk santim civarında olan bu tip hayvanlar birbirlerine birçok alanda benzerlik göstermektedir.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Memeli canlılardan ikisi dişli ve kemirici olan kemirgenlerdir.
- B) Kemirgenlerden bazıları böceklerle beslenmektedir.
- C) Böcekçillerin ve yarasa gibi türlerin ortak özellikleri vardır.
- D) Böcekçiller ve yarasa türleri küçük hayvanlardır.
- E) Birçok alanda çeşitli hayvanlar birbirine benzerlik göstermektedir.

20. Tavşanlar hızlı koşmaları ile nam salmış önemli hayvanlardır. Yabani olanlar ve evcilleştirmeye müsait olanlar olmak üzere iki grupta değerlendirilebilirler. Her ne kadar kemirgenlere benzerlik gösterecekler de kemirgenlerin önemli bir bölümü kemirme işinde kullandıkları dişleri ile dikkat çeker fakat tavşanlarda bulunan diş yapısı diğer kemirgenlere göre çok daha zayıf hatta diğer kemirgenlerin yanı sıra farklı tüketim ürünlerini çiğnemeye yarar.

Bu parçada bahsi geçen tavşanlarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hızlı koşan hayvanlardır.
- B) Evcilleştirilme müsaittir.
- C) Kemirgenlerle benzerlik gösterir.
- D) Kemirgenlerin aksine çiğneme yaparlar.
- E) Diş yapıları kemirgenlere göre zayıftır.



1. Silüryen Devri'nin sonlarına doğru canlı varlıkların derinlerden başlayıp kumsallara doğru denizleri kaplaması söz konusudur. Bu tarz organizmaların yapıları deniz ortamının değişik yerleşme alanlarının farklılaşan koşullarına uygun biçimde olmaktadır. Silüryen Devri'nin sonlarında birçok canlı varlık su ortamından karaya geçmeye başlamıştır. Yeternekleri ve fiziksel yapıları doğrultusunda evrime uğramışlardır. Yaşamın su ortamından karaya geçmesi evrim sürecinin de önemli bir olayı olarak değerlendirilmesi gerekir. Çünkü yaşam biçimlerinin ve yapılarının hareket düzeyleri karada gözle görülebilir bir çeşitlenmeye sebep olmuştur. Bu çeşitlenme denizde ihtiyaç duyulan birçok organın yok olarak karada yeni uzuvların ortaya çıkmasıyla gerçekleşmiştir.

Bu parçanın anlatımı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir dönemle ilgili detaylı bilgi verilmiştir.
B) Bir durumun gerekçesi açıklanmıştır.
C) Öğretici nitelikte bir metindir.
D) Tanım cümlelerine yer verilmiştir.
E) Açıklayıcı bir metinden alınmıştır.

2. Dünyayı çocuklara versek çok daha adaletli yönetirler. Çünkü çocuklar merhamet sahibi insanlardır. Onların bu merhamet sayesinde dünyaya daha adaletli yaklaştıklarında şahit oluruz. Geçmişte bizde de fazlasıyla var olan merhamet duygusu maalesef ki gitgide azalmaktadır. Bazen düşünüyorum da keşke çocuk kalabilseydik. Çocukluk döneminde yaptığımız resimler bile daha anlamlıydı. İnsan büyüdükçe çocukluğun kıymetini daha iyi anlıyor ve bazen hep çocuk kalabilmek için çocukça hareketler yapıyor.

Bu parçada altı çizili söz ile belirtmek istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) her zaman
B) zamanla
C) sürekli
D) hep
E) mutlaka

3. 17. yüzyılın en önemli bilimsel olaylarından biri William Harvey tarafından gerçekleştirilen kan dolaşımının bulunmasıdır. William Harvey konuyla ilgili uzun yıllarını çalışmaya adanmış ve deney ve gözlemlere dayanan kitabını titizlikle oluşturmuştur. Bu eser 1628 yılında Frankfurt'ta yayınlanmıştır. Bu yapıtın o dönemlerde bilimsel düşünce üzerinde yarattığı etkinin ölçüsünü kestirmemiz gerçekten güçtür fakat ileriki dönemlerde bu eser birçok bilimsel temelin başyapıtı olarak kullanılmıştır.

Bu parçada anlatılan William Harvey ile ilgili olarak

- I. bilimsel çalışmalar gerçekleştirdiği,
II. kendisinden sonra gelen bilim insanlarını etkilediği,
III. yayınlamış olduğu eserlerin birçok dile çevrildiği

durumlarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) II ve III

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I



4. Tek hücreli organizma tümüyle anlaşılama-
yan bir karmaşıklık içinde olan canlı türü
olarak nitelendirilir. Böyle nitelendirilmesinin
sebebi belki de büyüme ya da daha etkili bir
yapı edinme ihtiyacı taşımasıdır. Hücrelerin
büyümesi, hücredeki çekirdek sayısında bir
artışa yol açar. Söz gelimi bazı amiplerin 50
çekirdekleri vardır. Öteki taraftan hücrelerin
koloniler halinde gruplaşması görev bölümü-
ne ve etkinliğin artmasına yol açar. Koloniler
hücrelere eşittir fakat değişik işlevler için fark-
lılaşmaya başlar. Bu farklılaşmalar tek hücre-
den çok hücreye geçişin ilk adımıdır, bununla
beraber gelişmenin bu aşamasında organiz-
malar tam anlamıyla çok hücreli değildir. Ko-
lonilerdeki hücreler arasında yaşanan iş bö-
lümünün artması ile çok hücreli hâle gelirler.

Bu parçayla ilgili olarak

- I. Tek hücreli canlıların karmaşık canlı olarak
nitelendirilmesinin sebebinin açıklandığı,
- II. Amiplerin bazılarının çekirdek sayılarının
belli olduğu,
- III. Kolonilerin hücre sayıları ile eşit sayıda
olduğu,
- IV. Kolonilerde hücrelerin arasında iş bölümü
yapıldığı,
- V. Tek hücreden çok hücreye geçişin ilk adı-
mının farklılaşma olmadığı

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
L
A
R
I

durumlarından hangisi söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Hayvan türlerini ilk olarak koruyan kişiler olan
avcıların amaçları avladıkları hayvanların yok
olmasını önlemek ve her zaman bol av bul-
mayı sağlamaktır. İlk doğa koruma parklarının
çoğu kraliyet alanlarındaydı. Günümüzde ko-
ruma hareketi çok daha yaygınlaşmış durum-
dadır. Ancak günümüz avcıları av hayvanla-
rını korumaktan ziyade avlanmanın aşırılığı
ile onların türlerinin azalmasına hatta belki
de bazılarının yok olmasına sebep olmuştur.
Bu durum ileriki dönemlerde ekolojik denge-
nin sağlanması açısından büyük bir problem
yaratacaktır.

**Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden
hangisine değinilmemiştir?**

- A) Yeni nesil avcıların hayvan türlerinin yok
olmasına sebep olduğuna
- B) İlk doğa koruma parklarının genellikle
kraliyet alanlarında bulunduğu
- C) İlk avcıların hayvan türlerinin korunması-
nı sağladığına
- D) Hayvan türleri korunarak avın bereketli
olması amaçlandığına
- E) Ekolojik dengenin bozulmasında ilk avcı-
ların etkili olduğuna



6. Bitki bölümlerinin hareket algısı her zaman büyümeden dolayı değil bazen de hücre yapılarındaki değişimlerden kaynaklanmaktadır. Küstüm otu diye bilinen bir bitkinin yaprakları hücrelerden oluşurken büyümeye başlar. Bu büyüme bitkinin tamamına yayılır. Özellikle hücrelerden beslenerek hücre hareketliliği sayesinde gelişim süreci gerçekleşir. Sinekapan gibi etçil bir bitki için de aynı durum geçerlidir.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Bitkilerin hareket algısının büyüme ile ilişkisi olduğuna
- B) Hücre yapılarındaki değişmelerin büyümeye etki ettiğine
- C) Küstüm otu yapraklarının hücrelerden oluştuğuna
- D) Etçil bitkilerin gelişim sürecinin hücre hareketliliğine bağlı olduğuna
- E) Hücre hareketliliği ile bazı yaprakların geliştiğine

7. Eğrelti otları ve at kuyrukları gibi birçok bitkiyi kapsayan eğreltiler adı verilen bitki topluluğu bitki dünyasının en ilkel üyeleri arasında yer almaktadır. Bu bitkiler su ve besin gibi birçok hayati unsura ihtiyaç duyarlar. Su ve besinleri iletilici damar sistemlerine sahip olmaları açısından çiçekli bitkilerle benzerlik göstermektedir. Bunlar Tıpkı kara yosunları ile ciğer yosunları gibi ardışık üreme evrelerini gösterirler.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. Eğrelti otlarının bitki topluluğu içerisinde ilkel bir üye olduğuna,
- II. Eğreltilerle çiçekli bitkilerin benzerlik gösterdiğine,
- III. Çiçekli bitkilerin ardışık üreme göstermediğine

durumlarından hangilerine ulaşılamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve III E) II ve III

8. Anadolu Selçuklular tarafından sistemli olarak fetih hareketleri başlamıştır. Alparslan'ı izleyen Selçuklu Sultanı Melikşah, komutanlarından Süleyman Şah'ı önemli fetihlerde kullanmıştır. Melikşah'ın emriyle 1074 yılında Süleyman Şah Anadolu'nun hükümdarlığını Anadolu Selçuklu Devleti adına almıştır. Anadolu'nun büyük bir bölümü fethedilerek önemli bir tarihî gelişme tozlu sayfalara not düşmüştür.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. Süleyman Şah fethettiği toprakları Büyük Selçuklu Devleti adına fethetmiştir.
- II. 11. yüzyılın son çeyreğinde Anadolu'nun büyük bir bölümü fethedilmiştir.
- III. Sultan Melikşah'ın emriyle Süleyman Şah tarafından Anadolu fethedilmiştir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve III E) II ve III

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I



9. Birçok araştırmacı deniz kestaneleri üzerine çalışma yapmıştır. Araştırmalar sonucu deniz kestanelerinin yaklaşık olarak bir küre biçiminde olan yapısının yoğunluğu tespit edilmiştir. Birbirine sıkıca oturmuş kalkerli tabakalardan oluşan ve üst derilerinin altında yatan iskelet için koruma kalkanı oluşturan bir yapıdır. Sert deri deliklerle bezenmiştir. Bu iskeletleri çıplak gözle göremeyiz. Fakat deniz kestaneleri ayıklanıp temizlendikleri zaman ayırt edici bir şekilde çeşitli materyal yardımıyla bu iskeletlerin gözlemlenebildiği bilinmektedir.

Bu parçada bahsi geçen deniz kestaneleri ile ilgili olarak

- I. Birçok araştırmacının dikkatini çektiği,
- II. Yapısal yoğunluğunun tespit edildiği,
- III. Sert derilerinin delikli bir yapıya sahip olduğu,
- IV. Diğer su canlılarına oranla yapısal özelliklerinin farklı olduğu
- V. Çeşitli materyal yardımı ile iskeletlerin gözlemlendiği,

durumlarından hangisine ulaşamaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
L
A
R
I

10. Kuşlarda vahşi yaşamın incelenebilmesi ancak her örneğin yeterli ve herhangi bir belirsizliğe yer bırakmayacak bir şekilde etiketlenmesi ile mümkündür. Bugün hâlen kullanılmakta olan kuşların etiketlenme sistemi, adı daha çok Latince'ye uyarlanmış bir şekilde literatürde yerini almıştır. İsviçreli doğabilimcileri, bir kuşun etiketlenerek diğer kuş türlerinden ayrılmasını ve böylelikle kuşlar arasında farklılıkların ortaya konmasını bir görüş olarak savunmaktadır.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kuşların vahşi yaşamda yer aldığı
- B) İnsanoğlunun ilgisini çektiği
- C) Kuşların takip edilmek için etiketlendiği
- D) Etiketleme sisteminin Latince'den geldiği
- E) Etiketleme ile diğer kuş türlerinin ayrıldığı

11. Fizik alanında elektrikteki yeni buluşlarla çok daha önemli gelişme yaşandı. Bu gelişmeler arasında 1800 yılında Volta tarafından pilin ya da bataryanın yapılmasıyla önemli bir gelişme kaydedildi. Böylece ilk kez elektriğin depolanabilirliği ortaya koyuldu. Üretilen pil ve bataryalar gelecek yıllarda birçok teknolojik cihazın da kullanımını belirli saatlere hatta günlere yaydı. Böylelikle yaşanan bu gelişme, elektrikle ilgili dünya tarihinde elektriğin kullanımına hizmet eden en büyük gelişmesi olarak kaydedildi.

Bu parçayla ilgili olarak

- I. Elektriğin batarya ve pil aracılığıyla depolanabildiği,
- II. Cihazların günlerce elektriksiz kullanılabildiği,
- III. Bataryanın dünya tarihinin en büyük gelişmesi olduğu

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III



12. 19. yüzyılda bilimsel gelişmelerde önemli bir atılım görülmedi. Bununla beraber kimi insanlar tarafından bilimsel alanlarda temel değişikliklere yol gösteren nitelikte buluşlar yapıldı. Termodinamik ve elektromagnetik gibi yeni alanlar yeni enerji kavramları oluşturuldu. Alman bilim insanı Karl Gauss gibi birçok matematiksel çalışmayı ortaya koyan kişiler türedi. Biyoloji ve tıp gibi alanlarda ilerlemeler kaydedildi. Her ne kadar 19. yüzyıl bilimsel gelişmelerin çok fazla ileri boyutlara taşımadığı bir dönem olarak bilinse de bu dönemde küçük ama önemli atılımlar yapılmıştır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi ile ilgili bilgi verildiği söylenebilir?

- A) Bilimin temel değişikliğinin 19. yy. dan itibaren başladığıyla
- B) 19. yy. ın bilimsel gelişmelerin beşiği haline geldiğiyle
- C) Bilimsel alanlarda temel değişiklik yapılmasıyla
- D) Almanya'da matematiksel çalışma ortaya koyan kişilerin türemesiyle
- E) Termodinamik alanların yetersiz kaldığıyla

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I

13. 18. yüzyılın en önemli ekonomik gelişmeleri İngiltere, Fransa, Hollanda ve Almanya'nın bir bölümünde gerçekleşmiştir. Doğu ve Güney Avrupa'da ilerleme çok daha düşük düzeyde kalmıştır. Bir uçta İngiltere gibi yüzyılın sonunda ilk sanayi ülkesi hâline gelen bir ülke öteki uçta ise Rusya ve İtalya gibi ekonomik sistemi Orta Çağ düzeyini aşamamış bazı ülkeler bulunmaktaydı. Sosyal olarak göze çarpan en büyük gelişme; ticaret, endüstri ve tarımdaki gelişimler olmuştur. Bu gelişmeler sözü edilen ülkelere büyük bir zenginlik ve hızlı bir ilerleyiş sağlamıştır. Birçok ülkenin sömürülmesi ile birlikte Avrupa'daki bazı devletler ekonomik anlamda dünya devi haline dönüşmüştür.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. 18. yüzyılın en önemli gelişmeleri Avrupa'da yaşanmıştır.
- II. İngiltere 20. yüzyılın sonunda dünyanın ilk sanayi ülkesi olmuştur.
- III. Ticaret endüstri ve tarımdaki gelişmeler hızlı bir ilerleyiş sağlamıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabılır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III



14. Avrupa'nın tümünde ortak olan bir gelişme, düşen ölüm oranı nedeniyle oluşan nüfus artışıydı. 18. yüzyılda yaşanan ihtilal ile ve daha öncesinde gerçekleşen reformist hareketler sonucunda gelişen teknoloji Avrupa'da ölüm oranını azaltmıştır. Böylelikle Avrupa nüfusu artışa geçmiştir. Tarım sektörünün ileri seviyelere çıkması ticarete de geniş ölçekte katkı sağlamıştır.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Avrupa'da ölüm oranının günden güne azalma gösterdiğine
- B) 18. yüzyılda Fransız İhtilali'nin gerçekleştiğine
- C) Gelişen teknolojinin ölüm oranını Avrupa'da azalttığına
- D) Tarım sektörünün ticaret sektörünün önüne geçtiğine
- E) Avrupa topluluklarının tamamının gelişim düzeyinin yüksek olduğuna

15. Birikimi üst üste koyularak günümüz dünya düzeninde yeni bilgi dağarcığı oluşturulmuştur. Hayvanların birbiriyle ve dış dünya ile kurdukları ilişkiden bitkilerin kendi aralarında gerçekleştirdiği iletişim tekniklerine kadar birçok şey çözülmeye başlandı. Ne yazık ki doğa o kadar büyük bir alan ki günümüzde dahi keşfedilmemiş ve bir türlü hakkında bilgi edinilemeyen organizmalar mevcuttur.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenir?

- A) İnsanoğlunun yeryüzü ile ilgili bilgi edinme anlayışı eski dönemlerde de vardır.
- B) Doğadaki önemli görülen birçok nokta halen keşfedilmemiştir.
- C) Yeryüzünün asıl hükümdarının insan olduğu bilinmektedir.
- D) Hayvanlar sadece kendi içlerinde bir ilişki kurmuşlardır.
- E) Bitkilerin aralarında kurdukları ilişki tamamı ile çözülmüştür.

16. Hayatta başarıyı kovalayan insanlar genellikle hırslı kişilerdir. Başarılı olacaklarına tamamen inanırlar. Başarısız olacaklarını asla düşünmezler. Bu tutumları ve hırsları ile başarıya ulaşırlar. Öncelikle zihinlerinde hedefledikleri herhangi bir şeye ulaşip ona inanarak başarmanın yarısını gerçekleştirirler. "Başarmak inanmanın yarısıdır." sözü bu doğrultuda söylenmiştir.

Bu parçanın anlatımı ile ilgili olarak

- I. Devrik cümlelere yer verilmiştir.
- II. Kesinlik bildiren ifade kullanılmıştır.
- III. Soyut anlamlı sözcüklere yer verilmiştir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

17. Gazeteci — ----

Profesör — Arapça ünlüler üç harften oluşur. "i, u, a" seslerini karşılayan bu harfler çeşitli hareketlerle farklı seslere dönüştürülebilir. Birkaç ayrı sesi veren hareketler Osmanlı Dönemi'nde tercih edilmemiştir. Her ne kadar Arap alfabesi kullanılsa da Arap alfabesinin temel taşı sayılan hareketler reddedilmiş hareketli bir Arap alfabesi Türkçe kelimelere karşılık kullanılmıştır. Günümüzde eski dönemlere dair bulunan çeşitli metinlerde okuma zorluğu yaşanmasının en belirgin özelliklerinden birisi de budur.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki sorulardan hangisi getirilemez?

- A) Arapçada ünlü harflerin sayısı kaçtır?
- B) Hareketler Türkler tarafından hangi dönemde kullanılmamıştır?
- C) Eski metinlerin okunmasında neden zorluk yaşanmaktadır?
- D) Arapça ile Türkçe arasındaki bağlantılar nelerdir?
- E) Arap harfleri hangi yöntem ile farklı seslere dönüştürülmektedir?



18. (I) Bitki ve hayvanların karaya yerleşmesi ile birlikte engellerle dolu uzun ve zor bir süreç yaşanmaya başlandı. (II) Tarihsel anlamda su ortamı organizmaya gerekli oksijen ve besini doğrudan sağladığı için yaşamın en önemli bölgeleri su kenarları olarak değerlendirilmektedir. (III) Ortamın sağlandığı yerlerde birçok bitki ve hayvan türü bulunmaktadır. (IV) Canlı türünün gelişim göstermesi bölgelere göre farklılık göstermektedir. (V) Ortam ise birçok olanak sağlamaktadır. Sağlamış olduğu olanaklar organizmaların büyük olanlarının bile ağırlıklarına destek olacak güçlü ve sert yapılara ihtiyaç duymaları hâlinde üzerinde bulunan canlılara yardıma yetiyecektir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

19. (I) Doğanın en şaşırtıcı gösterisi olan yanardağlar yer kabuğunun oluşmasında önemli bir rol oynamışlardır. (II) Dünyanın tarihsel süreci ve evrimsel değerlendirmeleri yapıldığında iç kısımlarının konusunda ipuçları elde edilebilir. (III) Volkanik kayaların aşınmaları sonucu oluşan topraklar çok verimlidir. (IV) Birçok insan tehlikeye karşı yanardağ eteklerinde yaşamaya devam eder. (V) Volkan püskürmeleri çok sayıda insanın ölümüne yol açmakla beraber toprak verimliliği açısından önemli tercih yerleri olmaktadır. (VI) İnsanoğlu, tarım verimliliği nedeniyle can sağlığını hiçe saymaktadır.

Bu parça ikiye ayrılacak istense ikinci paragraf numaralanmış yerlerden hangisiyle başlar?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

20. • İnsan tarımsal olarak faaliyet gösteremediği yerler için çöl yakıştırmalarını yapmaktadır. Bunu sayısal verilerle işaret edecek olursa çöllerde bulunan ortak özellik 250 milimetrenin altında yağış almalarıdır. Biyologlar canlı türünün %5'inin bu alanlarda yaşadığını bize söylemektedir.

- Çöllerde yaşam oldukça olumsuz olduğu için insanların hayatta kalma ihtimali de azalmaktadır. Böylelikle insan nesli tarafından tercih edilmeyen yeryüzü koşulları olarak da adlandırılmak mümkündür.

Bu iki parçanın anlamca birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Dünyanın birçok yerinde farklı çeşitlerde çöller bulunmaktadır. Bu çöller insanoğlunun uğrak noktası olmaktan çıkmıştır. Çünkü çöllerde yaşanan olumsuz hava koşulları insanoğlunun bu bölgeleri tercih etmemesine neden olmuştur. Belirli bir miktarın üzerinde yağış alan ve çöl olarak adlandırılan birçok bölge insanın yerleşim yeri olmamıştır.
- B) Günümüzde çöl dediğimiz kurak toprakların belirli bir seviyenin altında yağış alması insanoğlunun bu bölgelerde yaşamasında en büyük problem olmuştur. İnsan çeşitli tarımsal faaliyetleri gösterebileceği ve gözüne hitap eden yemyeşil ormanların olduğu bölgeleri tercih etmektedir.
- C) Yaşadığımız dünyanın en büyük problemlerinden biri de tarımsal faaliyetlerin yapılmadığı kurak arazilerdir. Bu kurak araziler insanoğlunun dikkatini çekmemiştir. Fakat günümüz dünyasında yaşanan bu olumsuz arazi yapılanmaları gitgide yayılmaktadır. Gelecek nesillerin tarımsal alanının azalmasına sebep olmaktadır. Bu durum önlenmezse gelecek nesillere tarım yapabilecekleri sınırlı alan bırakabileceğiz.
- D) Çöller çeşitli miktarda canlı türüne ev sahipliği yapması ile bilinen kurak bölgelerdir. Bu bölgeler her ne kadar birçok canlının uğrak yeri olsa da insan açısından pek cazip değildir. Çünkü insan çeşitli meyve ve sebzeleri tüketebileceği bir bölge aramaktadır. İnsanoğlunun en temel ihtiyacı olan yeme içme gereksinimlerinin karşılanmadığı topraklar insan için çok da cazip değildir.
- E) Dünyada 250 milimetrenin altında yağış alan yerler çöl olarak adlandırılmaktadır. İnsanın bu bölgelere çöl demesindeki en büyük etken tarımsal faaliyetlerin neredeyse hiç yapılamamasıdır. Birçok uzmanın söylediğine göre insanoğlunun sadece %5'inin altında olan bir kitle çöllerde yaşamaktadır. Çöllerde yaşamın bu denli az olmasının en büyük sebebi buradaki olumsuz koşulların insanın yaşamasına elverişli olmayışındır.

1. Günden güne değişen hava şartları nem ve ısı özelliklerini üzerinde bulundurdıkları kara ya da denizlerden gelen ve dünya üzerinde ağır ağır yer değiştiren büyük hava kütlelerinin hareketleri ile belirlenir. Bunlardan birkaçı zaman zaman durağan olan hava kütleleri bulundukları bölgelerde günlerce değişmeyen hava koşullarına yol açmaktadır. Fakat hareketli hava kütleleri bulunduğu bölgede gece ve gündüz süreleri içerisinde çok ciddi boyutlarda ısı değişikliğine yol açmaktadır. Günün öğlen saatlerinde ortalama 30 derece olan bir bölge gece sabahın yaklaşması ile ortalama 20 derecenin üzerinde düşüşe geçebilir.

Bu parçanın anlatımı ile ilgili olarak

- I. Nesnel cümleler kullanılmıştır.
- II. Açıklayıcı anlatıma başvurulmuştur.
- III. Aşamalı durumdan bahsedilmiştir.
- IV. Sayısal verilerden yararlanılmıştır.
- V. Devrik cümlelerden yararlanılmıştır.

yargılarından hangisine ulaşamaz ?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Türk milleti çok önemli mücadeleler vermiştir. Türk askeri çok eski dönemlerden itibaren toprağı toprak olarak görmemiş, toprağa anlam yükleyerek onu vatan kabul etmiştir. Bunun en yakın örneğini Çanakkale Savaşı'nda görmekteyiz. Mehmetçik canını dişine takarak vatan kabul ettiği topraklarını canı pahasına savunmuştur.

Bu parçanın anlatımı ile ilgili olarak

- I. Deyim kullanılmıştır.
- II. Atasözüne yer verilmiştir.
- III. İkilemelere yer verilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

3. Kalıtım ayırt edici niteliklerin ana ve babadan döllenme yoluyla geçişine yol açan mekanizmaya verilen isimlendirmedir. Bu özellikler göz rengi veya boy gibi gözle görülen fenotiplerin yanı sıra enzimlerin yapıları ve miktarları gibi metabolizma ile alakalı gizli parametreleri de kapsamaktadır. Söz konusu özellikler kalıtım yoluyla anne ve baba aracılığıyla çocuğa aktarılır. Kalıtım mekanizmasını ayrıntılı bir biçimde inceleyen bilim dalı genetik olarak ifade edilir.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Enzimlerin yapıları ve miktarlarına göre aktarımın çapının değiştiği
- B) Göz renginin sadece anne ve babaya benzerliği
- C) Huy ve davranışların kalıtım yoluyla çocuğa aktarıldığı
- D) Hastalık ve bazı rahatsızlıkların kalıtım ile devrettiği
- E) Kalıtımın anne ve babadan gelen genetik özelliklere verilen isim olduğu



4. Yer kabuğunun evriminin tarihi, ikinci zaman da önemli bir dönüm noktasına ulaşmış olarak kabul edilir. İkinci zamana ara zaman denmektedir. Çünkü bu zamanda yaşayan organizmalar daha önceki zamanların ilkeliliği ile daha sonraki zamanların daha yüksek örgütlenmesi arasında yer alan bir nitelikle bulunanlar ortalama 135 milyon yıl kadar sürdüğü tahmin edilmektedir. Biyolojik ve jeolojik olgular ne kadar yeni ise de bu olgular konusunda insan bilgisi o kadar ayrıntılı olmaktadır. Jeolojik devirlerin bölümlenmesi toplam altı sınıfta yer almaktadır. Hemen her jeoloji kitabı, değişik zamanlarda çeşitli kalıntıların aralıklarını referans olarak sınıflandırma olayına gitmektedir.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. Jeolojik devirlerin bölünmesinde sınıflandırmalara gidildiği,
- II. Yer kabuğunun evriminin önemli bir dönüm noktası ile gerçekleştiği,
- III. İkinci zaman diliminde dünyada yaşamın olmadığı

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

5. • Televizyonlarda son dönemlerde psikolojik dizi olarak tanımlanan yeni bir dizi serüveni başladı. Bu dizilerle beraber şiddet denince birçok kişinin aklına gelen fiziksel olarak saldırmaya algısı gelmektedir. Fakat yavaş yavaş şiddetin daha kapsamlı olduğu sadece ve sadece fiziksel olarak saldırmaya ile sınırlı olmadığı hatta bir kişiye karşı yapılan aşağılamaların, o kişiye karşı gerçekleştirilen küçümsemelerin, tehditlerin ve psikolojik olarak onu değersiz hissettirecek birçok saldırının da şiddet olduğu anlaşılmış oldu.
- Üniversitelerden birinde yapılan araştırma gereği evli olan kadınlar üzerinde bir deney gerçekleştirildi. Bu deneyde 300 kişilik kadınla çalışma gerçekleştirildi. Kadınların eşlerinden fiziki olarak olmasa da 270 kişinin psikolojik olarak şiddete maruz kaldığı tespit edildi. Kadınlara karşı yapılan sosyal hayattan yalıtıma anlayışı onları yok sayma ile devam ederek büyük bir şiddetin gerçekleştirildiği ortaya konuldu.

Bu iki parçanın anlamca birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Psikolojik anlamda uygulanan şiddet fiziki anlamda uygulanan şiddete göre çok daha büyük hasarlar bırakmaktadır. İnsanın kendini değersiz hissetmesi hemen geçecek bir durum değildir. Fiziki anlamda yaşanan şiddet ve belirli bir süre zarfında geçebilmektedir.
- B) Şiddet denildiğinde sadece fiziksel anlamda yapılan müdahaleler akla gelmemelidir. İnsanı değersiz hissettiren her türlü şey, psikolojik şiddet anlamına gelmektedir. Bir üniversitede yapılan çalışmada birçok kadının psikolojik şiddete maruz kaldığı gösterilmiştir.
- C) İnsanoğlu şiddet denildiğinde sadece fiziksel saldırı anlamaktadır. Fakat fiziksel saldırı dışında yapılan her türlü saldırıda şiddet unsurları barındırmaktadır. Şiddetin temelini oluşturan saldırganlık hazzı söz ile de gerçekleştirilebilir.
- D) Birçok kadın günlük hayatta sosyal hayattan yalıtılarak psikolojik anlamda şiddete maruz kalmaktadır. Bu şiddetin önüne geçebilmek için eğitim ve caydırıcı cezalar verilmesi gerekmektedir. Bu durumun devam etmesi hâlinde birçok kadını sosyal hayatta yer almayacaktır.
- E) Kadına şiddetin konuşulduğu son günlerde üniversiteler bu durumla ilgili çeşitli araştırmalar yapmıştır. Bu araştırmalar göstermiştir ki ne yazık ki günümüzde birçok kadın fiziki olarak olmasa da psikolojik olarak çeşitli şiddetlerde maruz kalmaktadır.



6. Birçok eski uygarlık özellikle de Akdeniz çevresine yerleşen eski uygarlıklar, birçok alanda büyük pratik ilerlemeler sağlamıştır. Uygarlıkların gelişmesi ile beraber ortaya az çok boş vakit bulabilen bir sınıf çıkmıştır. Ortaya çıkan bu sınıf efsaneleri ve tabuların göz boyamacılığına kapılmadan düşünce ve felsefe algısını ortaya koymuştur. Dünya üzerindeki birçok uygarlıkta görülen şudur ki refah seviyesinin yükselmesi; sanat, felsefe, edebiyat gibi birçok alanın gelişmesine önemli katkılarda bulunmuştur. İnsanoğlu ne denli kaygılardan ve korkulardan uzak olursa düşünce ve bilgiye o denli yoğunlaşmıştır.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. Akdeniz çevresinin farklı uygarlıklar tarafından yerleşim merkezi olarak kullanıldığı,
- II. Uygarlıkların gelişmesinde bulundukları ortamın çok önemli bir faktör olduğu,
- III. Sanat, felsefe ve edebiyatın birçok alanda gelişmesinin refah seviyesi ile bağlantılı olduğu

durumlarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I

7. İnsanlarla iç içe yaşayabilen bir canlı türü olan maymunlar, fizyolojik açıdan insanlara en çok benzeyen türdür. Memeliler sınıflandırılmasında insanlarla ortak özellikleri bakımından diğer hayvanlardan ayrılmaktadır. El, ayak ve birçok fizyolojik özellik bakımından benzerlikleri bulunmaktadır. Ancak birçok organın hatta bunlardan en önemlisi beynin büyük olarak benzerlik göstermesine rağmen akıl denen soyut düşünce sistemini etkin kullanamadıkları için insanlar diğer organizma türlerinden çok daha farklıdır.

Bu parçada bahsi geçen maymunlarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İnsanlar ile ortak davranış özellikleri gösterdiklerine
- B) İnsanlarla iç içe yaşayabildiklerine
- C) Fizyolojik olarak insana benzerlik gösterdiğine
- D) Akıl denen soyut düşünceyi kullanamadıklarına
- E) Beyin yapılarının insan beynine benzediğine

8. İlk insanlar değişken ve çoğu zaman da düşman bir çevrede varlıklarını korumaya kendilerini ve ailelerini koruma içgüdüleriyle hareket etmişlerdir. Bu koruma algısında yeme, içme, barınma gibi birçok unsur yer almaktadır. Avladıkları hayvanların etleri dışında davranışları da dikkatlerini çekmiştir.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. İlk insanların doğuştan gelen özellikler ile hareket ettiğine,
- II. Çevrede gördükleri çeşitli hayvanların davranışlarını gözlemlediklerine,
- III. Av hayvanlarının etleri ve bitkilerle besin ihtiyaçlarını giderdiklerine

durumlarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III



9. Eski Mısırlılar insan anatomisinin bazı yönlerinde ciddi anlamda ilerleme katetmişlerdir. Aynı zamanda kutsal saydıkları hayvanları da incelemişlerdir. Yaşam öyküsünü araştırıp birçok hayvan hakkında anatomik olarak bilgi edinmişlerdir. Öğrendikleri bilgi ile yeni bilgileri oluşturmaya başlamışlardır. Bu bilgiler ışığında zamana göre varlıkların değişikliğe uğramasını çok rahat bir şekilde tespit etmişlerdir.

Bu parça ile ilgili olarak eski Mısırlılarla ilgili aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenir?

- A) İnsan anatomisinin tamamı üzerine ilerleme sağladıkları
B) Yaşamlarını hayvanları inceleyerek geçirdikleri
C) Geleneksel bilgilere önem vermedikleri
D) Varlıkların değişikliğe uğramasını önemsemedikleri
E) Bazı hayvanlarla ilgili anatomik çalışmalar yaptıkları

10. Günümüzde yeryüzünün en ürpertici hayvanları olarak bilinen yılanlar, yaklaşık olarak 6 bin sürüngen çeşidinin bir kısmını oluşturur. (I) Bunların ortalama 25'ini timsahlar oluşturur, 250 kadarını da su ve kara kaplumbağaları oluşturmaktadır. (II) 2800 civarını ise yılanlar oluşturur ve geriye kalanların ortalama 3 binini de kertenkeleler oluşturmaktadır. (III) Sürüngenlerin önemli bir çoğunluğu tropikal bölgelerde yaşamaktadır. (IV) Bazı zehirsiz ve büyük yılanlar ile bildiğimiz kertenkeleler Kuzey Kutbu çevresinde yer alabilmektedir; birçok bölgede yaşamaları mümkün olan sürüngenlerin bir çeşidi kabul edilen yılanlar, Anadolu coğrafyasında da yaygındır. (V) Önemli bir çoğunluğu zehirsiz olan bu yılanların zehirli olarak bilinen çeşitleri de mevcuttur.

Bu parça ikiye ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisi ile başlar?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Vahşi yaşamın en önemli canlılarından biri olan kuşlar, insanoğlunun dikkatini çeken önemli varlıklar arasında yer almaktadır. Kuşlar, kendi içinde gece kuşları ve gündüz kuşları diye iki ana sınıflandırma ile belirlenmektedir. Akbabaların da içinde bulunduğu yırtıcı gündüz kuşları kendi içinde beş aileden oluşur. Bunlar kartallar aile grubu olarak sınıflandırılır. Güney Amerika'nın karasal bölgelerinde yaşayan av kuşlarından bir tür olan bıldırcın, kendi aile grubu içinde yer alan diğer canlıların avı olması bakımından ayrılmaktadır. Bıldırcın türü, akrabalık bağı olan diğer kuşların gözlerinin üzerinde olduğu bir türdür. Bıldırcın dışında sülün, keklik, Hint tavuğu ve hindi gibi yerde yaşayan kuş türleri de yine bu yırtıcı gündüz kuşlarının gözdesi hâlinindedir.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. Gece ve gündüz kuşları olarak kuşların iki bölümde sınıflandırıldığı,
II. Gündüz kuşlarında kendi içinde farklı ailelere mensup üyeler olarak ayrıldığı,
III. Amerika'da karasal bölgelerde yaşayan kuşların diğer canlılara av olmadığı

durumlarından hangilerine ulaşılamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

12. Yağmur alan bölgelerin başında gelen Güneydoğu Asya ormanları birçok canlı türüne ev sahipliği yapmaktadır. Asya'nın ve Hindistan'ın büyük kesiminin doğal bitki örtüsü yağmur ormanları olarak bilinmektedir. Hindistan, Bangladeş ve Çin gibi ülkeleri kapsayan Güneydoğu Asya ormanları muson yağmurlarını aldıkları için Muson Asyası veya Muson ormanları diye de adlandırılmaktadır. Dünyanın hiçbir yerinde bulunmayan çeşitli bitkileri bünyesinde barındırır. Hayvanlara büyük bir ziyafet kaynağı sunan bu çeşitlilik birçok hayvanın da uğrak noktası olmuştur. Bu bölgede yaşayan hayvanlar daha tam olarak keşfedilmemiştir. Dünyanın en zengin hayvan toplulukları da bu bölgede bulunmaktadır. Aynı zamanda dünyadaki en yeşil alan olma özelliğine sahiptir.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Muson Asyası'nın dünyanın en yeşil alanı olma özelliğine sahip olduğuna
- B) Asya'nın ve Hindistan'ın büyük kesimlerinde muson yağmurlarının etkili olduğuna
- C) Çeşitli bitkileri ve birçok farklı türde hayvanı barındıran ormanlar olduğuna
- D) Asya kıtasında en çok yağmur alan bölgenin güneydoğu kesimlerinin olduğuna
- E) Muson Asyası'nın Hindistan Bölgesi ile sınırlı bir alan olduğuna

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
L
A
R
I

13. Buğday gibi tahıllar da binlerce yıl boyunca ana yiyecek maddelerini oluşturmuştur. Mezopotamya Bölgesi olarak adlandırılan Dicle ve Fırat nehirlerinin arasında yer alan bölümde MÖ 7000 yılından kalma buğday tohumlarına rastlanmıştır. Binlerce yıldır arpa yulaf çavdar ve mısır insanoğlu tarafından tıpkı buğday gibi ham madde olarak kullanılmaktadır. Pirinç ise bütün öteki tahıllardan çok daha fazla sayıda insanın başlıca besin kaynağı olmuştur. Yeryüzünde tahılların nerelerde ve nasıl üretildiğine dair birçok araştırma yapılmış ve bu araştırmalar sonucunda bu tür yeme içme konusundaki ham maddeler elde edilmiştir.

Bu parçayla ilgili olarak

- I. İnsanoğlunun ana yiyecek maddeleri arasında tahılların olduğu,
- II. Pirince göre buğdayın tüketiminin daha fazla olduğu,
- III. Binlerce yıl öncesinden kalma buğday tanelerinin keşfedildiği

durumlarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) II ve III



14. İnsanların yiyecek olarak yararlandıkları hayvanlar protein kaynağı olarak bilinmektedir. İnsan bedeni, özellikle birçok vitamine ihtiyaç duymaktadır. Belki de insan bedeninin en çok gereksinim duyduğu proteinlerdir. Proteinler belirli bitkilerde olmakla beraber balık türleri, kanatlı hayvan çeşitleri ve büyükbaş hayvanlar olmak üzere birçok yenebilir hayvan türünden elde edilmektedir. Hayvansal olmayan proteinler gözden geçirildiğinde bu tür proteinlerin hayvansal gıdalardan elde edildiği kadar vücudu beslemediği ortaya çıkmaktadır.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. Bitkilerde yer alan proteinlerin hayvansal gıdalardaki proteinlere göre daha etkili olduğu,
- II. Gerek yenebilir hayvanlarda gerekse çeşitli bitkilerde insanı besleyen proteinle karşılaştığı,
- III. Hayvanların protein oranının bitkilerden elde edilen proteine göre daha yoğun olduğu

durumlarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

15. Bilim insanları okyanuslarda gözlemledikleri şeylerin pek azını açıklayabilmektedir. Aristoteles ile ilgili bir öykü anlatırlar. Aristoteles gözlemlediği gelgitleri kuramsal olarak açıklamaya gereği duymuş fakat bu kuramı açıklayamayınca ciddi bir bunalıma girmiştir. Kendisini denize atmış ve boğulmuştur. Fakat biliyoruz ki Aristoteles'in okyanuslara ilişkin bilgisi Akdeniz'le ilgili gözlemlerine dayanmaktaydı. Oysa Akdeniz'in gelgitleri hareketler bakımından incelendiğinde okyanuslara oranla çok daha zayıf olduğu için tam anlamıyla okyanuslar bakımından detaylı bir bilgi vermemektedir. Çünkü Cebelitarık Boğazı'nın darlığı gelgit değişikliğini Akdeniz'in birçok yöresinde yalnızca birkaç santimetreye indirmektedir. Oysa okyanuslarda gelgit oranı metrelerle ölçülebilmektedir.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Akdeniz'de okyanuslar arasında gelgit farklılığının olduğu
B) Cebelitarık Boğazı'nın gelgitlerin etkisini azalttığı
C) Okyanuslarda gelgitlerin metreler ile ölçüldüğü
D) Gelgitlerin Akdeniz'in birçok yöresinde birkaç santimin üzerinde olduğu
E) Aristoteles'in gelgitleri kuramsal açıdan açıklamaya çalıştığı

16. Başarılı bir tarımda 4 özellik bulunmaktadır. Uygun ekinlerin seçilmesi, toprak ve gübreler, su ve iklim, seçilen ekinlerin geliştirilmesi şeklinde sıralanabilir. Biyologlar genleri geliştirerek hem toprak hem de emek bakımından ürünü arttırabilen bitki cinsleri ortaya çıkarabilmektedir. Bu dört aşama ile gerçekleştirilen nitelikli ekin ve besleyici değerlerin arttırılması çağımızın kazanmış olduğu önemli başarılarından birisidir.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Başarılı tarımın niteliklerinin bulunduğu
- B) Ekinlerin genlerinin geliştirildiği
- C) Bitki çeşitliliğinin azaldığı
- D) Tarımda başarı kazanıldığı
- E) Ürün artışının sağlandığı

17. Yer bilim dünyanın yüzeyini ve yüzeyine yakın yerlerine ilişkin bilgileri inceleyen bilim dalıdır. 1960 ile 1970 arasındaki on yılda yer biliminin gerçek bir bilme dönüşmesine şahit oluruz. Gelişen teknoloji 1950'lerden sonra ileri boyutlara taşınınca 1960 yılından itibaren yer bilim adına önemli bilgi kaynakları oluşturulması, yeryüzünün geçmişinin ve yeryüzüne yakın yerlerin incelenmesi, teknolojik unsurların yardımıyla yani tam anlamıyla 1970'lerden sonra olmuştur.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. Yer bilimin 1970'li yıllardan itibaren gerçek bir bilim olarak adlandırıldığı,
- II. Yer bilimin yeryüzünün geçmişini de inceleyen bir bilim olduğu,
- III. Teknolojinin ilerlemesi yer biliminin de ilerlemesine katkı sağladığı

durumlarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) II ve III

18. Francesco Redi Orta Çağ Dönemi'nde hiç kimsenin aklına gelmeyecek bir deney ile dünya bilim algısını değiştirmiştir. Floransalı fizikçi Francesco Redi sineklerin kendiliğinden üreme süreci ile çürümüş maddelerden olmadıklarını ortaya koydu. Orta Çağ'da gerçekleşen bu deney insanlık bilim tarihi açısından ve doğanın özellikle de hayvanların hem genetik hem yapısal anlamda tanınmasında büyük bir katılım olarak görülmektedir.

Bu parçadan hareketle,

- I. Francesco Redi Orta Çağ Dönemi'nde herkesi şaşırtan bir deney gerçekleştirmiştir.
- II. Redi, insanlık bilim tarihi açısından önemli bir gelişmeye imza atmıştır.
- III. Orta Çağ'da yaşanan temel bir sorun Redi tarafından çözülmüştür.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) II ve III

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
L
A
R
I

19. Gazeteci- — ----

Türkolog — Altay dillerinin birbirlerine olan benzerliği birçok bilim insanı tarafından araştırılmış ve diller arasında akrabalık olduğu tespit edilmiştir. Türkologlar bu teorileri öncelikle ortaya atmış, daha sonra birbirleri arasında buldukları bağlantılardan dolayı diller arasındaki akrabalığı netleştirmiştir. Karşılaştırmalı Altay dilleri bilim alanına altayistik adı verilir. Bu alanla ilgili teoriler ortaya sunan önemli Türkologlar ise altayist olarak adlandırılır. Bu teorilerden akrabalığı kanıtlanabilir önemli bir bilgi ise şöyledir: Türkçede bulunan “z” harfi Çuvaşça ve Moğolcada “ı” harfi olarak bilinir. Türkçede bulunan “ş” harfi ise yine Çuvaşça ve Moğolcada “l” harfi olarak bilinmektedir.

Bu parçada boş bırakılan yerle ilgili olarak

- I. Türkçenin Moğolca ve Çuvaşça ile akrabalığına kanıt nedir?
- II. Dünya dilleri arasında Türkçenin yeri nedir?
- III. Altayist bir Türkolog olabilmek için ne yapılmalıdır?

sorularından hangileri getirilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

20. (I) Dünya birçok dönemde biyolojik ve kimyasal evrime şahit olmuştur. (II) Daha önce belirlenen çalışmalar yeni çalışmalarla desteklenerek önemli sonuçlara ulaşılmıştır. (III) Biyokimyasal evrimin yeryüzünün soğur soğumaz başladı-ğı düşüncesine yol açmıştır. (IV) Memelilerin ortaya çıkışı gibi biyolojik olarak hassas olan olayların ilk aşaması da Dünya'nın soğur soğumaz yaşama olanaklı hâle gelmesine bağlanmıştır. (V) Birçok bilim insanının desteklediği bu görüş dünyada biyolojik gelişim açısından önemli bir teori kabul edilmektedir. (VI) Biyolojik ve kimyasal evrilmenin temeli zamansal hareketlilik mekanizmasıdır.

Bu parçada numaralandırılmış cümlelerin hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI



1. İskelet yapısının gelişimi organik evrim sürecinde çok önemli bir yere sahiptir. Belirli hücrelerin organizma içinde dayanıklı ve sert maddeler üretme ile biriktirmede uzmanlaşması bu birikimin daha sonra organizmaya destek olan karmaşık bir katı yapı oluşturmaları ile açıklanabilir. Bir süngerin iskeleti gelişmiş omurgalıların iskeletinden fazlasıyla farklıdır. Organizmanın tüm gövdesini destekleyen bu iskelet; kalkerli, silisli karmaşık bir kafesten oluşmaktadır. Biçimi ve yapısı bir türden ötekine farklılaşır.

Bu parçadan hareketle,

- I. Bazı organizmaların sert maddeler üretmesinin sebebi organizmaya destek olması için katı yapı oluşturmaları ile açıklanmaktadır.
- II. İskeletler, kalkerli ve silisli yapıya sahip olup organizmanın tamamını destekleyen bir yapıya sahiptir.
- III. İskeletin yapısal gelişimi, organik evrim sürecinin en önemli mekanizması olma özelliğine sahiptir.

yargılarından hangileri kesin olarak söylenir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2. Toplumun bir sanatçıyı yönlendirmesi o sanatçı için olumsuz bir durumdur. Sanatçı yönlendirmesi gereken hayalleri, yaşamı, duyguları ve düşünceleridir. Bu duygu ve düşünceler çerçevesinde sanatçı toplumu yönlendirmek zorundadır. Topluma ayak değil, baş olması gerekir. Böylelikle sanatçı toplumun aydını olarak anılabilir.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gerçekçi olmak
B) Saygınlık kazanmak
C) Yön vermek
D) Yol bulmak
E) Sevgi kazanmak

3. Avrupa oldukça küçük bir kıta olmasına rağmen kuzeyde Kuzey Denizi batıda Atlas Okyanusu güneyde de Akdeniz ve Karadeniz ile çevrelenmiştir. Doğusu da Asya'ya kadar uzanmaktadır. Kuzeyden güneye uzanan Kafkas Dağları, Hazar Denizi ve Ural Dağları Asya sınırı olarak kabul edilmektedir. En kuzeyindeki küçük bir yarı Kutup Bölgesi dışında Avrupa'nın büyük bir bölümü ılıman kuşak içindedir. Atlas Okyanusu'ndan olan uzaklık ve dağların durumu Avrupa'yı batıda ılıman güneyde Akdeniz ve doğuya doğru da karasal iklim bölgelerine ayırmaktadır.

Bu parçanın anlatımı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Nesnel cümlelerden yararlanılmıştır.
B) Devrik cümlelere yer verilmiştir.
C) Birleşik cümle kullanılmıştır.
D) Bilimsel ifadelerle yer verilmiştir.
E) Açıklayıcı bilgiler kullanılmıştır.



4. Hayvan bilimcilerinin birçoğu en ilkel kordalı biçimlerinin derisi dikenlilerden türediğini düşünmektedir. Bir biçim arayan organizmalar diye de tanımlanan bu hayvanlar; bu sebeple memelilerin, insanın en eski ataları sayıldığı görüşünü savunulmaktadır. Derisi dikenlilerin farklı çeşitleri oldukça değişik yapıları ve farklı organları bulunmaktadır. Bu onların değişik yaşam biçimlerine uyarlanabilme özelliğini açıklarda az çok hareket edebilenlerin yanı sıra hareketsiz deniz dibine yapışmış olarak yaşayan derisi dikenliler de bulunmaktadır. Hareketli derisi dikenliler üç bölmeli deniz böceklerinden daha da ilkel bir hareket yöntemi kullanırlar.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) Hayvan bilimcilerin derisi dikenlilerden türeyen birçok canlı olduğunu düşündüğüne
B) Birçok hayvan bilimcinin derisi dikenlileri insanların en eski ataları saydığına
C) Denizin açıklarında yaşayan derisi dikenli canlılar olduğu gibi denizin dibinde yaşayanların da olduğuna
D) Deniz böceklerinin en ilkel hâlinin derisi dikenliler olduğu anlayışının hayvan bilimciler tarafından kanıtlandığına
E) Deniz açıklarında yaşayan birçok su canlısının hayvan bilimciler tarafından tespit edilemediğine

5. Dünya üzerindeki herhangi bir dille ilgili kullanılan güzel kavramı ve dilin zengin olduğu iddiası sadece öznel görüşleri yansıtmaktadır. (I) Kelime sayısı doğrultusunda söylenen yoksul, orta veya zengin şeklinde ifadelerde bulunmak; bu durumun dışında yer almaktadır. (II) Dildeki herhangi bir kelimenin mana bakımından derinliği ve yapılan söz oyunlarına uyumu nedeniyle diller zengin kabul edilir. (III) Fakat dilin zenginliğini oluşturan temel husus kullanılan aktif sözcük sayısıdır. (IV) Bu bağlamda dil, çeşitli görüşlerin öznel yargılar halinde sunulduğu zaman gelişim ve ilerleme gösteremez. (V) Bir dil insanlar tarafından güzel olarak nitelendiriliyorsa anlam açısından zengindir, diyebiliriz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V



6. Gazeteci — ----

Bilim insanı — Okyanuslar genellikle soğuk ve karanlık oldukları için durgun su kütlelerinden oluşmaktadır. İlk bakışta böyle bir ortamda yaşamın çok ağır olabileceği düşünülmektedir. Fakat bazı deniz canlıları bu yüksek basınca fizyolojik olarak hazır oldukları için dayanabilmektedir.

Gazeteci — ----

Bilim insanı — Okyanusların derinliklerindeki canlılar genellikle denizin yüzeyine pek fazla çıkmazlar. Okyanusların diğer üs bölgelerinde yaşayanlar ise ışığa ihtiyaç duydukları için yüzey bölgesine yakın sularda hayatlarını devam ettirir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdaki sorulardan hangileri getirilebilir?

A) Okyanuslar canlılar için hangi büyük öneme sahiptir?

Okyanus derinlerindeki canlılar neden su yüzeyine çıkmazlar?

B) Okyanuslardaki yüksek basıncın sebebi nedir?

Hangi deniz canlıları suyun yüzeyine çıkma ihtiyacı duyarlar?

C) Okyanuslardaki derinlik yaşamı ne kadar etkilemektedir?

Deniz canlıları ne için ışığa ihtiyaç duyarlar?

D) Okyanuslardaki yüksek basınca deniz canlıları nasıl dayanabilmektedir?

Deniz canlıları neden suyun yüzeyine çıkarlar?

E) Her okyanus canlısı ışığa ihtiyaç duymakta mıdır?

Bütün okyanuslarda yaşayan canlılar ne kadar su üstünde yaşarlar?

7. Yerin iç yapısı ile ilgili dolaysız araştırma araçları çok sınırlıdır. Maden kuyuları birkaç bin metreyi bulur. Sondaj kuyuları ise 5000 metreyi geçmez. Deprem dalgalarının ve yarıdağların incelenmesinde bu tür yöntemler ile yer altındaki ses dalgaları ölçülerek depremin şiddeti ve hareketleri gözlemlenebilir. Yerkürenin iç tabakaları ve bu tabakaların özellikleri hakkında güvenilir bilgiler edinilir.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Yerin iç yapısı ile bilgi edinmede kullanılan materyaller yetersizdir.

B) Sondaj kuyuları 5 bin metreyi aşmaktadır.

C) Maden kuyuları ortalama 1000 metreyi bulmaktadır.

D) Yer altındaki ses dalgalarıyla depremin şiddeti ölçülebilir.

E) Deprem hareketlilikleri ses dalgaları aracılığıyla tespit edilebilir.

8. Dünyada varlığının ispatlandığı ilk kara bitkileri Devoniyen Devri'nin ürünleridir. Bu devirde ortaya çıkan ilk kara bitkileri yaklaşık 0, 5 metre boyunda küçük ve buna benzer yapraklarla kaplı bir bitki türüdür. Çıplak ve yatay köksaplardan çıkan dallarıyla ekolojik düzende yerini aldığı damarlı dokularının enine koyu ve renkli görünen su iletilici dokuları, onlara besin sağlayan dokuları ile karmaşık bir yapıya sahipti. Damarlı dokular saplar da merkezi bir özün oluşumunu sağlıyordu.

Bu parça ile ilgili olarak

I. İlk kara bitkileri hangi devir ürünleridir?

II. Kara bitkilerinin ortalama boyları kaç metredir?

III. Kara bitkilerinin yapısal özellikleri nasıldır?

IV. Kara bitkileri hangi özden oluşmaktadır?

V. Kara bitkilerinin dokulara hakkında bilgi var mıdır?

sorularından hangisine cevap verdiği söylenemez?

A) I B) II C) III D) IV E) V



9. Dünyadaki gelişme ve değişimler birçok farklılık yaratmıştır. Bununla beraber şok dalgası da yarattığı söylenebilir. Osmanlı İmparatorluğu'nun varlığını sarsan ve etkisini günden güne azaltan birçok vahim durum ortaya çıkmıştı. Bu durumlardan kurtulmak isteyen Osmanlı birçok kişinin eğitim alarak ülkesini ayaklandırması için Avrupa'ya özellikle de Fransa'ya göndermesiyle ayakta kalmak için çeşitli atılımlar sergiliyordu. Pek çok fikir akımı edebî anlayış ve düşünsel bilgi yetişmesi için gönderilen aydınların gelmesi ile devletin kurum, kuruluş, sanat gibi birçok bölgesinde var olmaya başladı. Yapılan hamleler değişim ve gelişim ile Osmanlı'nın eski ihtişamlı günlerine kavuşmasını sağlamaktı. Böylelikle dünyanın hâkimiyetini gerçekleştirerek o güçlü dönemlere geri dönme çabası mevcuttur.

Bu parçadan hareketle Osmanlı İmparatorluğu'nun eski ihtişamlı günlerine dönmesi için;

- I. Birçok gencin Avrupa'ya öğrenim görmek için gönderilmesi,
- II. Ordu alanında yeni bir yapılanmaya gidilmesi,
- III. Kanunlarla ilgili yeni düzenlemeler yapılması,

durumlarından hangileri yapılan hamleler arasında yer almaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

10. I. Dünya Savaşı yıllarından bu yana yavaş yavaş edebî eserlerin malzemesi köy hayatı olmaya başlamıştı. Çok partili sisteme geçiş ile beraber bütün edebiyata hâkim olmaya başlayan köy hayatı aslında 1945'te Hasanoğlu Köy Enstitüsü tarafından çıkarılan Köy Enstitüleri dergisi ile bu enstitülerinden yetişen köy ve kasaba kökenli gençlerin kendi dünyalarını yavaş yavaş anlatmaya başlamaları ile şiir hikâye ve roman gibi alanlara giriş yaptı. Çoğu ideolojik unsurlar içeren slogancı bir anlayışla çekicilik kazanarak Türk edebiyatında yeni bir dönem başlamış oldu.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. çok partili döneme geçişle beraber köy hayatı edebî eserlerin birçoğuna yansımaya başlamıştır.
- II. köy hayatının edebiyata yansıması ile beraber ideolojik unsurlar ve slogancı bir anlayış edebiyatta hakim olmuştur.
- III. 1945 yılından sonra köy hayatı edebî eserlerin tamamında yer alarak isyankar bir tutum ön plana çıkarılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III



11. Balık türlerinin çoğalarak denizlere yayılması ve denizlerde önemli bir egemenlik kurması jeolojik devirlere dayanmaktadır. Aynı zamanda bitkilerin de geliştiği büyük ormanların ortaya çıktığı hayvanların karaya sağlam biçimde yerleştiği devirler dünyada canlı hâkimiyetinin birçok alana yayıldığına göstergesidir. Ortalama 400 milyon yıl öncesinde yaşadığı tahmin edilen bu canlı hâkimiyeti insanoğlunun tarih sahnesine çıkmasıyla sona ermiştir. İnsanoğlu akıl denen soyut anlamlı kavramı kullanarak dünyanın hemen her noktasında hüküm sahibi bir varlığa dönüşmüştür.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Balık türlerinin çoğalarak denizlerde insan egemenliğini aşan bir hâkimiyet kurması
- B) Bitkilerin gelişiminde ve ormanların ortaya çıkmasında hayvanların karaya yerleşmesinin etkili olması
- C) Yaklaşık 400 milyon yıl öncesinde yaşayan birçok hayvanın günümüze kadar varlığını sürdürmesi
- D) İnsanoğlunun akli kullanmasıyla dünyanın her alanında hüküm sahibi bir varlık olması
- E) Jeopolitik öneme sahip yerlerin canlıların birçoğunu cezbediği düşüncesi

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I

12. Adlar, nesneleri karşılayan sözcükler olarak bilinir. Nesne deyimi hareket dışındaki her şey için kullanılabilir. Geniş anlamı ile isim hareket yerine nesne ifade ettiğinden dolayı eyleme göre isim adı altında toplanan sözcükler dildeki birçok çeşide göre farklı görev ve işlevsel özelliğe sahiptir. Bunlardan varlık ve kavramların karşılığı olarak elde edilen isimler de mevcuttur. Bu tür sözcükler isim soylu olan ve belli başlı temsilcilerle tür- lere ayrılan bölümleri ifade eder. Bu tür isim soylu sözcükler kendi içinde eğer ki başka bir ismi nitelik bakımından ifade ediyorsa sıfat olarak adlandırılır. Eğer ki başka bir ismin yerine kullanılıyor ise zamir adıyla isimlendirilir.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İsimlerle ilgili tanımlamanın yapıldığı
- B) İsimlerin nesnelerin yerine kullanıldığı
- C) İsimlerin hareket bildirdiği
- D) Başka bir ismin yerine geçerek zamir olduğu
- E) İsmi nitelerse sıfat olarak adlandırıldığı



13. Karlofça Antlaşması ile kaybedilen topraklardan çok parçalanmanın resmen onaylanarak zihinlerdeki üstün, güçlü ve yenilmez Osmanlı imajı resmen son bulmuştu. Hatta bu bütün imajlar teker teker yıkılmıştı. Nitekim antlaşmadan sonra Osmanlı Devleti 200 yılı aşkın bir süre kısmi başarıların ötesinde tarih sahnesinde hiçbir varlık gösterememiş ve Türklerin Anadolu'dan çıkarılmasına kadar giden düşüncelere gebe olmuştu. Böylelikle meşhur Şark Meselesi sorununun ortaya atılması başlamıştı.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Osmanlı İmparatorluğu'nun 200 yılı aşkın sürede hiçbir başarı gösteremediği
- B) Kaybedilen savaşlar sonucunda Türklerin Anadolu'dan atılabileceğini düşündüğü
- C) Türkleri Anadolu'dan çıkarmak için Şark Meselesi sorununun ortaya atıldığı
- D) Karlofça Antlaşması ile Osmanlı'nın parçalanmasının resmen onaylandığı
- E) Belirli bir dönem Osmanlı İmparatorluğu'nun güçlü ve yenilmez imajının olduğu

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I

14. Marksist şiirin bir başka temsilcisi olan Hasan Hüseyin daha çok Nazım Hikmet ve Atilla İlhan gibi toplumcu şairlerin etkisi altında şiir kitaplarını derlemiştir. 1964'te cowell adlı şiir kitabını 1965'te "Temmuz Bildirisi" adlı şiir kitabını yayınlamıştır. Büyük bir duyarlılıkla yönlendirdiği toplumsal çıtayı sorunları ile beraber anlatarak "Sokağın Dili" ile üslubun oluşturmuş ve bireysel özünü etkin bir biçimde aktarmıştır. Yergi ve ironi söylemlerini 1960'lı yıllarda toplumcu şiirin kendisine özgü örneklerini veren Hasan Hüseyin, coşkun geniş soluklu ve kapının dışına çıkabilen nadir şairlerden birisidir.

Bu parçada bahsi geçen Hasan Hüseyin ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yergi ve ironi şiirlerinde kullanmadığı
- B) Marksist şiirin temsilciliğini yaptığı
- C) Sokağın dilini edebi eserlere taşıdığı
- D) Özgün nitelikte eser verdiği
- E) Atilla İlhan gibi şairlerden etkilendiği

15. Bütün sürüngenler yumurtlayarak ürerler bu sürüngenlerden timsahlar ve pitonlar belirli bir süre kuluçkada kalırlar. Kaplumbağalar ise daha çok yumurtlama özelliğine sahiptir. Ancak çoğu sürüngenlerin ve yılanların yumurta sayısı kaplumbağalara nispeten çok daha azdır. Kaplumbağalarda ve timsahlarda yumurtaların kabukları çok sert olmaktadır. Öteki türlerde ise genellikle sertlik oranı biraz daha azdır. Yumurtalar dışı canlıların içinde yumurta dışarı çıkmadan önce döllenmeye başlar.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. Bütün sürüngenlerin yumurtlama yoluyla üreme sağladığı,
- II. Bazı sürüngenlerin kuluçka döneminde kaldığı,
- III. Kaplumbağa ve timsahların derilerinde genetik olarak sertlik olduğu

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III



16. Ahmet Haşim sembolizmin en önemli şairleri arasında yer almaktadır. Şiirlerinde anlamın kapalılığı göze çarpmaktadır. Bize Göre, Gurabahane-i Laklakan adlı kitapları buna örnek verilebilir. Sadece şiir kitabı yazmamış, bunun dışında Frankfurt Seyahatnamesi adlı eseri ile gezi yazısı türünde de örnekler vermiştir. Kendinden sonra gelen birçok şair örnek olarak Türk edebiyatının en önemli isimleri arasına adını yazdırmıştır. Eserlerinin bazılarında Arapça, Farsça kökenli sözcükler kullanarak dili ağır bir şekilde işlemiştir. Fecriati Dönemi'nden sonra şiirlerinde biçim açısından belirli bir yumuşamaya gitmiştir.

Bu parçada bahsi geçen Ahmet Haşim'le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sembolizmin en büyük sanatçısıdır.
- B) Şiirleri açık ve anlaşılır biçimdedir.
- C) Birçok edebi türde örnek vermiştir.
- D) Yabancı kelimeleri kullanmada ustadır.
- E) Şiirlerinde tutarlı bir tutum göstermiştir.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I

17. Dünya denilen yerkürenin hemen her yerinde bulunan insanoğlu, vahşi hayvanların yabani bitkilerin ve vahşi bölgelerin kurtarılmasını gelecek kuşaklar için de bu alanların hem görsel hem de besin kaynağı oluşturmasını temenni etmektedir. Fakat burada savaşılması gereken en önemli varlık da yine insandır. Doğaya yapılan zulmü engellemek insanoğlunun cehalet kavramından soyutlanması ile mümkün olacaktır. Cehaleti bir zırh olarak giyinen insanoğlu maalesef ki birçok insanın uyarılarına ve müdahalelerine rağmen bildiğini okumaktan vazgeçmemektedir.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Savaşılması gereken en önemli varlığın yine insan olduğu
- B) İnsanın cehaletten soyutlanması gerektiği
- C) İnsanın insanla mücadele ettiği
- D) İnsanoğlunun dünyanın hemen her yerine eriştiği
- E) Vahşi yaşamın korunması görevinin gelecek nesillere ait olduğu



18. Bir dildeki söz hazinesinin zenginleşmesi ile ilgili birçok tez ortaya atılmıştır. Bu tezlerden öncü kabul edilen bir devre bir dilin söz hazinesinin iki yolla geliştiği belirtilmektedir. Birinci yol ödünç alma iken ikinci yol yaratma olarak tanımlanır. Ödünç alma bir dilin komşu dillerden ve komşu milletlerin kültürünün etkisiyle başka dillerden kendisinde hazır bulunmayan sözcükleri devşirmesidir. Bu devşirme kendi ses ve şematik özellikleri ile biçimlendirilir.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. Bir dilin zenginleşmesi ile ilgili ortaya atılan tezler,
- II. Ödünç alma yöntemi ile dilin zenginleşmesi,
- III. Devşirme kelimelerin dil zenginliğini olumsuz etkilemesi

durumlarından hangilerinin ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

19. Sürüngenlerin duyu organları türlerine göre farklılık göstermektedir. (I) Timsahların genellikle görme organları çok keskin bir yapıya sahiptir. (II) Renkleri ayırt edememesine rağmen bu hayvanlar, göz bebekleri bakımından gece hayvanlarda da olduğu gibi uzağı rahatlıkla görebilmektedir. (III) Görme duyularının keskin olmasına karşın timsahlarda işitme duyuları görme duyuları kadar iyi, koku duyuları ise ortalamalarda kalmaktadır. (IV) Yaşayış tarzlarına göre görme ve işitme gibi duyuların keskin olması bir diğer deyişle standart görme ve duymaya göre ileri seviyede olması timsahların avlanma yeteneğinin artmasına sebep olmaktadır. (V) Su ve karada yaşayabilen yılanlar koku duyularını belirli bir ölçütün üzerinde ihtiyaç duymadıkları için koklama duyuları gelişkin bir yapıya sahip değildir.

Bu parça ikiye ayrılacak istense ikinci paragraf numaralandırılmış cümlelerin hangisi ile başlar?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

20. Gazeteci — ----

Uzman — Karada yaşayan hayvanların su içinde başka bir yere taşınması oldukça ender rastlanan bir durum olarak bilinir. Kimi zaman taşkın hâlindeki tropikal bölge ırmakları ile denize sürüklenen dev bitkiler birçok küçük hayvanın uzak bir kara parçasına taşınmasına sebep olur.

Gazeteci — ----

Uzman — Adalara yerleşmede en başarılı olan tür sürüngenlerdir. Tropikal adalardaki hayvan topluluklarında kertenkeleler ve kaplumbağalar önemli yer tutar birçok küçük canlı ise sürünerek bitkilerin içine öteki böceklerin belirli bölümlerine tutunarak değişik koşullarla böceklerden habersiz çeşitli bölgelere yerleşirler.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdaki sorulardan hangileri getirilebilir?

- A) Hangi adalar hayvanların yerleşmesinde ilgi çekicidir?
Adalardaki canlı türleri hangi sebeplerle adaları tercih eder?
- B) Sel ve felaket gibi taşkınlar, hayvanları nasıl etkiler?
Birçok hayvanın adalara yerleşmesindeki temel sebep nedir?
- C) Taşkınlar hayvanların yer değiştirmesine sebep olur mu?
Adalara yerleşmede en başarılı canlı türü hangileridir?
- D) Ada yaşamında başrol oluşturan canlı türü hangisidir?
Adaların oluşumları hangi dönemden itibaren gerçekleşmiştir?
- E) Adalardaki canlı çeşitliliği ne ölçüde değişmektedir?
Hangi adaların kara hayvanlarına ev sahipliği yaptığı söylenebilir?



1. Dünya, eksenini çevresinde dönerken akışkan dış çekirdek tabakası mantonun ve katı kabuğun iç çekirdekten göreceli olarak daha hızlı dönmesini sağlar. Böylece çekirdeğin içinde bulunan elektronlar, manto ve kabuktaki elektronlara bağlı kalarak hareket ederler. Bu elektron hareketi doğal bir dinamonun oluşmasına neden olmaktadır.

Bu parçanın anlatımı ile ilgili olarak aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Açıklama
- B) Tartışma
- C) Betimleme
- D) Öyküleme
- E) Tanımlama

2. Molekül yapılarının önemli bir kısmında ortaya çıkacak değişimin kendini hissettirdiği fonetikteki değişikliklerin derecesi özellikle ilgili genlerin sayısı ile ilintilidir. Eğer ki bir karakter tek bir gen tarafından belirleniyorsa bu gende ortaya çıkacak olan bir değişimin dramatik sonuçları olacaktır. Başka bir deyişle kesintili bir değişime ihtiyaç duyacaktır. Eğer karakter denilen unsuru belirleyen bir genle topluluğu bir tutarsak o zaman bunlardan birinde meydana gelen değişikliğin etkisinin hiçe sayıldığı görülecektir.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. Karakter unsurunun sadece gen ile bağlantılı olduğu,
- II. Moleküldeki değişimlerin genlerin sayısı ile bağlantılı olduğu,
- III. Karakteri belirleyen tek genle topluluğun bir tutulmaması gerektiği

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

3. Victor Hugo dendiğinde Fransızların ünlü romantiklerinden ziyade dünyada tanınan önemli bir klasik sanatçı akla gelmektedir. Yazmış olduğu Sefiller ve Notre Dame'ın Kamburu gibi eserleri ile dünya çapında tanınan bir isim hâline dönüşen Victor Hugo, ressamlığı ile de nam salmış bir sanatçıdır. Her ne kadar edebî eserleri kadar ön plana çıkmasa da dünya çapında büyük bir ressam olarak bilinmektedir. Resme üvey evlat muamelesi yapmayarak resmi, önemli bir sanat algısı olarak görerek resim alanında önemli yerlere gelmiştir. Victor Hugo, çizdiği resimlerden dolayı elbetteki edebî yaşantısını terk etmemiştir. Gerek resim anlayışını gerekse edebiyat anlayışını bir arada götürmesini becerebilen nadir isimlerden birisidir. Victor Hugo'ya benzer birçok şahsiyetin de olduğu bilinmektedir. William Faulkner, T. S. Elliot gibi isimler resimle ilgili tıpkı Victor Hugo'nun anlayışına benzer bir şekilde çalışmalar göstermiştir. Bu sanatçılar da aynı şekilde resim alanında uzmanlaşmış önemli birer ressam olarak tanınmaktadır.

Bu parçadan hareketle Victor Hugo'nun hangi özelliğine değinilmiştir?

- A) Şiirin yanı sıra resimle de ilgilenen sanatçı şiirde olduğu kadar resim sanatında ilerleme gösterememiştir.
- B) Bazı sanatçılarda olduğu gibi Victor Hugo'nun da hem resim hem de edebiyat alanında önemli çalışmaları vardır.
- C) Fransa'da yaşayan Victor Hugo edebî alanda birçok önemli eser vererek tanınmış bir sanatçı olmuştur.
- D) Klasik anlayışı benimseyen dünya edebiyatında birçok sanatçıdan etkilenerek klasisizmi savunmuştur.
- E) Şiirlerde ilerleyiş gösteren Victor Hugo resim sanatında daha ileri bir anlayışa sahiptir.

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
L
A
R
I

4. Birçok psikolog tarafından araştırılan ve bir zafiyet olarak adlandırılan bağımlılık herhangi bir halk unsuruna karşı insanın iradesiz kalması olarak tanımlanmaktadır. Birçok kişi bağımlılık dediğimiz güdüsel yönlendirmeye maruz kalarak kendi iradesini ortaya koymamaktadır. Bu durumda insanda gerek bedensel gerekse ruhsal bozukluklara yol açabilmektedir. Bağımlılıktan kurtulabilmek için özellikle iradenin geliştirilmesi ve tercihlerin karar ile gerçekleşmesi gerekmektedir.

Bu parçada bahsedilen bağımlılık ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Günümüzde birçok kişide bağımlılığın bedensel olarak ortaya çıktığı
- B) Güdüsel yönlendirmelerin ortaya koyduğu zafiyetin bağımlılık olmadığı
- C) Hem bedensel hem de ruhsal bozuklukların tek sebebinin bağımlılık olduğu
- D) Bağımlılıktan kurtulmanın herhangi bir uzman tarafından destek almaktan geçtiği
- E) Psikoloji alanında uzman birçok kişinin bağımlılığı bir zafiyet olarak adlandırdığı

5. Her geçen gün sağlık alanında gelişmeler yaşanmaktadır. Bu gelişmelerle birlikte operasyon olarak adlandırılan ameliyatlarda birçok farklı teknik ortaya konmaktadır. Ameliyat teknikleri araç ve gereçlerin teknolojik olarak yenileşmesi ve her geçen gün kullanılan araç ve gereçleri mikroplardan hatta virüslerden arındırılması ile beraber ameliyat denilen olay daha steril bir hâle dönüşmektedir. İleriki dönemlerde belki de bu steril ortamlar kirli olarak bile ifade edilebilir. Teknoloji bu denli hızlı devam ederse ilerlemeye günümüz geçmiş olduğunda günümüzde uygulanan yöntemler zayıf ve steril olmayan yöntemler olarak adlandırılabilir.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Her geçen gün sağlık hizmetlerinin yetersiz kaldığı
- B) Virüslerden ve mikroplardan korunmanın tek yolunun temizlik olduğu
- C) Teknolojik ilerlemelerin sağlık alanında gelişim sağladığı
- D) Ameliyatlarda temizliğe önem verilmediği
- E) İleriki dönemlerde günümüz steril ortamlarının temiz kabul edilmeyebileceği



6. Dünyada denize kıyısı olan birçok ülke bulunmaktadır. Deniz kıyısında yer alan ülkeler sahil ülkesi olarak adlandırılır. Akdeniz kıyılarında nüfus dağılımının çeşitli zamanlarda değiştiği gözlemlenmektedir. Denize kıyısı olan ülkelerin deniz kıyısı bölgelerinde mevsimsel olarak nüfus artışının yaşandığı ve yer yer nüfusun düşük seviyelere geldiği tespit edilmiştir. Bu durum bacasız sanayi ile ilişkilendirilmektedir. Ülkemizde kıyı bölgelerin hem iç hem de dış göçler ile beslendiği ve bahar aylarından itibaren nüfus oranlarının ciddi anlamda artışa geçtiği görülmektedir. Sonbaharın bitimi ile birlikte bu nüfus artışının birden düştüğü ve kıyı bölgelerinin çeşitli dönemlerde göçe tabii kaldığı görülmektedir.

Bu parçada anlatılan denize kıyısı olan bölgelerin nüfusunun değişmesi ile ilgili olarak

- I. Turizm,
- II. Sanayi,
- III. Yeraltı zenginliği

**unsurlarından hangileri göç alıp verme-
siyle ilgili olduğu söylenebilir?**

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) II ve III

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
L
A
R
I

- 7. I. Günümüzde ateş yakmak için kullandığımız birçok odun türü mevcuttur. Bu türler içerisinde çabuk tutuşan ve belirli bir süre yanma eylemi gösteren odun türü ise çam ağaçlarında yetişen kozalaklardır.
- II. Kozalaklar biçimleri ya da yapraklarının sınıflandırmasına göre tanımlanırlar. Örneğin 2, 3 ya da 5 iğneli olarak aynı çam ağaçlarında bir arada bulunduğu görülmektedir.

Bu iki parçanın doğru birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisinde mevcuttur?

- A) Çeşitli çam ağaçlarında farklı tipte kozalaklar bulunmaktadır. Bunlar 2, 3 veya 5 iğneli çam ağaçlarında bulunabilmektedir. Bu kozalaklar, çeşitli dağların tepelerinde bulunabilir. Ülkemiz kozalak çeşitliliği açısından zengin olan bölgeler arasında yer almaktadır.
- B) Çağımızın en önemli yanan odunları arasında kozalaklar bulunmaktadır. Kozalaklar birçok çam ağacı üzerinde bulunabilir. Çeşitli dağların eteklerinde rastlanan kozalaklar yanma ile ve bakımından dağların tepelerinde bulunan çam ağaçlarındaki kozalıklara göre daha uzun köz oldukları bilinmektedir.
- C) Kozalaklar şekillerine ve yapraklarına göre çeşitli sınıflara ayrılmaktadır. 2, 3 veya 5 iğneliler aynı çam ağaçlarında bulunabilirler. Kozalaklar, uzun süre yanma eylemi gösterdikleri için günümüzde ateş yakmakta kullanılan birçok odun türünden birini oluştururlar.
- D) Dünyanın çeşitli bölgelerinde farklı kozalaklar bulunmaktadır. Bu kozalak çeşitleri yangınlık açısından önemli odun türleri arasında yer almaktadır. Yanma sürelerinin uzun olması çeşitli alanlarda tercih edilmeleri ne sebep olmaktadır. Ülkemiz uzun süre yanan kozalak çeşitlerinde barındıran nadir bölgeler arasında yer alır.
- E) Kozalaklar birçok çeşit ve şekilde bulunabilmektedir. 2, 3 ya da 4 iğneli çam ağaçlarında bulunmaktadır. Odun türleri içerisinde yangıcılığı diğer odalara göre daha fazla olduğu ispatlanmıştır. Kozalaklar genellikle Karadeniz'in çam ormanlarında bulunmaktadır.

8. Yanardağlar; gaz, sıvı ve katı maddeler çıkaran gazlar içermektedir. Başlıca karbon-dioksit, hidrojen, klorür, azot gibi belli başlı maddeleri de barındırırken lav olarak bilinen sıvılar ise sıcaklığa bağlı olarak ortaya çıkmaktadır. Akıcı lavlar sakin püskürmelere olanak verir. Ortaya çıkan sıkışma var ise gazlar yoğunlaşarak yüksek bir basınç oluşturup patlamalara yol açmaktadır.

Bu parçanın anlatımı ile ilgili olarak

- I. Kıyaslamadan yararlanılmıştır.
- II. Örneklemeye yer verilmiştir.
- III. Koşul bildiren cümle kullanılmıştır.
- IV. Nesnel cümlelerden yararlanılmıştır.
- V. Kişisel görüşe yer verilmiştir.

yargılarından hangisine ulaşamaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Tavşanlar hızlı koşmaları ile nam salmış önemli hayvanlardır. (I) Yabani olanlar ve evcilleştirmeye müsait olanlar olmak üzere iki grupta değerlendirilebilirler. (II) Her ne kadar kemirgenlere benzerlik göstetseler de kemirgenlerin önemli bir bölümü kemirme işinde kullandıkları dişleri ile dikkat çekerler. (III) Fakat tavşanlarda bulunan diş yapısı diğer kemirgenlere göre çok daha zayıftır. (IV) Diğer kemirgenlerin yanı sıra farklı tüketim ürünlerini çiğnemeye yarar. (V) Anadolu coğrafyasında yaşayan tavşanlar zıplama yeteneği bakımından diğer tavşanlara nazaran daha üstün bir özelliğe sahiptir.

Bu parça ikiye ayrılacak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisi ile başlar?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Hayal kurmak insanın en büyük motive kaynakları arasında yer almaktadır. En yakın arkadaşımın çeşitli hayalleri de vardı. Bu hayalleri hedefe dönüştürebilmek için ciddi bir çaba gösterirdi. Aslında onun hayalleri arasında sporla ilgilenmek ve ileriki dönemlerde başarılı bir sporcu olmak yoktu. Hele hele rekor üstüne rekor kıran bir golcüyeye dönüşmek asla ve asla yoktu. Önceki dönemlerde piyano ile ilgilenen ve her çocuk gibi saklambaç oynar, çeşitli oyunlarla ömrünü geçirirdi.

Bu parçada bahsi geçen kişi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) hayalini kurmadığı bir hayat yaşadığı
- B) hayalleri için çaba harcadığı
- C) başarılı bir futbolcu olduğu
- D) çocukluk döneminde piyano ile ilgilendiği
- E) hayallerine çabalayarak ulaştığı

11. Rönesans'ın gerçekleşmesi ile beraber pek çok alanda olduğu gibi biyoloji alanında da büyük gelişmeler sağlanmıştır. Leonardo Da Vinci çeşitli sanat dallarıyla olduğu kadar doğa bilimleri ile de ilgilenmiştir. Üstelik fosilleri bile inceleyerek fosillerin hayvan kalıntıları olduğu sonucuna ulaşmıştır. 16. yüzyılda aslında Brüksel yakınlarında olmasına karşın yaşamının büyük bir bölümünde İtalya'da çalışarak doğa bilimleri üzerine araştırmalar ortaya koymuştur.

Bu parçada geçen Leonardo Da Vinci ile ilgili olarak

- I. Sanatsal faaliyetler de bulunduğu bilinmektedir.
- II. Doğa bilimleri ile ilgili araştırmalar yapmıştır.
- III. 1500'lü yıllarda yaşamıştır.
- IV. Avrupa bölgesinde bulunmuştur.
- V. Rönesans'ın gerçekleşmesinde önemli katkılarda bulunmuştur.

yargılarından hangisine ulaşamaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I



12. Suda yaşayan hayvanların izlerine 1 milyar yıl öncesine kadar uzanan kayaların üstlerinde rastlanabilir. Bu İzlerin en eskisi olarak tabir edilen halkalı solucanlardan kalma bir canlı türüdür. Suda yaşayan hayvanların izlerinin günümüze kadar gelmesi çok enderdir. Çünkü izler, su altındaki kireçli toprak ve çamur gibi çok yumuşak yapıların üstünde olduklarından suyun sürekli hareket etmesi sonucunda rahatlıkla bozulabilmektedir. Yarı yarıya suda yaşayan canlıların ise izlerinin korunması daha ulaşılabilir. Bir bilgi kaynağına dönüşmesi muhakkaktır. Karada yaşayan canlıların ise maddesel izleri çok rahatlıkla tespit edilebilmektedir.

Bu parça ile ilgili olarak Aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Su hayvanlarının geçmişinin milyar yıl öncesine dayandığı
- B) Suda yaşayan hayvanların günümüze kalmasının mümkün olduğu
- C) Bazı su hayvanlarının çamur gibi yapıların üstünde bulundukları
- D) Suyun hareketliliğinin kalıntıları yok ettiği
- E) Kara canlılarının maddesel izlerinin bulunmadığı

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I

14. Dildeki kök kavramı yapısı ve anlamı bozulmadan parçalanamayan sözcükler olarak tanımlanmaktadır. Türkçe kökenli birçok sözcüğün önemli bir bölümü tek heceli köklerden oluşmaktadır. Özellikle fiiller bu konuda yaygın bir kullanıma sahiptir. Sözcüklerin anlamlı ve daha küçük parçalara bölünemez durumları kök olarak nitelendirilir. Yalnız kimi sözcükler eş zamanlı yaklaşım biçimi ile kök olarak görünmelerine rağmen artzamanlı bakımdan türemiş olduğu görülür.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. Türkçe kökenli sözcüklerin önemli bir bölümünün tek heceli köklerden oluştuğu,
- II. İsim soylu sözcüklerin tek heceli sözcükler bölümünde yaygın olarak kullanıldığı,
- III. Bir sözcüğü parçalanamayan en küçük birimine kök adı verildiği

durumlarından hangilerinin ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

13. (I) Bir kayada bulunan organik maddelerin çözülmesindeki adımlar kademe kademe gerçekleşir. (II) Toz hâlindeki kaya çözücüler yoluyla normal ayrışma göstermektedir. (III) Dışa çıkan tüm yağ oranı bir gaz ile içeri çekilir ve ayrılır. (IV) Böylelikle bir kaya içindeki ayrışma gerçekleşmiş olur. Elekten geçen gazlar havaya salınarak çeşitli ve zararlı toksinlerin atılmasını sağlar. (V) Ayrışmalar tahta üzerinde denenerek birçok cisme uygulanmıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V



15. Dünya'nın Kuzey ve Güney Kutup Bölgeleri aynı aşırı soğuk özelliklere sahip bölgelerdir. Bununla beraber bu iki bölge hemen hemen her bakımdan birbirinden farklıdır. Kuzey Kutbu geniş bir bölüme sahip olmakla beraber Güney Kutbu'na göre buz yığınları altında ezilip kalmıştır. Kayıp kıta olarak adlandırılan bölge Kuzey Kutbu'nda yer almaktadır. Bu bölgeye kayıp kıta denmesinin sebebi insan yaşamına elverişsiz olmasıdır. Birçok bölgeye oranla aşırı soğukların yaşanması Kuzey Kutbu'nu barınılan bir bölge olarak insan yaşamı açısından olumsuz yönde etkilemektedir. Güney Kutbu da soğukluk özelliği bakımından aynı ifade edilebilir.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Her iki kutup bölgesinin de aynı aşırı soğuklara sahip olduğu
- B) İki kutup bölgesinin de birçok özelliğinin benzeştiği
- C) Kuzey ve Güney kutuplarının birbiriyle farklı özelliklerinin olduğu
- D) Kuzey Kutbu'nun kayıp kıta olarak adlandırıldığı
- E) Kuzey kutbunun buz yığınları altında ezildiği

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I

16. Gazeteci — ----

Uzman — Mantarlar zararlı ve yararlı mantarlar olmak üzere iki grupta değerlendirilmektedir. Çoğunlukla yeşil bitkilerin düşmanı olarak bilinirler. Hayvanlarda ve insanlarda zehirli olarak adlandırılan mantarlar, ölümcül sonuçlara gebe olmaktadır.

Gazeteci — ----

Uzman — Yararlı mantarlar insan ve hayvanlarda besin değeri yüksek olduğu için fayda sağlamaktadır. Birçok besinin yenmesi ile elde edilecek enerjiyi sadece yararlı mantarlardan elde edebilmekteyiz.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdaki sorulardan hangileri getirilmelidir?

- A) Mantarlar neye göre çeşitlendirilmektedir?
Hangi mantarların yenmesi insan vücuduna zarar vermez?
- B) Mantarların yararlı olmasının ölçütü nedir?
Yenilebilen mantar türleri nelerdir?
- C) İnsanoğlu mantar yiyerek ne gibi faydalar elde edebilir?
Mantarların içindeki protein miktarı nedir?
- D) Hangi mantar türleri zehirli değildir?
Yararlı mantarların ayırımında ölçüt nedir?
- E) Mantar türleri nelerdir?
İnsan vücudu enerjisini hangi besinden alır?



17. Fotosentez canlı hayatın devamı için önemli bir yer tutmaktadır. Fotosentez için gerekli olan güneş ışığı aynı zamanda bitkilerin büyümesine de yol açmaktadır. Karanlıkta yetişen bitkiler ince uzun ve sarı renkte oluşacaktır. Güneş ışınları ile beslenen bitkiler ise daha çok yeşil renge dönerek iri ve kudretli yapılarıyla görsel bir şölen sunacaktır. Fotosentez esnasında en çok ihtiyaç duyulan unsur güneş ışığı bitkilerin özellik ve renk kazanmasına ve gürleşip büyümesine bununla beraber kalınlaşmasına yardımcı olmaktadır.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Fotosentezin canlılığın devamı için en temel gereksinim olduğu
- B) Güneş ışınlarının bitkilerin büyümesine yardımcı olduğu
- C) Karanlıkta yetişen bitkilerin yeşil renkte olmayacağı
- D) Güneş ışınlarının bitkilerde renk oluşumunda önemli bir yer tuttuğu
- E) Bitkilerin yeşerip gürleşmesinde temel faktörlerden birinin güneş ışığı olduğu

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I

18. Denizatı, deniziğnesi ile akrabalığa sahiptir. Denizlerde yaşamını sürdürürler. Deniz yosunlarına tutunmak için kıvrık bir kuyruğu olan tek balıktır. Başka ayırt edici özellikleri de vardır: Erkeğin yumurtaları karnındaki bir kesede olgunlaşmaya kadar taşınması gibi diğer canlılardan farklı olarak bir özellik algısına sahiptir. Denizatı okyanus akıntıları tarafından sürüklenen yavaş ve dikey biçimde yüzerek süzülen bir canlı türüdür.

Bu parçada bahsi geçen denizatı ile ilgili olarak

- I. Erkek deniz atının yumurtaları karnında bir kesede taşıyabildiği,
- II. Deniziğnesi ile akrabalık bağının kurulabildiği,
- III. Kuyruğu olan tek balık türü olduğu

durumlarından hangileri söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III



19. Dünyada var olan doğal kaynakların titizlik ile araştırılması ve bunların belirli bir özen dahilinde işlenmesi hatta daha ortaya çıkarılmamış enerji kaynaklarının sürekli olarak araştırmasının yapılması son 40 yıl içinde her geçen gün daha büyük önem kazanmaktadır. Birçok farklı görüşün bulunmasına karşın uzmanların geneli petrol ve madenlerin bugünkü oranda kullanılmaya devam ettirildiği sürece yakın bir gelecekte birçok kuşağı erişemeyeceğine kanaat getirmiştir. Tüm petrol kaynaklarının ömrü 1970'lerde yalnızca on yıl olarak belirlenmiştir. Bu 10 yılı günümüze kadar uzatarak yeni keşifler sayesinde yenenebilir petrol kaynakları bularak uzatmış olan insanoğlu bugün yine kaynak sıkıntısı yaşamaktadır. Yakın bir gelecekte tükenmesi planlanan petrol ve petrol gibi edilmesi meşakkatli olan maden rezervleri gitgide tükenmektedir.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yer altı kaynaklarının günden güne tükenmekte olduğu
- B) Her yeni keşif sayesinde yeraltı kaynaklarının ömrünün uzatıldığı
- C) Eski dönemlerde bulunan maddelerin 10 yıl içinde tükeneneceğinin düşünüldüğü
- D) Yeni yeraltı kaynağı bulunmadığı sürece kısa sürede tükeneneceği
- E) Yeni nesillerin petrole ilerisi dönemlerde de ulaşabileceği

20. Suyun yerel tarımda ve birçok tarım türünün belirlenmesinde önemli bir etken olduğu bilinmektedir. Birçok bölgede sulama daha ilk başlarda zorunlu olarak yapılmaktaydı. Ne var ki sulama sorunlarının yanı sıra toprağın nitelikli ve ürünlerin hasadına uygunluğu da önem arz etmekteydi. İnsanoğlu çok geçmeden sulama değerlerini farklı şekillerde uygulamaya başlayınca tarım sektöründe önemli gelişim ve kaydadeğer gelişmeler yaşanmış oldu.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. Sulamanın yerel tarımda kullanıldığı,
- II. Tarımda sulamanın tek başına yeterli olmadığı,
- III. Sulama ile birçok toprağın hasada uygun hale getirildiği

durumlarından hangileri söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III



1. Genetik bilim dalı yeni dönemin popüler bilim dalı olarak bilinmektedir. Ancak kalıtıma yol açan nedenler çok eski zamanlardan beri insanları düşündürmüştür. İnsanoğlu günümüzden yaklaşık olarak 10 bin yıl öncesinde organize tarıma geçerken doğada kendiliğinden yetişen verimli ve güçlü bitkilerden elde edilecek mahsulden daha nitelikli ürün elde edilebileceğini fark etti. Bununla beraber 19. yüzyılın ortalarına kadar hiç kimse seçici üretimin nasıl meydana geldiğini veya çeşitli niteliklerin kuşaktan kuşağa geçmesine neden olan etmenlerin neler olduğunu düşünmedi. İlk büyük atılım Avustralya'da papazlık yapan bir kişi tarafından gerçekleştirildi.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Genetik bilim dalı yeni dönemde önemini kaybetmiştir.
- B) Kalıtımla çok eski zamanlardan beri aktarılan bir gen transferi vardır.
- C) Yaklaşık 10 bin yıl öncesine dayanan tarım faaliyetlerinin kanıtı vardır.
- D) Avustralya'da papazlar genetik bilim ile ilgilenmektedir.
- E) 19. yüzyıl öncesi seçici üretimin yapıldığı kesinleşmiştir.

3. Güneydoğu Asya bölgesinde yağmur ormanlarında bulunan örücü karıncalar, kanlı yaprakları salgıladıkları ipek tellerle birbirine bağlayarak ağaçlarda ve canlılarda yuva yapmaktadır. Bu karıncalar ipek yapamaz fakat larvalarının ipek bezleri bulunmaktadır. Yeni bir yuvanın yapımında bazı işçi karıncaların iki yaprak arasında köprü kurmasıyla başlar. Bu tip karıncalar yaprakları birbirlerine yaklaştırırken iki takım da larvalara bir ağ örür.

Bu parçada bahsi geçen örücü karıncalarla ilgili olarak

- I. Güneydoğu Asya Bölgesi'nde yer alan yağmur ormanlarında yaşadıkları bilinmektedir.
- II. İpek yapabilen nadir canlı türleri arasında yer almaktadır.
- III. Örgütlenmiş bir şekilde çalışma gerçekleştirebilirler.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III

4. Yeryüzü oldukça ilginç hatta ilginç olduğunu sandığımız tüm bilgileri içeren genel bir kitap olarak değerlendirilebilir. Kainat kitabı olarak düşündüğümüz dünya birçok farklı canlıya ev sahipliği yapmaktadır. Özellikle içermiş olduğu bilginin tamamı çözümlenebilmiş değildir. Birçok mahlukatın bilgisine ulaşmakla beraber daha varlığından haberdar olmadığımız birçok canlının ve keşfedilmemiş birçok bölgenin olduğu da aşikardır.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kainatın bir kitap olarak adlandırıldığı
- B) Dünyanın birçok farklı canlı çeşidini barındırdığı
- C) Bazı canlıların hâlen daha keşfedilemediği
- D) Birçok bölgede keşfedilmemiş canlıların yaşadığı
- E) Kimi canlıların özelliklerinin tam olarak bilindiği



5. Çok derin okyanuslarda yaşayan birçok balık türüne rastlanmaktadır. İki özel sorun söz konusudur. Bu balıklarla ilgili bir sorun suyu 180 metre derinliklerinden sonra yoğunluğunun çok yüksek olmasıdır. Bu sorun balığın iskeletinin çok hafif olması ile çözümlenmiştir. İkinci sorun ise 180 metre derinlikten sonra suyun çok karanlık olmasıdır. Bu durumda da balıklar ışıklı organlarıyla karanlığa karşı koyarak 180 metre altında rahatlıkla yaşayabilmektedir. Normal koşullarda sorun olarak nitelendirilen birçok unsur balıkların savunma mekanizmaları ile ve var olan özellikleri ile giderilebilmektedir.

Bu parçada anlatılan balıklarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Balıkları etkileyen farklı sorunlarla karşılaşıldığı
B) Sorunlardan birinin su yoğunluğunun fazla olduğu
C) İskelet sisteminin hafif olmasının bazı sorunlara yol açtığı
D) Özelliklerinin bazı sorunlara yol açtığı
E) Organlarının ışık vermesiyle karanlığı aşabilmeleri

6. Tarım, 10 bin yıllık bir geçmişe sahip olan insanın aynı zamanda modern çağın bir mucizesi olarak tanımlanmaktadır. Uzun yıllar dünyanın besin yetersizliği yüzünden yıkıma uğrayacağı yolunda öngörülerde bulunan birçok uzmanın öngörülerine kulak asan çiftçilerin ve bilim adamlarının hatta sanayinin bütün hükümetlerin ortak çabası sonunda her dönemde yeni üretim düzeyini ulaşılarak birçok bunalımı gidermiştir.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. Tarımın bir mucize olarak nitelendirildiği,
II. Besin yetersizliğinin yıkıma yol açacağına söylendiği,
III. Tarımın 10 bin yıllık bir geçmişe sahip olduğu

durumlarından hangileri söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I



7. Deniz altı yanardağların patlaması sonucu meydana gelmiş olan okyanus adaları oluşumlarını izleyen belirli bir süre için herhangi bir canlı türünü barındırmaya elverişli değildir. Bununla beraber lavlar ağır ağır soğudukça adalar, yaşama elverişli hâle gelir. Çeşitli canlı türleri adalara yerleşerek önemli bir yaşam alanı oluştururlar. Bazı bitki ve hayvan türleri deniz ya da hava yoluyla adalara geçmeye elverişli yapıya sahiptir. Papatya familyası gibi bazı bitkiler sayısız spor ya da havada uçabilen pek hafif tohumlar üretirler ve bunların denizi geçme olasılığı orman ağaçlarının büyük ağır meyvelerine oranla çok daha yüksek orandadır. Böylelikle birçok okyanus adasında yaşam başlamıştır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi ile ilgili bilgi verilmemiştir?

- A) Adaların nasıl meydana geldiği
- B) Adalarda yaşamın nasıl başladığı
- C) Hangi canlı türlerinin adalara yerleşebildiği
- D) Okyanus adalarının lavların soğumasıyla oluştuğu
- E) Adalara hava yoluyla geçmenin mümkün olmayacağı

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I

8. Denizlerde birçok farklı canlı ile karşılaşmaktayız. Bu canlılardan biri de tropik mercanlardır. Tropik mercan kayalıklarının balıkları parlak renklidir. Gizlenmeye ve kamufla olmaya önem gösterirler birçok saldırganı şaşırtmak için çeşitli renkleri oluşturmasıyla saldırgan diğer canlıların hedefini şaşırtarak kendilerini savunur. En önemli korunma yöntemleri renkli görünümüdür. Bir saldırı durumunda korku ile beraber renklerinde değişme yaşanarak bir nevi farklı renklerde fosforlar gibi değişik ışıklar saçarak saldırganın görüş alanından kaçabilir.

Bu parçada bahsi geçen tropik mercanlarla ilgili olarak

- I. Savunma mekanizması olarak çeşitli renklere bürünebilmektedir.
- II. Yaşadıkları korku bu canlı türünde renk değişimine sebep olmaktadır.
- III. Saldırgan canlıları kaçarak şaşırtıp sonrasında üzerine saldırmaktadır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

9. Kuzey Kutbu'nda birçok farklı canlı türü yaşamaktadır, bunlardan en çok göze çarpan ise kutup ayılarıdır. (I) Kutup ayısı buzlarla kaplı Kuzey Kutbu'na çok iyi uyumlanmış bir hayvandır. (II) Kalın ve yağlı postuyla soğuktan korunduğu için büyük ölçekte soluğun kırıcı etkisinden etkilenmez. (III) Büyük buz kütleleri içinde yaşayan nice balığı avlayabilir, büyük buz kütlelerinin kırabilecek güce ve pençelere sahiptir. (IV) Tam anlamıyla bu bölgeye uyum sağlayabilen ender varlıklardandır. (V) Çetin soğuklarla mücadele edebilmek her canlıya lütfedilmiş bir özellik değildir.

Bu parça ikiye bölünmek istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerden hangisi ile başlar?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V



10. Suda yaşayan canlı dedik mi aklımıza ilk gelen canlı türü balıklardır. Balıkların var oluşları ile ilgili yapılan araştırmalar da ortalama 400 milyon yıldan beri yaşam sahnesinde bulundukları tahmin edilmektedir. Bu süre içinde yaşadıkları çevrelere uyum göstererek çeşitli evrimsel değişikliklere zemin hazırlamışlardır. Balıklarla ilgili en çok bilinen yanlışlardan birisi de hafıza olarak çok kısa oldukları yönündedir. Fakat geleneksel bilginin aksine balıkların birçoğunda hafıza algısı ileri boyutlardadır. Günlerce haftalarca aylarca birçok bilgiyi belleklerinde depolayabilirler. Bir insana göre elbette ki bu süre kısa olabilir. Zira geleneksel düşünceye ve inanışa göre ortalama 7 saniye de geçildir.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Balıkların hafızası 7 saniye ile sınırlı değildir.
- B) Balıklar birçok bilgiyi aylarca hafızalarında tutabilir.
- C) Geleneksel düşünce balıkların hafızalarının çok zayıf olduğu yönündedir.
- D) Balıklar ortalama 400 milyon yıldır hayat sahnesinde vardır.
- E) Ortalama bir balığın hafızası insan hafızasına yakındır.

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I

11. (I) Söz dizimi adı verilen cümle bilgisi sentaks olarak adlandırılır. (II) Bir dilde sözcüklerin söz öbeklerinin cümle ve söz içindeki görevlerine ve sözcüklerin birbirleriyle olan ilişkilerinin sıralanışını sözcüklerin türleri bakımından değerlendirmek gerekir. (III) Böylece cümledeki veya parçadaki mana yoğunluğu özlü bir ifade olarak ortaya konur. (IV) Türkçenin söz dizimi oldukça geniştir ve böylelikle mana zenginliği fazladır. (V) Mana yoğunluğu ise o dilin zenginliğinin temel göstergesidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Bitkilerin toplam ağırlığına göre değerlendirildiğinde belirli bir deniz bölgesinin aynı büyüklükteki bir orman kadar verimli olduğu görülür. Ancak arada çok büyük bir fark bulunmaktadır. Karalarda yetişen bitkiler çok hücreli olarak gözlemlenirken kendi kendilerini besleyecek kadar büyük ve güçlüdürler. Denizlerde ise deniz suyu tüm hücreleri tek tek beklediğinden bu bitkiler için gereksizdir. Karalarda bir ormanı oluşturan milyonlarca hücrenin pek çoğu yalnızca destekleyici ya da besin su gibi ileticisi olarak işlevsel görülen fotosentez ve besin üretme etkinliğine hiçbir katkıda bulunamazlar.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. Karada yetişen bitkiler ile denizde yaşayan bitkiler arasındaki fark nedir?
- II. Kara bitkileri hangi evreleri takip ederek fotosentez yaparlar?
- III. Deniz bitkilerinin karada yaşama ihtimali nedir?

sorularından hangilerine cevap alındığı söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III



13. Birçok dinî inanca göre insan yaşadığı yeri güzelleştirmek, geliştirmek, ilerletmek gibi çeşitli hedefler doğrultusunda dünyaya gönderilmiştir. İnsanoğlu yapmış olduğu icatlarla ve oluşturmuş olduğu çeşitli zararlı ışınlarla tabiatın doğal yaşantısına gölge düşürmektedir. Son dönemlerde belirli olaylar çerçevesinde insanın tabiatı olan baskısı hatta zulmü fazlası ile görülmektedir. Gelişen teknolojik unsurlar insanın doğayı güzelleştirmesinden ziyade doğaya karşı bir zalim giysisi giymesine neden olmaktadır.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi insanoğlunun birçok inanca göre gönderiliş amacını göstermektedir?

- A) Teknolojik anlamda yeni icatlar geliştirmek
- B) Hayatın anlam ve arayışını sağlamak
- C) Huzur içinde bir düzen kurmak
- D) Yaşadığı yeri güzelleştirip geliştirmek
- E) Tabiata karşı tutarsızca davranmak

Y
A
R
G
I

14. Belirli işaretlerle iletişim kurma gereksinimi eski çağlardan itibaren insanoğlu için var olmuş bir durumdur. Hemen hemen insanlık tarihi kadar eski olan iletişim, 18. yy. da kursosuz bir haberleşme ağına dönüşmüştür. İlk düzenli telgraf sistemi oluşturulmuştur. Elektrik akımı uygulamalarının ilk olarak gerçekleştirildiği 19. yy. da sinyallerin elektrik uyarıları aracılığıyla bir iletkenden yansımaları tasarlanarak iletişim ağları geliştirildi. 20. yy. a gelindiğinde frekanslardan elektrik sistemine kadar birçok unsur ile beslenerek görüntü ve ses taşınmaya başlanmıştır.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) İletişimin her çağda gerekli olduğuna
- B) İlk haberleşme ağının 18. yy. da kurulduğuna
- C) Elektrik akımının ilk kez 19. yy. da kullanıldığına
- D) 20. yy. ın iletişiminin önceki dönemlerden gelişkin olduğuna
- E) 20. yy. da ses ve görüntünün taşınmasına

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I

15. Tarihi incelediğimizde insanların sosyolojik olarak birbirleriyle olan iletişimi daha kuvvetli olduğuna şahit oluyoruz. Geçmiş zamanlarda insanların fiili olarak daha hareketli ve yeme içme olarak daha öz tüketime gittikleri bilinmektedir. Günümüzde ise günden güne ihtiyaç fazlası tüketim gerçekleşmektedir. Sosyolojik olarak iletişimin azlığı insanları hareketsizleştirip bir de üzerine can sıkıntısından yemek yeme gibi bir boyuta geçmiştir. Bu durum yeme bozukluğu olarak adlandırılır. Yeme bozukluğu üzerine birçok çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Garner ve Grfinkel tarafından yapılan yeme tutum testi analizlerine göre insanların yeme-içme tüketiminin ihtiyaç fazlasına gitmesinin temel sebebi iletişim eksikliği, boşluk ve can sıkıntısı gibi sebeplerle açıklanmaktadır.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. İletişim eksikliği,
- II. Can sıkıntısı,
- III. Beslenme gereksinimi

durumlarından hangileri yeme-içme tüketiminin ihtiyaç fazlasına dönüşmesine sebep olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III



16. Sabahattin Kudret Aksal ilk şiirlerini Varlık adlı dergide yayımlanmıştır. Öykünün yanı sıra tiyatro gibi göstermeye bağlı metinler de boy göstermiştir. Cahit Sıtkı Tarancı ve Orhan Veli Kanık gibi önemli şairlerin etkisinde kalarak şiir yazmaya başlayan Aksal, şairliği ile de ön plana çıkmıştır. Günlük yaşamı konu almasıyla realist bir çizgi çizen Aksal şiirlerinde gerçekçi tutumu ile dikkat çekmiştir. Orhan Veli'nin etkisinde kalarak basitlik, sadelik ve aleladelik gibi kavramlar üzerinde fazlası ile durmuştur. Çevresinde yaşanan birçok olaya kayıtsız kalmamış ve olayların acıklı yönlerini hikâyelerine konu etmiştir. Onun için hayat dolu dolu yaşamaya değer değildir. Bu yüzden yazdığı şiirlerde yalnızlık, sakince yaşama gibi birçok tema ağır basmaktadır. Çeşitli hayallerin evreninde yaşayan Aksal gerçek yaşamı hayalperest düşüncelerle harmanlamıştır.

Bu parçada bahsi geçen Sabahattin Kudret Aksal ile ilgili olarak

- I. Orhan Veli ve Cahit Sıtkı'dan etkilenmesi,
- II. Hayatı dolu dolu yaşamaya değer bulmaması,
- III. Hayalperest düşüncelere sahip olması

durumlarından hangileri şiirlerinde sakinliği ve yalnızlığı işlemesine sebep olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) II ve III

17. (I) Yeşil bitkiler bütün besinlerin üremesini sağlayan en temel bitki çeşididir. (II) Yeşil bitkiler ve yeşil bitkilerin birkaç özel bakteri türü yer-yüzündeki yaşamı destekleyici tüm besinlerin üremesini sağlayacaktır. (III) Ham maddeleri su, mineral, güneş ve karbondioksittir. (IV) Yeşil bitkilerde fotosentez mikroskobik olarak incelendiğinde tek hücreli canlıların üretimi nasıl yaptığı ile ilgili bilgi elde edilmektedir. (V) Bunların karışımı ile beraber hemen hemen bütün besinleri üretirler bu ana maddelerden yeterli oranda bulunması koşuluyla özel olarak birçok farklı çeşit ortaya çıkacaktır.

Bu parçadaki anlam bütünlüğünün sağlanabilmesi için numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
- D) IV ve V E) I ve V

18. Hücreli varlıkların en küçükleri arasında virüsler ve bakteriler gösterilebilir. Bu virüsler ve bakteriler, hayvanlardan insanlara geçebilir. Mesela domuzlarda görülen "artrit" gibi hastalıklar insanlara bulaşarak insan bedeninde bazı tahribatlara yol açar. Çeşitli tahribatların yanı sıra bakteriler, ölü cisimleri parçalayarak bunların içinde bulunan canlı organizmaların toprağa geçmesini sağlar. Bu canlı dokuların maddelerinin çevrimi yaşam için önemli bir yer tutar. İnsanlar bakterilerden organik maddelerin zararsız bir biçimde atık olarak atılmasında, gübrelemede ve peynir, yağ, sirke gibi ürünlerin yapımında kullanılabilmektedir.

Bu parçada anlatılan bakteri ve virüsler ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Hücreli varlıkların içinde barınamamaları
- B) Hayvanlardan insanlara geçememesi
- C) Cansız organizmalardan toprağa geçmesi
- D) Çeşitli gıda ürünlerinin yapımında kullanılması
- E) Sadece hayvan türlerinde bulunmaları



19. Ay, geceleri muhteşem görüntüsüyle birçok kişiye ilham kaynağı olurken merak uyandırmaya da devam ediyor. Ay'a ilk ayak basıştan itibaren ardındaki gizem dünyası yavaş yavaş aydınlanıyor. Son olarak Çinli bilim insanları tarafından Ay yüzeyinde yapılan araştırmalarla radyasyon ölçümü yapıldı. Dünya'ya oranla 200 kat daha yüksek radyasyon ölçümü yapıldı. Ay'da yaşam üzerine son yıllarda yoğunlaşan dünya, bu bilgiyle yaşam unsurlarının zarar görebileceğini ve yaşamın mümkün olamayacağını düşünüyor.

Bu parçayla ilgili olarak

- I. Ay'ın ilham kaynağı olduğu,
- II. Ay'ın birçok kişinin ilgisini çektiği,
- III. Ay'da yaşam olup olmadığının merak edildiği,
- IV. Ay'da yaşam olduğu düşüncesinin ağır bastığı,
- V. Dünya'ya oranla Ay'da radyasyonun fazlalığı

durumlarından hangisi söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

20. Evrensel anlamda antibiyotiklerin yan etkilerine birçok bilim insanı çözüm aramakta. Son on yıl içinde geliştirilen antibiyotiklerin özellikle doğru kullanılmaması insan sağlığını tehdit ediyor. Bu tehlide karşı Rusya'dan devrim niteliğinde bir adım geldi. Evrensel doğal antibiyotik bulundu. Bulunan maddenin bakteri ve mantarların insanlarda veya hayvanlarda yol açtığı enfeksiyon hastalıklarının birçoğuya etkili mücadele ederken de yan etkiye yol açmadığı paylaşıldı.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bilim insanlarının antibiyotiklerin yan etkilerine karşı çözüm buldukları
- B) Antibiyotiklerin bilinçsiz kullanımının insan sağlığını tehdit ettiği
- C) Evrensel alanda antibiyotiklerin doğal olarak üretiminin olmayacağı
- D) Antibiyotiklerin yan etkisiyle ilgili Rusya'da çalışma yapıldığı
- E) Mantarlar ve bakteri gibi bazı unsurların enfeksiyona yol açtığı



1. Doğası gereği ayıklama bireyi hedef alır, tek tek bireylerin varlıklarının korunması ile onların oluşturduğu bir topluluk başarı kazanır. Çevresel koşulların bireyler üzerinde etkisi düşünüldüğünde gruptan çok bireylerin ayaklanmasının vurgulanması hayvanların özverisi sorununun açıklanması gerektiğini doğurur. Hayvanların böyle bir özelliğe sahip olduğu asla ve asla bilinmemektedir. Örneğin işçi bir arı kovanını korumak için üzerine gelen saldırganları sokar ve sonuçta hayatını kaybedebilir. Böylelikle bir özveriye yol açan nedir sorusunun yanıtı bireyinki ile eş olan genlerin varlıklarını sürdürme içgüdüsünden kaynaklanmaktadır.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. Temel gereksinimlerin karşılanması,
- II. Türler arası benzerlik olması,
- III. Doğuştan gelen genlerin varlığından kaynaklanması

durumlarından hangileri savunma mekanizmasının devreye girmesinde sebep olabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2. Bakteriler üç şekilde zararlı olur. Yürüyerek önemli geçitleri kapatıp zehirli maddelerini üretirler. Bir toprak organizması olarak kabul edilen “clostridium tetani” tarafından üretilen zehirli maddeler yani tetanoz zehri bilinen en zehirli madde olarak kabul edilmektedir. Bu madde kurbağaların bünyesinde alerjik tepkimelere yol açar. Antibiyotikler belirli bir süreliğine bakterilere karşı etkili olabilir ancak bu tür kimyasal maddeler dayanıklı bakterileri ortaya çıkarmaktadır. Bakteriler uygun koşulları yakaladığı anda bölünerek hızla üremeye devam ederler. Antibiyotiklere karşı bağışıklık kazanmış bir vücut bakterilerle mücadele edemez.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. Bağışıklık kazanma,
- II. Bağışıklığın zayıf olması,
- III. Alerjik tepkiler verme

durumlarından hangileri bir vücudun bakterilere karşı mücadele edememesine örnek gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

3. (I) İnsanın yeme içme gibi temel gereksinimleri mevcuttur; bu gereksinimleri karşılayan doğa, gerek av hayvanları ile gerekse çeşitli bitki türleri ile insanoğluna bir ziyafet sunmaktadır. (II) Fakat yerinde yapılmayan aşırılığa kaçırın çeşitli tahribat ve avlanmalar insanoğlunun temel gereksinimlerinden biri olan yeme-içme ihtiyacını karşılamada doğanın yetersiz kalmasına sebep olmaktadır. (III) Bu durum son yıllarda çeşitli bilim insanı tarafından gündeme getirilmektedir. (IV) Gündeme gelen bu konu çoğu zaman çözüm odaklı olmaktan ziyade çeşitli tartışmaları peşi sıra getirmektedir. (V) Fakat tartışmaların sonucu önlem ve öneriye dönüşmediği sürece yarınlarımız tehlikeye girmeye devam etmektedir. (VI) Gelecek nesillerin rahat bir yaşam sürmesi adına doğanın korunması gerekmektedir.

Bu parça ikiye ayrılacak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisi ile başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

4. Yeryüzü, Güneş sistemindeki gezegenler arasında Güneş'e yakınlık açısından 3. sırada bulunmaktadır. Taş küttleden oluşan gezegenlerin en ağırlı kabul edilen Dünya'dır. Jüpiter gibi gaz yoğunluğu fazla olan küttlesel gezegenler Dünya'ya oranla daha ağırlı olabilmektedir. Dünya, Güneş'ten 150.000.000 kilometre uzakta bulunan bir yörüngede ilerlemektedir. Mesafe kavramı yakınlaşırsa kavrulma, uzaklaşırsa donma gibi tehlikelerle yüz yüzedir. Belirli bir eksen etrafında dönmesi bu mesafe ayarlamasını özellikle çekim kuvveti ile birlikte ayarlayabilmektedir.

Bu parçanın anlatımı ile ilgili olarak

- I. Koşul cümlesi yer almaktadır.
II. Öneri cümlelerine yer verilmiştir.
III. Öğretici bilgiler kullanılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III
D) I ve II E) I ve III

5. Geçmiş dönemlerde en ileri medeniyet olarak bilinen medeniyetlerden biri de Yunan uygarlığıdır. Felsefede gelişme gösterdikleri gibi birçok doğa meselesinde de ilerleme katetmişlerdir. Tıp ve fizyolojinin oluşmasında önemli katkılarda bulunmuşlardır. Fizyolojinin temelini incelenmesi, insan neslinin nasıl ortaya çıktığını anlamak açısından yeni teoriler ortaya atmıştır. Çok sayıda doğa bilimlerinin incelenmesine şahit oluruz. Yunanlılar bu incelemelerin birçoğunda etkin rol oynayan bir uygarlık olmayı başarmıştır.

Bu parçada Yunanlılarla ilgili olarak

- I. İnsan neslinin nasıl ortaya çıktığını merak edip bu konu ile ilgili fizyolojik anlamda çeşitli incelemeler ve araştırmalar yapmışlardır.
II. Geçmiş dönemlerin en iyi medeniyetlerinden birisi olmakla beraber felsefe, tıp, fizyoloji ve doğa bilimleri gibi birçok alanda dünya mirasına önemli katkılarda bulunmuşlardır.
III. İnsan neslinin ortaya çıkması ile alakalı olarak ortaya atılan birçok teorik bilginin doğru olmadığını kanıtlamışlardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III



6. Bu soru birçok kişinin merak ettiği sorulardan birisidir. Gün ortası tespit edilirken kullanılan aracın gerektiği gibi yerleştirilmesinden sonra tüm gün beklenir ve cihaz yardımıyla ölçümler yapılır. Yapılan ölçüm karma bir ölçüm olarak bilinmektedir. Bu karma ölçüm ileriki dönemlerde örnek alınarak gün ortası tespiti net bir şekilde yapılmıştır. Karma ölçüm ile beraber yapılan gün ortası tahminleri, bir yandan dağ zaman kavramının oluşmasına yardımcı olmaktadır. Elde olan cihazlar yardımıyla iletişim unsurları arasında yer alan gereksinimleri karşılayabilmektedir.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak söylenmiş olabilir?

- A) Günü en sıcak vakti hangi saat aralığıdır?
- B) Gün hangi ölçümlerle tespit edilmektedir?
- C) Gün kavramının neye göre belirlenmektedir?
- D) Gün ışınlarının en dik geldiği vakit ne zamandır?
- E) Gün ortası nasıl tespit edilmektedir?

7. Amazon Irmağı'nın Amerika'nın tropikal ormanları içinde yer alan büyük bir havza bölgesinde yer aldığı bilinmektedir. Dünya üzerinde kesintisiz yağmur alan bu bölge bol suyun ve nemin olduğu bir yerdir. Sarmaşıklarla örgülü gür ve yüksek ağaçların yetişmesine yol açan yağmurlar orman zeminini karanlıkta bırakmaya sebebiyet verir. Bu bölgedeki ormanlarda ağaçların boy ortalaması çok yüksek olduğu için gün ışığının dik olan yerlerde neredeyse hiç yere düşmediği gözlemlenmektedir. Dünyanın en zengin ve yoğun bitki örtüsünün bulunduğu bölgeler arasında yer alır.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. Amazon Irmağı'nın bulunduğu bölgeye,
- II. Dünya üzerinde yağmur alan tüm bölgelere,
- III. En zengin ve yoğun bitki örtüsünün bulunduğu kıtaya

durumlarından hangilerine değinilmiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I



8. Dünyanın üçte ikisinden fazlası sularla kaplıdır. (I) Bu suların büyük bir bölümünü okyanuslar oluşturmaktadır; okyanuslarda olağanüstü yaşamlar mevcuttur; aynı zamanda korkunç derinliğe ulaşabilen büyük okyanuslar, ortalama olarak 3850 metreden daha fazla derinliğe sahiptir. (II) Okyanuslar derinliklere sahip olması sebebiyle insan elinin uzanamadığı nadir bölgelerdendir. (III) Bu bölgelere erişmek çok fazla mümkün değildir, trilyonlarca ton suyun oluşturduğu basınç doğrultusunda insanın fiziki olarak o bölgelere gitmesi çok da mümkün görülmemektedir. (IV) Çağımızın son teknoloji ürünleri ile okyanusların zemini bazı materyaller sayesinde gözlenebilmektedir. (V) Suyun oluşturmuş olduğu basınç bir insanı parçalayabilecek seviyede olduğundan bu bölgelere gidilmesi mümkün değildir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
L
A
R
I

9. (I) Ural Altay dil ailesi ile ilgili çeşitli teoriler vardır. (II) Bu teorilerin başlangıç noktası 1800 yılı olarak belirlenmiştir. (III) Böylelikle ülkesine döndüğü dönemlerde notlarını insanlık tarihi ile paylaşmış (IV) 1730 yılında yayınlamış olduğu bu notlarda Tatar adı verilen 32 tane Türk lehçesinden bahsetmiştir. (V) Ural Altay dilleri üzerine bu denli çalışma yapan ilk amatör kişi olarak tanınır.

Bu parçada numaralanmış bölümlerden hangisine “Çünkü bu dönemlerde Sibirya’da esir düşen bir subay olan Strahlanberg yaptığı çeşitli araştırmalarla birbirleri ile yapısal olarak benzeyen dil ve lehçelerin olduğunu fark etmiş.” **cümlesi getirilmelidir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Dünyamız birçok biyolojik dönemden geçerek günümüzde canlılığın devamlılığını sağladığı bir yer hâline dönüşmüştür. Biyolojik dönemlerin temelinde su düzeyinin yoğunluğu ve belirli tarihlere göre belirli zaman aralığında yetişen, günümüzde de varlığını sürdüren bitkilerin hangi dönemden günümüze ulaştığını belirlemek ile ayrımı gerçekleşir.

Bu parçada biyolojik dönemlerin ayrımının yapılması ile ilgili olarak

- I. Su düzeyinin yoğunluğunun tespit edilmesi,
II. Bitkilerin hangi dönemden günümüze kaldığı,
III. Canlı çeşitliliğinin sınıflandırılması

durumlarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

11. Çeşitli konularla ilgili birçok bilim insanı araştırma yapmaktadır. Psikolojik olarak da yapılan araştırmalar, tıpkı bilimde olduğu gibi gerek insanların gerekse doğanın dengesini korumaya yöneliktir. Yapılan birçok çalışma ve elde edilmiş olan bilgiler insanın diğer iletişim unsurlarına göre en çok kelimeler aracılığı ile iletişime geçtiğini göstermektedir. Kullanılan kelimelerin duygusal dökülüş olduğu saptanmıştır. Duygu yükü ile kelime kullanımı arasında ne tür bir ilişki olduğu ortaya konmuştur. Yapılan deney ve gözlemler insanın nörolojik olarak incelenmesi, birbirine destek vererek gerek psikolojide gerekse bilimde ortak bir paydada sonuç vermiştir.

Bu parçada çeşitli konularla ilgili araştırma yapılmasının amacı aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) Bilim ve teknoloji ileri seviyeye götürmek
B) Kelimelerin duygusallıkla ilgisini kurmak
C) Hayatın anlamını ve sorumluluğunu araştırmak
D) İnsanların ve doğanın dengesini korumak
E) Duygusal çöküntülerin önüne geçmek



12. Dünya bilim tarihine bir yenilik daha eklendi. Düzinelerce kanserin genomlarını sıralayan, tümörlerin nasıl oluştuğunun sırlarını ortaya çıkaran yeni araştırmalar kansere dair iyi bir tedavi yönteminin de yolunu açtı. Bu durum on yıllar süren çalışma sonucunda bilim insanları tarafından ortaya konuldu. Proje yönetim komitesinin yaptığı açıklamada tümörlerin kökleri ve geçirdiği evrimin tespiti kanserli hücrelerin kendini gizlemesine engel olacağı hatta erken tanı ile kansere yakalanma ihtimalinin en az yarı yarıya düşeceği söylenerek yeni bir umudun kapısı aralandı. Belki de ileri dönemlerde bilim bize kanserinde tamamen ortadan kalkacağına duyurusunu yapar. Çünkü insan aklı günden güne güçlenmekte ve insanlığa hizmetine yeni eklentiler koymaktadır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kanserle iyi gelen bir tedavi yöntemi geliştirildiğine
- B) İleriki dönemlerde kanserin tamamen ortadan kalkacağına
- C) Kanserli hücrelerin kendisini gizlemesine engel olunacağına
- D) Kanserle yakalanma riskinin yarı yarıya düşeceğine
- E) İnsan aklının her geçen gün daha da güçlendiğine

13. Köy Enstitüleri, köylere öğretmen ve sağlık personeli yetiştirmek adına faaliyetler göstermek için kuruldu. 1940 yılında özellikle İsmail Hakkı Tonguç tarafından tasarlanıp örgütlenen enstitülerde beş yıllık köy okulunu bitiren kız ve erkek çocuklar alındı. Beş yıllık öğretim programında ise üç temel ders bulunmaktaydı. Temel derslerin yanı sıra kültür dersleri, tarım dersleri ve zanaat dersleri verilmekteydi. Plana göre yirmi yıl içinde Türkiye’de okulsuz köy kalmayacaktı. Ancak yıl 1946’yı gösterdiğinde çok partili döneme geçmiştir. Tonguç görevinden uzaklaştırılmıştır. Enstitülerin amaçları ve yapıları değiştirildi. Enstitüler ilköğretim okullarına döndürüldü. Bu süreç içinde on altı bin civarında öğretmen yetişti. Köy Enstitüleri köy edebiyatı adı verilen edebî anlayışın yazarlarının yetişmesinde büyük katkısı oldu.

Bu parçayla Köy Enstitüleri ile ilgili olarak

- I. Örgütlenmenin kim tarafından tasarlandığına,
- II. Hangi vizyon ile ülkede faaliyet verdiğine,
- III. Amaçlarının hiçbir şekilde değişmediğine

durumlarından hangilerine değinilmemiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III



14. Günümüzde radar, gök biliminden uzay uçuşlarını denetim ve yönlendirilmelerine kadar birçok şekilde kullanılmaktadır ve çok az kişi bunun yeni bir buluş olduğunu anımsayabilmektedir. Ayrıca, radar konusundaki gelişmelerin hemen hemen hepsi II. Dünya Savaşı yıllarında elde edildiği, hele bu gelişmelerin savaşın sonucunu saptamak bakımından son derece önemli rol oynadığı düşüncelerinin sayısı, çok daha azdır. Radarın kökeni önce radyo dalgalarının bulunmasına dayanır. Çalışma ilkesi yalındır, ses dalgalarında olduğu gibi radyo dalgaları da çarptıkları herhangi bir cisimdir.

Bu parçayla ilgili olarak

- I. Radar hakkında bilgi sahibi olanların az olduğuna,
- II. Radarın büyük gelişme gösterdiği dönemin II. Dünya Savaşı olduğuna,
- III. Radarın radyo dalgalarından önce bulunduğu

durumlarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

15. Psikanalizin hiçbir zaman genel bir bellek kuramı ortaya atmaya kalkışmadığını belirtmek gerekir. Bu sorun Freud'un karşısına tedavi uğraşı içinde iki soru biçiminde çıkmıştır. Özne için özel önem taşıyan olaylar, nasıl olup da bellekten silinmektedir? Neden bütün insanlarda, en küçük yaşlara ilişkin genel bir bellek yitimi vardır? Bu sorular şöyle yanıtlanabilir: Unutulmuş olan yitmemiştir; etkin olarak kalmış ve nevrozu oluşturan bozukluklara yol açmıştır; unutma, anıların edilgin biçimde silinip gitmesi değildir. Unutulmuş olan bastırılmış, bilinç altına itilmiş olandır. Psikanalizci, unutulmuş olanın bilince çıkmasını engelleyen bir güçle karşı karşıyadır.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak

- I. Hayıflanma bildiren cümle kullanıldığı,
- II. Tanımsal nitelik bildiren cümle kullanıldığı,
- III. Açıklayıcı anlatıma yer verildiği

durumlarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I



16. Toplumun genel çizgisi dışında kamplaşan kadın yazar, kenara itilmişliği reddetmek için sayısız gönlün esrarından çoğalmış bedeninin ittiklerine yönelir. Kadınlar tarih boyunca farklılıkların reddi ile bu farklılığa sahip çıkma arasında bocalamıştır. Tabii ki genel itibarıyla birçok kadın ikinci öncülü yani farklılıklarının arkasında durma seçeneğini tercih etmiştir. 1970'lerde bu seçim feministleri doğurmuş hatta feminist düşüncede bu farklılığın üstünlük belirtisi olduğunu düşünen kadınlar olmuştur. Cinsiyet eşitsizliği bu sefer terazinin diğer kefesine kaymıştır. Feminizm düşüncesi elbette ki kadın lehine olan bu eşitsizliği de karşısına almıştır. Ben de bu hususta benzer düşünceler içerisindeyim. Muhakkak ki her insan yapısı, rengi, milliyeti gibi hususlarda farklıdır. Fakat özgürlük, insani haklar vs. bakımından yaklaşım eşit olmalıdır.

Böyle düşünen bir kişiyle ilgili olarak

- I. Erkeklerin ezilmesine karşı çıktığına,
- II. Feminizm düşüncesini desteklediğine,
- III. Kadın egemenliğini savunduğuna

durumlarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) II ve III

17. Genel inancın tersine nükleer patlamalar, anlık şekilde gelişmez. Birkaç saniyeyi aşkın sürede gerçekleşir. Nükleer patlamalar ortalaması bir milyon ton TNT patlayıcısının patlama gücüne sahiptir. Patlamanın gerek şiddeti gerekse yıkıcılığı bölgenin engebeli olması ve rakımının nerede olduğuyla doğrudan bağlantılıdır. Nükleer maddenin patlayıcılığı sifıra indiğinde de nükleer patlamanın etkisi devam eder hatta bu etki yıllarca sürebilir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) TNT patlayıcısı ile nükleer patlayıcının benzediği
- B) Nükleer patlamanın anlık gelişmediği
- C) Yüksekliğin patlama şiddetini etkileyeceği
- D) Engebeli alanda patlamanın yıkıcılığı artar.
- E) Nükleer patlamanın anlık olduğuna inanıldığı

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I



18. Çeliğin üretiminde kullanılan değiştirme işlemi, İngiliz bilgini Sir Henry Bessemer'in bir düşüncesinden esinlenerek geliştirilmiştir. Bessemer; demirin içindeki silikon, manganez, karbon gibi maddelerin oksijen aracılığıyla hızla birleştirilip oksitler ve çok miktarda ısı oluştuğunu biliyordu. Bu ilkeden yararlanılarak, bir yöntem geliştirilip çelik değiştirme işlemi gerçekleştirildi.

Bu parçayla ilgili olarak

- I. Çeliğin üretiminde değiştirme işlemi kullanılması, İngiltere'de yaşayan bir bilgin olan Sir Henry Bessemer'in düşüncesi etkili olmuştur.
- II. Demirin içindeki maddelerden silikon, karbon, manganez gibi maddelerin oksijen aracılığıyla hızla birleştirildiği Bessemer'den önce de bilinen bir bilgidir.
- III. Sir Henry Bessemer, daha önceden bilinen bilgilerden yararlanıp bilgilerin üzerine eklemeye yaparak çelik değiştirme işlemi gerçekleştirmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

19. Yere bırakılan bir cisim, uçan bir kuş ya da havada yükseklerden süzülen bir su damlası insan gözünün net bir şekilde kestirebileceği bir hareket değildir. Cisimlerin hareketlerinin ve tam biçimlerinin net şekilde insan özü ile algılanabilmesi için göz hareket aralığına girmesi gerekir. Bu şekilde biçimsel ebatları da göz merceği netleştirerek tahmini boyut hesaplanabilir. Gözdeki algı mekanizmasını aşan hızda ilerleyen cisimler için ağır çekim kameralar üretilmiştir. Böylelikle hızla hareket eden cisimlerin net görüntüleri elde edilebilmektedir.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İnsan gözünün her cismi algılayamadığına
- B) Hızlı cisim hareketinin algı dışı kaldığına
- C) Ağır çekim kameraları ile hızlı cisimlerin tespit edildiğine
- D) Net görüntülerin kamera aracılığıyla algılandığına
- E) Kuş ve su damlası hareketlerinin insan gözüyle net olarak algılanabileceğine

20. Sürgülü hesap cetveli, aritmetik ölçek toplamalarının bir sonsuz dizisini elde etmek için kullanılabilir. Fakat çarpma ve bölme işlemlerinde kullanımı mümkün değildir. Çarpma ve bölme işlemlerinde kullanılabilmesi için aritmetik ölçekler, logaridik ölçeklere çevrilmelidir. Bu çevirme işlemi belirli adımlar ile gerçekleşir. İlk adım ölçeği yalınlaştırmaktır. Daha sonra cm bölümlerine ayrılmasıdır. Burada her iki ölçekde on bölüme ayrılmıştır.

Bu parçada bahsi geçen sürgülü hesap cetveli ile ilgili olarak

- I. Niçin kullanıldığı,
- II. Nerelerde kullanılmayacağı,
- III. Hangi adımlarla gerçekleştirildiği,
- IV. İki ölçeğin de ayrılmadığı
- V. Ölçeğin yalınlaştırdığı,

durumlarından hangisi söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V



1. İş hayatında birçok işveren performans geri bildirim olarak adlandırılan örgütsel etkinliği kullanmaktadır. Çalışma performansının artırılması için hata tespiti yapılması performans geri bildirim olarak adlandırılır. Edebiyat dünyasında bu tutuma öz eleştiri denmektedir. Her bir çalışanın çeşitli işlerinden sonra kendi ile ilgili bir değerlendirme yapılması mevcut işin ilerleyişi açısından ve ileriki işlerin değerlendirilmesi bağlamında önemli bir rol oynamaktadır. İşverenler de her bir çalışanı için biten iş sonucunda performans geri bildirimi istemektedir. En iyi değerlendirme elbette ki kişinin kendi yaptığı değerlendirmesidir. Bu durum psikologlar tarafından incelenerek çeşitli ölçümler yapıp sonucun olumlu yönde olduğu söylenmiştir. Çalışanların kendi ile ilgili yaptığı değerlendirmeler objektif olduğu için iş performansının da arttığı gözlenmektedir.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. İş performansının artışı,
- II. Takım çalışmasının yükselmesi,
- III. Mevcut işlerin iyi yapılması

durumlarından hangileri işverenlerin çalışanlarla ilgili şahsi değerlendirme yaptırmasının sonucudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2. Türk tarihi binlerce yıllık bir birikimin günümüze kadar aktarılması olarak tanımlanabilir. Türk tarihinin çeşitli dönemlerinde bazı kırılma noktaları gerçekleşmiştir. Bu kırılma noktalarından biri olan 1071'de gerçekleşen Malazgirt Zaferi, Anadolu'nun kapılarının Türklere açıldığı önemli bir zafer olarak bilinmektedir. Bu zafer sonucunda Türkler Anadolu kültürü içerisinde yeni bir kültürel birikimi bu topraklara serpiştirilmiştir. Böylelikle Anadolu'da farklı kültürlerin izlerinin yanı sıra Türk kültürü de boy göstermeye başlamıştır. Selçuklular ardından gelen Karahanlılar ve Gazneliler gibi birçok büyük Türk devleti Anadolu kültürüne yön vermiştir. Bu devletlerin peşi sıra Osmanlı İmparatorluğu Anadolu kültürünün en uzun soluklu lideri olmuştur. Sayılan Türk devletlerinde kültüre en önemli eski sağlam örgütlenme ve ileri boyutlara varan sistemleşme algısıdır. Bu algıyla Anadolu kültüründe teşkilatlanma ve sistematik düzen kurmada Türkler önemli bir rol üstlenmiştir. Birçok tarihçiye göre sistemleşmenin ve de ileri örgütlenmenin Anadolu'da hem kurucusu hem de en önemli temsilcisi Türkler olmuştur.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. Malazgirt Savaşı ile Türklerin Anadolu'ya girmeye başladığı,
- II. Anadolu'da birçok farklı milletin kültürel birikiminin olduğu,
- III. Türklerin birçok devleti Anadolu topraklarında kurduğu

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III



3. Her yerde bulunan çeşitli bakteriler vardır. Bu bakteriler virüslerden farklı olarak hücreli organizmalardır. Ancak bu bakteriler hücreleri gelişmiş organizmalarinkine görev çok daha basittir. Büyüklük ve şekilleri bakımından çeşitlilik göstermektedir, bakteriler her yerde bulunur ve daha karmaşık organizmaların yaşayamadığı koşullarda varlıklarını sürdürebilirler. Okyanusların 9000 metre derinliğine kadar birçok yerde rastlanmaktadır. Donmuş topraklardan küçük su keseciklerine koşulların kötüleştiği birçok yerde yaşayabilmektedir.

Bu parçada tanıtılan bakterilerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Nemli ortamda barınamadıkları
B) Şekil bakımından aynı olduğu
C) Suda yaşayamadıkları
D) Birçok yerde bakterilere rastlandığı
E) Sadece organizmaların yaşadığı yerde bulundukları

4. İnsan ancak geçen yüzyılda doğal hazineleri koruma ve zenginleştirme yoluna gitmiştir. (I) İnsan doğadan birçok hususta faydalanan ve doğaya muhtaç olan bir varlıktır. (II) Daha önceki dönemlerde doğaya verilen tahribatın bir nevi özrü kabul edilen bu girişimler, doğanın ayakta tutulması için verilen çabalardır. (III) Yıllar boyunca ciddi zararlar gören doğa insanlığın tahribatına karşı verdiği amansız mücadele ile hayatta kalmaya çalışmaktadır. (IV) Doğa kendini yenileyerek birçok yenebilir maddeyi sindirerek var oluşunu devam ettirebilmek adına büyük bir mücadele göstermektedir. (V) İnsan aklının artık ileri seviyelere taşınmasıyla doğaya verilen zararın bir farkındalık olarak ortaya sunulması ve bununla ilgili çeşitli önlemler alınması son yüzyılda doğada iyileşmenin gerçekleşmesi anlamına gelmektedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Yeni Zelanda'nın kuzeyindeki Tonga Kermatek oluşan okyanus kabuğu da Peru-Şili çukurundaki gibi öteki kara kabuğu ya da Kuzey Hindistan ve Tibet'teki gibi her ikisi de kara kabuğu olabilir. Bu şekillerle ilgili tortu analizleri yapılmış ve kara kabuğu olabilme ihtimali gündeme gelmiştir. Böylelikle kara kabuğu olarak adlandırılan parçalar okyanus kabuğu diye bildiğimiz kabuklarla aynı tortulara sahiptir. Kırıklar iki tabakanın birbirinin yanından kayarak geçtiği yerlerde oluşur. Okyanus sırtlarını dengeler devamlılık izleri binlerce kilometre boyunca gözlemlenebilir. Edinilen bu bilgiler gerek okyanusların dibindeki parçalar gerekse ayağımızı bastığımız yeryüzü ile ilgili söylenebilmektedir.

Bu parçanın anlatımı ile ilgili olarak

- I. Karşılaştırma,
II. Öyküleme,
III. Betimleme

tekniklerinden hangilerinden yararlanıldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I



6. Kara hayvanları uzak karalara gidemezler fakat bazen deniz düzeyindeki değişiklikler nedeniyle kendi soylarının devamı için çeşitli bölgelere göç edebilirler. Böyle durumlarda uzak adalardaki kuşlar gibi sürekli göç etmek yerine, tam tersi o bölgeye yerleşirler. Kara canlıları gerek mevsimsel değişiklikler gerekse deniz seviyesinin çeşitli değişikliklere yol açması nedeniyle bulundukları bölgeleri terk edebilirler. Birçok iri hayvan yerleşmeye başladığı bölgede kalıcılığı sağlayarak bu bölgeleri ana yurt hâline getirmiştir.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak söylenmiş olabilir?

- A) Deniz suyu seviyesi kara hayvanlarının göç etmesine yol açar mı?
- B) Hangi hayvan türleri göç yolunu tutarlar?
- C) Kara hayvanlarının göç etmesindeki temel sebep nedir?
- D) Deniz seviyesinin yükselmesi hangi olumlu sonuçlara yol açar?
- E) Su seviyesinde yaşanan değişikliklerin temel sebebi nedir?

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
L
A
R
I

7. (I) Akdeniz mevsimi insanoğlunun yaşamasına ve yaşam standartlarının yüksek olmasına en çok olanak tanıyan bölgedir. (II) Belki de bu yüzden ki tarih boyunca birçok kavmin istilasına uğrayarak sürekli el değiştirmiştir. (III) Yetişen ürünleri bakımından da cezbedici bir bölge olan Akdeniz Fenike ardıcı bakımından en zengin bölgedir. (IV) Ortalama 1000 yıl yaşayan Fenike ardıcı kiraza benzeyen görseliyle taze kozalakların üzerinde olgunlaşır, ilk aşamada yeşil renkte olan bu ardıçlar olgunlaştıktan sonra kırmızı ve kahverengi bir renge bürünürler. (V) Akdeniz'de dağlar kıyıya paralel uzanır. (VI) Bundan dolayı Akdeniz iklimi iç bölgelerin tamamına etki etmez.

Bu parça ikiye ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisi ile başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

8. (I) Yeryüzü bitki çeşitliliği bakımından çok fazla ormanın olduğu bir pazardır. (II) Yeryüzündeki bitkilerin önemli bir bölümü çıplak tohumlu bitki türü olarak bilinmektedir. (III) Herhangi bir zardan yoksun olan bitkilerden oluşmaktadır. (IV) Tohumlular birer koruyucu içinde saklanmaktadır. (V) 600 tür içinde ise 66 cins olarak toplanmaktadır. (IV) Tümü de odunsu ve kabuklu bitkilerden oluşan bu türler ilkel bitkiler olmakla beraber erkek ve dişi çiçekleri bir arada sunar. Tamamı iki veya daha çok çenekli oluşumlardır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinden sonra "Bununla birlikte yine çıplak kozalaklıları içeren tohumluların yeryüzünde bilinen yaklaşık 600 türü bulunmaktadır." **cümlesi getirilmelidir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Kalp, dolaşım sisteminin tam ortasında yer almaktadır. Dolaşım ağına kan pompalar. Kalp, toplam 4 odacıktan oluşur. Üstteki iki odacıkta sağ ve sol kulakçık bulunur. Sağ ve sol karıncıklar ise alt odacıkları oluşturur. Bu odacıklar kanın doğru yöne aktığına emin olmak için tek yönlü kapakçıklarla ayrılmıştır.

Bu parçada kalp ile ilgili olarak

- I. Bulunduğu bölgeye,
- II. Şekilsel özelliklerine,
- III. Oluşma sürecine

durumlarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) II ve III



10. Türkiye'nin önemli sulak bölgeleri arasında yer alan Kızılırmak Deltası'ndaki göller, kuraklık tehdidiyle karşı karşıya gelen alanlar arasındadır. Mevsimler arasında geçişlerin keskin olması ve mevsim normallerinin altında yağış alması bu göllerdeki su seviyesinin azalmasına yol açtı. Doğal güzelliklerin ve doğal yaşamın zarar görmesi kalıcı dünya mirasının da zararı anlamına geliyor. UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'nde bulunan Kızılırmak Deltası, mevsimlerin altında yağış almaya devam ederse gelecek nesillerin görsel zevkine hitap edemeyecek. 359 kuş türü bulunan bölgede yılkı atları da yaşıyor. Bu canlı türleri açısından da aynı tehdit yer alıyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Mevsim geçişlerinin keskin oluşuna
- B) Dünya mirasının zarar görmesine
- C) Canlıların hayati tehlikesine
- D) Kuraklığın bir tehdit oluşturduğuna
- E) Kızılırmak Deltası'nın önemine

11. İşaret dili, konuşma veya duyma bozukluğu yaşayan kişilerin hayatını kolaylaştıran bir iletişimdir. Fakat herkes tarafından bu iletişimin bilinmemesi yine konuşma ve duyma bozukluğu olan kişilerin iletişim kurmasına engel teşkil etmektedir. Bu engeli kaldırmak isteyen gönüllü bilim insanları, işaret dilini gerçek zamanlı olarak ve akıllı telefon aracılığıyla konuşmaya çeviren özel bir eldiven geliştirdi. Bu sistemde parmaklara doğru esneyebilen toplamda beş adet sensör ve bir tane de ana kart bulunuyor. Parmak hareketlerinden elde ettiği sinyallerle kelimeleri saniyede bir olmak koşuluyla çevirebiliyor.

Bu parçada bahsi geçen işaret dili ile ilgili olarak

- I. Hayatı kolaylaştırdığı,
- II. Herkes tarafından kullanıldığı,
- III. Teknolojiyle geliştirildiği

durumlarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I ve III

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I



12. Zamanın doğru ölçülmesi pek çok deneyin gerçekleştirilmesi için önem arz etmektedir. Birçok deneyde zaman aralığı bir günden uzun olması hâlinde net sonuç vermemektedir. Bir gün aralığının doğru tespit edilmesi, saat ve dakika ölçümünde hata olmaması deneylerin geçerliliği açısından hayati öneme sahiptir. Yapılan deneylerin etki ve yan etki hesabı, örneğin tıp alanında hastaların iyileşmesi için doğru zaman hesabıyla yapılırsa etkin rol oynayacaktır.

Bu parçayla ilgili olarak

- I. Gün hesabının doğru yapılmasının gerekliliğine,
- II. Zaman hesaplarının hayati önem taşıdığına,
- III. Deneyler sonucu doğru zamanın hesaplandığına

durumlarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

13. Bir kronometre aygıtının seçimi kullanım amacı doğrultusunda değişir. Zaman, dakika ile ölçülecekse spor dallarında kullanılan kronometreler yeterli işi görecektir. Birkaç saatlik dilimi içine alan zaman ölçümü yapılacaksa kol saati veya akıllı telefonlardaki kronometre uygulamaları yeterli olacaktır. Kullanım amacına göre üretilen kronometreler, çeşitlilik gösterebilir. Spor müsabakalarında kullanılanlar, saniyede beş kez çalışırken uzun zaman hesaplamalarında kullanılanlar ise dakikada beş kez çalışmaktadır.

Bu parçayla ilgili olarak

- I. Kronometrenin farklı kullanım alanlarının olduğu,
- II. Kronometrelerin çeşitlilik gösterdiği,
- III. Her kronometrenin farklı şekilde çalıştığı,
- IV. Uzun zaman hesaplamalarında saniyede beş kez çalıştığı,
- V. Kol saati kronometresinin saatlik ölçümlerde kullanılabileceği

durumlarından hangisine ulaşamaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I



14. Bilgisayarların karışık işlemleri yapabilmesi için pek çok bilginin belleğe depolanması gerekir. Bu bilgilerin bir kısmı bilgisayarların işlem yapabilmesi için yüklenen bilgilerken bir kısmı da çözmesi gereken işlemsel bilgilerdir. Her iki bilgi tipinde de bellek yazgacına yüklenerek komut sistemiyle bilgiler kullanılır ve çözüm üretilir. Önden yapılan kodlama ile insana ihtiyaç duymadan sanal zekâ bilgisayara gelen saldırılara karşı da savunma mekanizması geliştirir. Bu sistem bilgisayar kullanıcıları tarafından güvenlik duvarı olarak isimlendirilir.

Bu parçayla ilgili hangisi söylenemez?

- A) Bilginin depolanmasıyla bilgisayarların karışık işlemleri gerçekleştirdiği
- B) İnsana ihtiyaç duyulmadan sanal savunmanın oluşturulduğu
- C) Önden kodlama yapılmaksızın güvenlik duvarı oluşabildiği
- D) Savunma mekanizmalarına güvenlik duvarı olarak isim verildiği
- E) Bilgisayara yüklenen bilgilerin bir kısmı komut sisteminde kullanıldığı

16. Bir lazerden çıkan ışının yardımıyla merceklerden geçen bir ışık almaksızın fotoğraf çekilebilir. Hologramlar yardımıyla ışısız ortamda da fotoğraf çekimi yapılabilir. Olağan bir ışıkta görülen fotoğraflar şekillere odaklanır ve ışık hüzmelerinden geçerek emilir, görsel kayıt gerçekleştirilir. Fotoğraf levhası olarak adlandırılan görsel kayıt, fotoğraf makinelerinin merceklerinden salınan lazer ışınları gece görüşü moduyla ışığa ihtiyaç duymadan da çekim yapılabilmektedir. Teknolojik unsurların lazer sistemine geçmesi ile ölçüm tekniği uygulanarak gerçekleşir.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Işıksız ortamda fotoğraf çekilebildiğine
- B) Lazer ışınlarının nesneleri algılayabildiğine
- C) Işıksız fotoğraf çekmeyi hologramların desteklediği
- D) Görsel kayıtlara fotoğraf levhası dendiğine
- E) Bütün ölçümlerin lazerle yapıldığına

15. Beyin insanın iradesinin somut örneğidir. İnsan beyni ile ilgili birçok bilgi yanlışlığı gün yüzüne çıkıyor. Birçok sosyal medya testlerinden sorulan sorulara verilen cevaplarla doğru orantılı bir şekilde sol veya sağ beynin daha aktif kullanıldığı söylenegelir. Fakat hiçbir bilimsel çalışma, insan beyninin taraflarıyla sanatsal veya sayısal düşüncenin aktif olduğuna dair bir ispat ortaya koymamıştır.

Bu parçayla ilgili olarak

- I. Yanlış bilinen geleneksel bilginin olduğu,
- II. Sağ ve sol beynin birbirinden farklı ilgi alanına göre çalıştığı,
- III. Beynin iradesel yapıyı temsil ettiği

durumlarından hangilerine söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I



17. Elektrik, çağdaş insan için günlük kullanım açısından çok önemli bir yere sahiptir. Elektrikten elde edilen enerji; aydınlatma, ısınma ve ulaştırma gibi vazgeçilmez bir gereksinim hâline dönüşmüştür. Elektrik akımı devrenin bir ucundan öteki ucuna sürekli hareket hâlinde değildir. Sadece kutuplar arasında gerilim farkı olduğunda akım gerçekleşir. Söz konusu olan gerilim farkını sağlamak için çeşitli aygıtlara ve makinelere ihtiyaç duyulur. Bu aygıtlardan biri de elektrik kesintisi durumunda kullanılan jeneratörlerdir.

Bu parçayla ilgili olarak

- I. Elektriğin önemine,
- II. Elektriğin kullanım alanlarına,
- III. Elektrik akımının nasıl gerçekleştiğine,
- IV. Gerilim farklılığında hangi aletler kullanıldığına,
- V. Gerilimin hangi nedenlerle gerçekleştiğine

durumlarından hangisine ulaşamaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

18. Açık denizlerde yol alan gemilerin yer tespiti yapmanın birçok yöntemi vardır. En basit yöntem olarak yıldız izleme tekniğine başvurulur. Ufka bakıldığında yıldızların gözlemlenmesi, bakış açısı doğrultusunda geminin konumunu verir. Eğer ki yıldızlar bulutların engeline uğramışsa yeni konum tespitini yapmak ekstrapolasyon yöntemiyle gerçekleştirilir. Sadece bir pusula ve geminin hızını ölçen cihaz yardımıyla konum elde edilir. Bu tip yöntemlerle yapılan konum tespiti, her zaman kesin sonuçlar vermeyebilir. Rüzgâr ve akıntı hesaba katılmadığı için sapmalar gerçekleşir.

Bu parçayla ilgili olarak

- I. Gemilerde konum tespitinin yapılmasının belirli yöntemler aracılığıyla gerçekleştirildiği,
- II. Gemilerdeki konum tespiti her zaman doğru sonuç vermeyebileceği,
- III. Rüzgâr ve akıntının gemilerin konumunu saptırmada etkili bir unsur olmadığı

durumlarından hangileri çıkarılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I



19. Metalürji; filizden madeni ayırma, arıtma ve mekanik olarak işlemede kullanılan bir bilim dalıdır. Kullanılabilir duruma sokma işlemlerinin tamamını kapsar. Bilinen yüzü aşkın kimyasal elementlerin ortalama yetmişi metalden oluşur. Doğal / metal durumda bulunabilir. En yaygın metalin başında altın ve bakır gelir. Akarsu yataklarında ve birçok bölgede büyük kütleler hâlinde bulunabilir. Kumla karışık şekilde elde edilen bu madenlerin arı mineralleri cüruf denilen maddelerle ayrıştırılır.

Bu parçayla ilgili olarak

- I. Altın ve gümüş doğal/metal durumundadır.
- II. Cüruf maddelerle kimyasal ayrıştırma yapılır.
- III. Akarsu yataklarında altın madeni bulunur.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

20. Solunum canlılar için yaşamın olmazsa olmazıdır. Besin monomerlerinin enerji üretmek amacıyla hücrelerin içinde parçalanması olarak adlandırılır. Tüm canlı hücrelerde görülen bu olay, canlılar için kesintisiz yapılması gereken bir hareketliliktir. Solunum oksijenli yapılabildiği gibi oksijensiz olarak da yapılır. İnsan ve kara hayvanları gibi birçok canlı oksijenli solunum yaparken bazı deniz canlılarında ise oksijensiz solunum yaptıkları bilinir. Tüm canlıların ortak noktası olan solunum süreklilik arz etmezse canlılık ortadan kalkar. Glikoliz olayı ve glikoliz enzimleri de tıpkı solunum gibi tüm canlı nesilde ortakır.

Bu parçayla ilgili olarak

- I. Solunumla ilgili tanım yapıldığı,
- II. Solunumun canlılığın devamı için gerekliliği,
- III. Oksijensiz solunum yapılabildiği,
- IV. Tüm canlıların ortak noktasının sadece solunum olduğu,
- V. Glikoliz enzimlerinin de canlılarda bulunduğu

durumlardan hangisi söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V



1. Dünya'da güçlü bir manyetik alan bulunmaktadır. Bir ipin ucuna bağlanıp sarkıtılan çubuk mıknatıs bir süre sonra bir ucu Dünya'nın kuzey manyetik kutbuna öteki güney manyetik kutbuna yönelir. Yakınına başka bir çubuk mıknatıs ya da içinden elektrik geçirilen bir bobin getirildiğinde de aynı tepkiyi vermektedir. Bu olay mıknatısın çekim veya eğitim gücü olarak da adlandırılan bir olaydır.

Bu parçanın anlatımı ile ilgili olarak

- I. Tanımlama,
II. Örnekleme,
III. Açıklama

tekniklerinden hangileri kullanılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

2. Kıtalar ve denizler jeolojik devirlerin ikinci zamanı boyunca oluşumunu tamamlamıştır. (I) Buzulların erimesi ile gerek kıtalar gerekse denizler oluşum sürecini tamamen bitirmiştir. (II) Denizlere bol su taşınmasıyla üstelik önceleri deniz düzeyinde yüksekte olan çok sayıda alanında batmasıyla yeni su alanları meydana gelmiştir. (III) İkinci zamanda en sık oluşmuş kara parçası olarak kayalar görmekteyiz. (IV) Sarp yerli kayalar öteki kayalara oranla çok daha kolayca büyük değişikliklere uğrayan kaya tipidir. (V) Özellikle yer altının derinliklerinden ya da uzun süre belirli bir su kütlesinin altında kalırlarsa yeniden billurlaşma sürecine girerler. Basınç ve ısı bu kayaların yapılarını eskisinden daha homojen bir yapıya dönüştürebilir. (VI) Böylelikle fosillerin büyük bir bölümü yok olur.

Bu paragraf ikiye ayrılacak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisi ile başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

3. (I) Pek çok dil balığının mercan kayalıklarında yaşayan bazı balıkların tersine çok cılız bir çeneleri vardır. (II) Genellikle mercan balıkları derinlerde süzülmeyi severler. (III) Dil balıkları ise bu genellemenin dışında tutulur çünkü çeneleri yoktur. (IV) Mercan balıkları içerisinde yer alan papağan balığı çene yapısı bakımından oldukça kuvvetlidir. (V) Mercan kayalıklarını ısırp parçalayabilecek kadar güçlü bir yapıya sahiptir. (VI) Ardından sindirim sistemleri tarafından bu kayalıklar çok rahat bir şekilde öğütülür ve dışarıya atılır, bir tebeşirin tozu gibi suya bırakılır.

Bu parçada numaralandırılmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I



4. Servetifünun Dönemi'nin önemli temsilcileri içerisinde yer alan Tevfik Fikret Servetifünun Dönemi'nde en büyük şair olarak nitelendirilen bir sanatçıdır, ikinci büyük şair olarak adlandırılan Cenap Şahabettin ile Tevfik Fikret'i ilk kez dinlediğimde hayatlarının büyük bir acı içerisinde ilerlediğine şahit oldum. (I) Belki de birçoğumuz çeşitli acılar çekmişizdir fakat onların yaşamış olduğu acılar birçok kişinin parmağını ağzında bırakır cinsten. (II) Erzurum'un kan donduran soğuğu bile bir Tevfik Fikret'in yaşadığını hayatın sertliğini anlatır cinsten değildir. (III) Tevfik Fikret annesi babası eşi ve çocuğu gibi en yakınlarıyla sınıyan bir kişidir. (IV) Cenap Şahabettin ise Tevfik Fikret'ten farklı olarak kardeşleri ile sınıanmıştır. İnsanın en yakınları tarafından beklenmedik tepkilerle karşılaşması maalesef ki hayatın en acı yönleri arasında sıralanabilir. (V) Ben onların hayatlarını kitaplardan öğreninceye kadar kendi hayatımın gerçekten çok zor olduğuna inanırdım fakat özellikle Tevfik Fikret geçirmiş olduğu ömrü ile beni derinden etkiledi.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Özetlemek gerekirse insan derdine şükreder mi? Tevfik Fikret bana derdime şükretmemi öğretti." **cümlesi getirilmelidir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. ---- Bu çeşit canlıların az bulunduğu çetin koşullu bölgelerde bile yetişebilmektedir. Başka bitki türlerinin yetişme olanağı bulamadığı kutup bölgelerinde dahi bulunabilirler. Bazı likenler çölün zor koşullarında bile yaşayabilmektedir. Himalayalarda 6000 metreyi aşan herhangi bir yükseklikte dahi bulunmaktadır. Likenler hemen her çeşit yüzeye uyarlar. Çöllerden kızgın kayaların yüzeyine kurtlu topraklardan hayvan iskeletlerinin içine kadar birçok yerde hayat bulma ihtimalleri mevcuttur.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki cümlelerden hangisi getirilmelidir?

- A) Likenler ormanlarda yer alan ağaçların gövde ve dallarında kayaların ve duvarların taşlarında hatta yüzeylerinde oluşan çeşitleridir.
B) Liken türleri arasında birçok önemli çeşit yükseklik anlamında diğer bitkilerden oldukça fazladır.
C) Çeşitli koşullarda yetişebilen birçok bitki bulunmakla beraber yararlı bitkilerin sayısı azdır.
D) Ormanların yemyeşil görüntüsü insanın cezbetmek ile beraber insanoğluna büyük bir barınak oluşturmaktadır.
E) Çeşit orman bitkileri insan sağlığı açısından fayda yaratmakta ve ormanlarda birçok canlıya besin kaynağı oluşturmaktadır.



6. Bir madde parçasının kimyasal çözülmesini yapmak ve içinde hangi elementler olduğunu bulmak günümüz teknolojisiyle oldukça kolaydır. Kütle tayfölçeri yardımıyla demirin içine yarık açılır. Bu yarığın içine hazırlanan kimyasal çözücü ile aktarılan sıvı alaşım, demirin içine aktarılır. Çözölmelere uğrayan demirin içinde; karbon, silikon, manganez ve başka elementlerin olduğu ortaya çıkacaktır. Bununla birlikte aynı teknik uygulanarak içindeki madde miktarının da tespiti yapılabilir.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Demirin çözölmeye uğramayan bir madde olduğu
B) Demire aktarım ile şekil verilebildiği
C) Kimyasal çözölmünün sadece tayfölçeri ile yapıldığı
D) Madde miktarını tespit edilemediği
E) Kimyasal çözölmünün günümüzde kolay bir şekilde yapılabilirdiği

7. Her gün düzenli olarak üç dakika kırmızı ışığa bakmanın, ileriki yaşlarda gerçekleşebilecek görme kaybını azaltabileceği keşfedildi. Kırmızı ışık, mitokondrileri canlandırdığı ortaya kondu. Hücrelerin pilleri olarak bilinen mitokondriler canlanmaya başlayınca sağlıklı görme işlevi etkinleşiyor. Yaş aralıkları 28 ile 72 olan, her iki cinsten de yer alan gönüllüler; her gün üç dakika kırmızı ışığa baktırıldı. Yapılan bu deney sonucu görme hassasiyetinin ortalama olarak yüzde on dört oranında iyileşme olduğu gözlemlendi. Yaş aralığı kırkın üzerinde olan deneklerde bu oranın ortalama yüzde yirmi olduğu belirlendi.

Bu parçayla ilgili;

- I. Kırmızı ışığın görmeyi keskinleştirdiği,
II. Yaşı ileri olanlarda kırmızı ışığın göze daha iyi geldiği,
III. Görme kaybının kırmızı ışıkla belirli oranda giderilebileceği

durumlarından hangileri kesin olarak söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

8. Bir mağara resmi üzerine yapılan incelemeler sonucu modern insanın ataları kimlerdi, sorusu gündeme geldi. Resmin içeriği hem hayret hem de merak uyandırmaya başladı. Yaklaşık 40 bin yıl önce resmedildiği tahmin edilen görsel, farklı beşer tiplerini bir arada barındırmaktadır. Kimi insan görsellerinin kuyruklu olması birçok insan türünün bir arada yaşamış olabileceği kurgusunu zihinlerde uyandırdı. İnsanların farklı türleri varsa modern insanın atası kimdir, sorusu son yıllarda tartışılmaktadır. Bu tip ipuçları keşfedildikçe yeni bilgilere erişmekle bu tip sorulara daha net hatta kesin cevaplar bulunabilir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) İnsanların geçmişini merak ettiği
B) Eski dönemlere ait bulgular olduğu
C) Modern insanın atasının tartışıldığı
D) Eski dönemlere dair kesin bilgilere ulaşmanın mümkün olduğu
E) Tek bir insan türünün yaşadığı

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I



9. Aile içi iletişim, toplum bilincinin temel yapısıdır. Bir toplumda aile çökerse toplum bilinci de doğrudan çökecektir. İletişim hususunda temel prensip pozitif olumlama değildir. Birçok ailede eşlerin de birbirine karşı tavrı takdir, tebessüm ve onaylama üzerine olmadığı için ülkemizde boşanmalar artmaktadır. Çocuklar üzerinde otoriteyi sağlamak maksadıyla yapılan araştırmalar da bize göstermektedir ki çocuk ailede güzel işler yapanın olumlu karşılandığını sezerse güzel işler için mücadele eder. Bu otorite çocuklarda korku oluşturarak da yapılabilir fakat baskı ters tepkiye neden olmaktadır. Çocuklar örneklemesi üzerinden eşlerin de birbirine karşı aile içi iletişimi aynı olduğunu kavramalıyız. Çünkü ailede eş, çocuk, anne, baba ayrımı yoktur.

Bu parçayla ilgili olarak

- I. Ailenin toplum için önemine,
- II. Çocukların ailede nasıl yetişmesi gerektiğine,
- III. Boşanmaların artmasının nedenine,
- IV. Aile içindeki rollerin farklılığına,
- V. Olumlu işlerin olumlu dönüt sağlayacağına

durumlarından hangisine ulaşamaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Karanlık üçlü kişilik özellikleri ile HEXACO kişilik özellikleri arasındaki ilişkilerin ele alınması uzman psikologların sıklıkla vurguladığı bir bağıntıdır. Karanlık üçlü kişilik özelliklerinin HEXACO kişilik modeli çerçevesinde Türkiye’de üniversite öğrencileri odağında yeterince incelenmediği bilinmektedir. Bu bakış açısıyla ele alınan çalışmalarda HEXACO kişilik özelliklerinin deneyime açık, dışa dönük, uyumlu, duyarlı, sorumlu ve dürüst yanları ortaya konmuştur. Türkiye’de üniversite öğrencileri esas alınarak karanlık üçlü kişilik-psikopati, narsisizm, makyavelizm önceleri HEXACO kişilikte olan kişilerin yaşadıkları sıkıntılı süreçten sonra bu kişilik özelliklerini taşıdığı kanıtlandı.

Bu parçada HEXACO kişilik ile ilgili olarak

- I. Karanlık üçlü kişilik özelliklerini taşıdığına,
- II. Üniversitede denekler üzerinde incelendiğine,
- III. Türkiye’de üniversite öğrencilerinin esas alındığına

durumlarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III



11. Hattuşa, Hitit İmparatorluğu'nun başkenti olarak bilinir. Anadolu'da yüzyıllar boyunca birçok kavmin merkezi olarak anılmıştır. Bölgenin ilk sahipleri olan Hattiler tarafından "Hattuş" diye adlandırılmıştır. Hititlerin egemenliğine girdikten sonra Hattuşa adıyla anılmaya başlandı. Kuşatma şehrinin kralı olan Anıtta tarafından ele geçirilen Hattuşa MÖ 1700'lerde yine Anıtta tarafından yıkıldı. Yazılı kayıtlarda geçen ilk kral olarak Anıtta bilinir. Yaklaşık yüz yıl kadar sonra şehir I. Hattuşuli tarafından tekrar kurularak 400 yıl kadar sürecek bir uygarlığın başkenti hâline geldi.

Bu parçada Hattuşa kenti ile ilgili olarak

- I. I. Hattuşili tarafından kurulması,
- II. Hititlerin egemenliğine girmesi,
- III. Hattiler tarafından "Hattuş" denmesi

durumlarından hangilerinden sonra "Hattuşa" diye adlandırılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

12. İnsan belleğinin en yüksek katı, toplumsal bellektir. Nöbetçi olarak görev yapan ve dıştan gelen bütün kuşku gürültüleri saptayan ilkel bir insan düşünelim. Bu insan, anlamak ve anlatmak için saptama yapmaktadır ve üyesi olduğu topluluğun yaşamı, onun belleğinin sağlamlığına ve kesinliğine bağlıdır. Janet'in, "anlatı etkinliği" diye adlandırdığı şey. Bu bellek, yalnızca duysal değildir; dil yetisine de dayanır. Mantıksal bir nitelik taşıyor; olayları çözümleyip akılcı bir düzen içinde söz konusu akılcı düzen, topluluğun tasarımlarına ve inançlarına dayanır. Birbirine bağlar. Toplum bilimci Halbwachs, bu görüşü daha da geliştirmiştir. Bellek, yalnızca ereği ve kökeni bakımından toplumsal değildir; çeşitli kümelerin toplumsal çerçeveleri içine de yerleşmiş durumdadır.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak

- I. Tanık göstermeden yararlanıldığı,
- II. Sayıp dökmelere başvurulduğu,
- III. Varsayım bildiren ifade kullanıldığı,
- IV. Tanımsal nitelik taşıyan cümle verildiği,
- V. Açıklayıcı anlatıma yer verildiği

durumlarından hangileri söylenemez?

- A) I ve II B) II ve IV C) III ve V
D) I ve IV E) IV ve V

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I



13. Hatay'ın Reyhanlı ilçesi tarih boyunca birçok kavim için uğrak nokta olmuştur. Açıca Höyük'te yürütülen kazı çalışmalarında tarihe ışık tutan bir keşif yapılmıştır. 5 metrelik bir çukurda 3500 yıllık iskeletin Orta Asya kökenli bir kadına ait olduğu belirlenmiştir. Hazırlanan rapora göre kafatasındaki kırık ve diğer kemiklerindeki zedelenmeler, şiddet gördüğü yönünde belirtiler olarak sunulmuştur. Bu kadının savaşlarda yara ve darbe aldığı düşünülmektedir.

Bu parçada bahsi geçen Reyhanlı ile ilgili olarak

- I. Reyhanlı ilçesinin uğrak bir yer olduğu,
 - II. 3500 yıl öncesinde insanların bulunduğu,
 - III. Bulunan kadının savaşta yara aldığı
- durumlarından hangileri kesin olarak söylenemez?**

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

Y
A
R
G
I

14. Uzak Doğu'da yaklaşık 5000 yıldır uygulanan en eski tedavi yöntemlerinden biri de akupunktur yöntemidir. Çin'de ortaya çıkan bu yöntem ince metal iğneleri bedenin belirli yerlerindeki dokulara batırarak belirli sürelerle bekletme yöntemi olarak uygulanmaktadır. 4-10 cm arasında değişen iğnelerle uygulanan bu yöntem, baş bölümünün altına çeşitli bölgelere saplanan çelik veya gümüş iğneler sayesinde enerji akışının sağlandığına inanılır. Bu akışı sağlayan gizli güçler olduğu söylenir. Söz konusu güçler; yıldan yıla, mevsimden mevsime, günden güne hatta saatten saate değişikliğe uğrar. Eğer ki bir denge varsa insan sağlıklıdır. Denge bozursa da hastalıklar ortaya çıkar.

Bu parçada akupunktur yöntemiyle ilgili,

- I. Nerede ortaya çıkmıştır?
- II. Kaç yıldır uygulanmaktadır?
- III. Nasıl uygulanmaktadır?
- IV. Hangi zamanda yapılabilir?
- V. Sağlığı nasıl etkilemektedir?

sorularından hangisine cevap yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I

15. Malik Aksel, son yüzyılda az görebildiğimiz bir kalitede olan önemli bir ressamdır. Onun sanatından söz ederken Hoca Ali Rıza ve Üsküdarlı Cevat kuşağıyla güçlü bir başlangıç oluşturan sulu boya resim alanındaki etkinliğini de unutmamak gerekir. Bu tür çalışmalardan İstanbul'un tarihini ve toplumsal gelenek görenek anlayışını görebildiğimiz gibi sulu boyanın saydam dokunuşlarına da şahit oluyoruz. Hatta Aksel'in odaklanan köklü bir sanat rötüş anlayışını da seziyoruz. İlk bakışta iddiasız gibi görünen ama dikkatle incelendiğinde kolayca kavranabilen eserler, zorlamasız bir duyarlılığı temsilcisinden geldiğini belli eder.

Bu parçada Malik Aksel ile ilgili olarak

- I. Sulu boya resimlerinde etkin olduğuna,
- II. İddiasız görünen ve kolayca kavranamayan eserler verdiği,
- III. Resimlerinde köklü bir sanat rötüş anlayışı olduğuna

durumlarından hangilerine değinilmemiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

16. Hücre yapısı en ilkel canlıların bakterilere kadar her türlü canlıının formatında bulunur. Organizmaların işlevsel en küçük birimi hücre olarak adlandırılır. Canlılar tek hücreden veya çoklu hücreden oluşabilir. Hücreler prokaryot ve ökaryot olarak ikiye ayrılır. Prokaryot hücre tipinde çekirdek zarı ve buna ek zarla çevrili organeller bulunmaz. Prokaryot hücre tipine bakteriler ve arkeler girmektedir. Ökaryot hücre tipinde ise çekirdek zarı ve buna ek zarlı çevrili organeller bulunur. Ökaryot hücre tipinde protistalar, bitkiler, hayvanlar ve mantarlar bulunur.

Bu parçayla ilgili olarak

- I. Hücresel yapının tüm canlıların temeli olduğu,
- II. Ökaryot hücre tipinin mantarlarda bulunabileceği,
- III. Hayvanlar ve mantarların ortak noktalarının olduğu

durumlarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III



17. Her şeyin efendisi olan firavun, en dehşet verici despotlardan biri olabilir. Lakin yapması gereken ödevleri de vardı. Maat adlı tanrıçanın şahsında cisimleşen adalete uymak zorundaydı. Kuraklık tehdidi olduğu zaman, sınırlarda Asyalılar dolanmaya başladığı zaman, bilgiler bunun nedenini bilirlerdi. Maat'a saygısızlık edilmiştir. Yardımsever bir tanrıdır. Bu durum dinî törenlerin iyi uygulanmasından, yöneticilerin dürüstlüğünden ve iç barıştan anlaşılırdı. Bunca görevin yerine getirilmesinde, kuşkusuz her şeyi Firavun yapamazdı.

Bu parçayla ilgili olarak

- I. Maat adlı tanrıçanın yardımsever olduğuna,
- II. Kuraklığı saygısızlık ile bağdaştırdıklarına,
- III. Firavun'un sorumluluğunun olmadığına

durumlarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

18. Canlıların vücut kısımları iş bölümü metodu- nu uygulayarak çalışır. Atom, bir maddenin kimyasal ve fiziksel niteliklerini yansıtan en küçük yapı taşı olarak adlandırılır. Atomlar birçok hâle geldiğinde molekülleri oluşturur. Hücre canlının temel birimidir. Hücrelerin bir araya gelmesiyle dokular, dokuların bir araya gelmesiyle organlar oluşur. En son organların bir araya gelmesiyle de organizmalar meydana gelir. İş bölümü yaparak organize olan unsurlar canlı organizmaların oluşumunu sağlayarak hayatı oluşturur.

Bu parçayla ilgili olarak

- I. Canlıların iş bölümü metodunu uyguladığı,
- II. En küçük yapı taşının atom olduğu,
- III. Dokuların hücreler aracılığıyla oluştuğu,
- IV. Organlar ile organizmanın meydana geldiği,
- V. Canlılığın temelinin atomlara dayandığı

durumlarından hangileri söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

19. Teorik fizikçi Carlo Ravelli, zamanın bir yansıma olduğu tezini savunuyor. Zamanın fiziksel gerçekliğe aykırı olduğunu dile getiriyor. Geçmiş, şimdi ve gelecek dizisini zaman dizisi olarak görmemektedir.

Bu parçayla ilgili olarak

- I. Fiziksel gerçekliğe aykırı olması,
- II. Zaman dizisinin olmaması,
- III. Farklı düşsel çıkarımların yansıması olması

durumlarından hangileri Carlo Ravelli'nin zamanın almadığına ikna etmek için kullandığı sözlerdir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

20. İnsanların birbiriyle haberleşmede kullandığı radyo ve televizyon evrenin en tuhaf olayları arasında yer alan elektromanyetik ışınım olayına dayanır. Uzayın en derin köşelerine giden elektromanyetik ışınım çok geniş bir aralığa sahiptir. Atmosferin iyonosfer katmanına çarpıp yeryüzüne inerek çok hızlı bir hareketle iletişimin sağlanması, ışınlımlarla sağlanır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) İletişimin insanlar için öneme
- B) İyonosferin atmosferdeki konumuna
- C) İletişimin sağlanmasında ışınlımların öneme
- D) Elektromagnetik ışınlımların sayısına
- E) Radyo ve televizyonun fiziki özelliklerine



1. (I) Bitkinin suyu soymuk damarların yanındaki odun damarlar tarafından iletilmektedir. (II) Odun ve soymuk damarlar birlikte bir damar takımı oluşturmaktadır. (III) Odunsu hücreler kalın hücre çeperleri ile sağlamlaştırılmış uzun burun dizgesi oluştururlar. Bazen bunlar geniş ve çok hücreli yapılardan oluşmaktadır. (IV) Bitki üzerinden buharlaşan suyun dengelenmesi için kökler tarafından soğurulan su kılcal damarlara işleyerek yükseltilir. (V)

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangisine “Böylelikle bitkiler su gibi hayati bir maddeyi bütün damarlarında dolaştırarak canlılığını devam ettirirler.” **cümlesi getirilmelidir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Türkçe sondan eklemeli diller ailesi grubu içerisinde yer almaktadır. (I) En az iki sözcüğün ses, biçim veya anlamca birleşip kaynaşması ile oluşan sözcükler, yaygın kullanıma sahiptir. (II) Tamlamaların önemli bir bölümü bazen ses bazen de hece düşmesi yoluyla oluşmaktadır. (III) Bu yollarla kaynaşmasıyla bu yapıdaki sözcükler ortaya çıkmaktadır. (IV) Birleşik sözcüklerin bir bölümü tam anlamıyla kaynaşmışken iki sözcük kendi anlamlarını yitirerek tek sözcüğü oluşturur. (V) Fakat bazen bir bölüm sözcüklerde ise birleşen öğelerden yalnız biri kendi anlamını kaybeder, yine bir bölüm birleşik sözcükte ise birleşen öğeler tamamıyla anlamlarını koruyabilir.

Bu parça ikiye ayrılacak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisi ile başlar?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. (I) Birçok akademisyene göre 18. yüzyıl parçalanmalar, paylaşımlar ve yeni oluşumlar çağı olarak nitelendirilir. (II) 19. yüzyıla gelinceye kadar dünya milletlerinin hiç bu kadar huzursuz olmadığı görülmektedir. (III) Gelecek olaylar insanların birçok anlamda huzurunu kaçıracakken bu dönem elbette geçmiş yüzyılların çıkarımı olarak nitelendirilir. (IV) Avrupa'daki Rönesans hareketleri Osmanlının yenileşme hareketleri ve biraz da zorunlu nedenlerden başlayan siyasi olarak değişikliğe yol açacak savaş hareketleri yine bu yüzyıldan önce gerçekleşerek etkisini gelecek dönemlere taşımıştır. (V) 19. yüzyıl insanlık tarihi açısından farklı bir dönem farklı bir anlayış ve farklı temellerin atıldığı bir dönem olarak bilinmektedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Çağdaş araştırmacılar, beyindeki kan akışını dolaylı olarak ölçerek beynin hangi bölgelerinin diğerlerinden daha aktif olduğunu gösteren bir süreç olan bilinci tespit etmek için tarama tekniğine başvuruyor. MR olarak bilinen fonksiyonel tarayıcılar bilinç hakkında gözlem yapılmasına olanak tanıyor. Bilinç, bedensel aktivitelerin beynin hangi noktalarıyla aktif olduğuna ve iradeli katılım ile hareket etme sistemine verilen isimdir. Bu da fonksiyonel tarayıcılarla tespit edilebilir.

Bu parçayla ilgili olarak

- Bilincin sadece tarama yoluyla tespit edildiği,
- Beynin hangi bölgelerinin aktif olduğunun belirlendiği,
- Çağdaş araştırmacıların bilinci doğrudan ölçtüğü

durumlarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III



5. Çinli bilim insanları günümüzden ortalama 2000 yıl öncesine ait olduğunu tespit ettikleri bir mezarda yaptıkları kazılar esnasında bronz bir sürahide bulunan bir sıvının gizemini araştırdı. Edinilen bilgiye göre bu sıvının alkol içerikli şifa amacıyla tüketilen bir sıvı karışım olduğu söylendi. Eski dönemlerde kanamayı durdurmak ve iltihapları azaltmak için kullanıldığı ortaya koyuldu.

Bu parçadan hareketle,

- I. Çin'de 2000 yıl öncesinden kalma mezarlar tespit edilmiştir.
- II. Bir sürahide bulunan sıvının kanamaları durdurmak için kullanıldığı ortaya çıkmıştır.
- III. Alkol içeren tüm sıvıların şifa amacıyla tedavilerde kullanıldığı öğrenilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

6. Filler devasa cüsseleriyle insanoğlunu hem hayrete düşürmüş hem de yıllar yılı ilgisini çekmiş. En çok merak edilen sorulardan biri de “----?” olmuştur. Fillerin hortumlarına beş dakikadan fazla sabit durmasını kaydedecek şekilde ayarlanan cihazlar takılarak bu soruya cevap aranmıştır. Güney Afrika'da incelemeye alınan iki fil, hangi pozisyonlarda bu eylemi gerçekleştirdiklerine cevap olmuştur. Jiroskop cihazının verilerine göre tespit edilmiştir. Lider dişi fillerin ise birkaç güne kadar ayakta kaldığı belirlenmiş. Oturur pozisyon ile bu eylemi gerçekleştirdikleri saptanmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere,

- I. Filler hangi pozisyonunda uyur?
- II. Filler ne kadar süre uykuda kalır?
- III. Fillerin hareketsiz kalma süreleri nedir?
- IV. Filler uyumadan kaç saat ayakta kalır?
- V. Filler uyku sırasında ne görür?

sorularından hangisi getirilirse cevap alınamaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. NASA tarafından Mars'a yollanan Perseverance keşif aracı 7 aylık bir süre sonrasında hedefine ulaştı. 8 yıl boyunca yüzey alanında araştırmalar yaparak önemli bilgiler edindi. Mars'ın geçirdiği jeolojik süreçler ve Mars'ta yaşanılabilirlik üzerine bilgi edinerek yaşamın sürdürülebileceğine dair umut verici bilgiler sundu. Yüzey bölgede yapılan sondaj çalışmalarıyla da tarımsal faaliyetlerin yapılabilirliği üzerine inceleme yapılması için toprak örnekleri Dünya'ya getirildi. Keşif aracının üzerine yerleştirilen küçük helikopter ile de üç boyutlu topografik harita çıkarılarak yüzey hatlarının detayları ile ilgili bilgi toplandı.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Mars'ın yüzeyinin Dünya'ya oranla engebeli olduğu tespit edilmiştir.
- B) Mars'ın diğer gezegenlere göre dönüş hızının yavaş olduğu öğrenilmiştir.
- C) Mars'ta yaşanabilirlik konusunda incelemeler yapılmıştır.
- D) Dünya ile Mars arasında çekim kuvvetinin farklı olduğu tespit edilmiştir.
- E) İnsanoğlu Mars gibi diğer gezegenlerde yaşamaya elverişli bir canlı değildir.

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
L
A
R
I

8. Japonya’da araştırmacılar elastik malzemeler üzerine çalışıyor. Süper elastik malzemelerin dayanıklılığını arttırmak için yapılan incelemeler sonuç vermeye başladı. Oldukça yüksek ve düşük ısıya dayanabilen demir alaşımlı elastik malzeme geliştirildi. Bu süper elastik demir alaşımlı malzeme şekli bozulup deforme olmasına rağmen eski hâline dönebilmektedir. Deprem gibi sarsıntılarda kullanılmak için tasarlanan bu malzemeler, uzay çalışmalarından tıbbi malzemeye kadar birçok alan için ümit verici bir gelişme kabul edilmektedir.

Bu parçayla ilgili olarak

- I. Elastik malzemelerin depremler için üretildiğine,
- II. Birçok farklı alanın gelişmeleri yakından takip ettiğine,
- III. Süper elastik malzemelerin dayanıksız olduğuna,
- IV. Demir alaşımlı malzemelerin eski hâline dönebildiğine,
- V. Elastik malzeme geliştirilerek ısı seviyesine dayanıklı hâle getirildiğine

durumlarından hangilerine ulaşamaz?

- A) I ve II B) II ve IV C) III ve V
D) II ve III E) IV ve V

9. Kayısı çekirdeği, amigdalin içerdiği için sanıldığı gibi masum değildir. Kayısı çekirdeğinde bulunan amigdalin, çekirdeğin çiğnenip öğütülmesiyle mideye ulaşır. Midede ise mide sıvısıyla birleşerek zehirli bir madde olan siyanüre dönüşür. Kayısı çekirdeğini fazla tüketmek küçük bireylerde zehirlenerek ölüme yol açar. Erişkin kişilerdeki tepki bağışıklıktan yani bağışıklığın güçlü olmasından dolayı ölümcül riskler içermeyebilir. Fakat çocuklar gelişim sürecinde böyle bir zehirlenmeyi kolay atlatabilebilir. Yüzde kızarmadan terlemeye kadar birçok tepkime gösteren bu tür siyanür zehirlenmeleri; erik, elma ve şeftali gibi meyve türlerinde de karşılaşılan bir durumdur.

Bu parçada kayısı çekirdeğiyle ilgili;

- I. Mide sıvısıyla birleşince zehirleyebildiğine,
- II. Erişkinlerde zararsız olduğuna,
- III. Zehirlediğinde kızarma ve terleme yaptığına

durumlarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III



10. İnsanoğlunun keşfini gerçekleştirdiği en yararlı ham maddelerden biri olan petrol; gaz, sıvı ve katı karbonhidratların bir karışımıdır. Yeryüzünün çeşitli bölgelerinde rezervi bulunmaktadır. Genellikle tortul kayaların bulunduğu yerlerde olmaktadır. Ham şekilde elde edilen petrol işlem görmeden önce zararsız bir maddedir. İşlem görerek yakıt, ilaç, makayaj malzemeleri gibi çeşitli alanlarda kullanılır. Hatta eski dönemlerde Mısır'da mumyalama yönteminde bile petrolün yarı katı biçimi olan zifti kullanılmıştır.

Bu parçayla ilgili olarak

- I. Petrolün karışım içerdiği,
- II. Birçok yerde petrol bulunduğu,
- III. İşlendikten sonra ihraç edildiği

durumlarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

11. Beyin, insan enerjisinin çok büyük bir oranını tüketmektedir. Evrim açısından çoğu zaman yapılan değerlendirmeler, bu kadar çok enerji tüketiminin çok zor olduğu yönünde oldu. Fakat beyin düşünce mekanizmasının çalışmasıyla insanın besin kaynaklı enerjisinin büyük bir bölümünü tüketmektedir. Beynin sadece %10 gibi bir oranının kullanılarak bu eylemin gerçekleşmesi çok doğru değildir. Çünkü insan düşünsel mekanizmayı harekete geçirdiği anda beynin tamamının faal bir etkileşimle çalıştığı görülmektedir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İnsanın beyninin tamamını kullandığı
- B) Beynin besin enerjisinin büyük bölümünü tükettiği
- C) Düşünme mekanizmasının beyni harekete geçirdiği
- D) Besin kaynaklı enerji ile beyin beslendiği
- E) Beynin %10'unu düşünceye ayırdığı

12. Her canlı metabolik olarak enerjiye ihtiyaç duyar. Canlılar, metabolik faaliyetlerini gerçekleştirmek için enerji dediğimiz besin takviyesine ihtiyaç duyar. Bu enerji besinlerle sağlandığı için yeme-içme faaliyetleriyle sağlanır. Ototrof canlılar, fotosentez ya da kemosentez yaparak kendi besinlerini üretme özelliğine sahiptir. Bitki türleri; besin üretmek için çevrelerinden veya topraktan su, mineral ve karbondioksit gibi maddelerin yanı sıra güneş ışınlarına da ihtiyaç duyar.

Bu parçayla ilgili olarak

- I. Bütün canlıların enerjiyi dışarıdan elde ettiği,
- II. Besin üretiminin sadece su ile olduğu,
- III. Fotosentez yoluyla besin üretimi gerçekleştiği

durumlarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

13. Yeni araştırmalar ışığında bulunan bazı bilgilere göre dijital bitlerin üretimi aynı hızla devam ettiği sürece dünya milletleri bilgi felaketi ile yüz yüze gelebilir. Bilgi depolama ihtiyacı, her şeyin kaydedilmesi bir süre sonra doğru bilgi problemini de doğuracaktır. Araştırmacı Vopson'un yazdığı makaleye göre her yıl ortalama 2, 5 kentrilyon bayt dijital veri üretildiği söylenmektedir. Bu veri üretimi de yılda yine ortalama 1021 dijital bit bilgiye denk gelir. Her yıl yaklaşık %20 oranında dijital bilgi artışı yaşanır 300 yıl gibi bir zaman aralığında dijital bitlerin sayısının toplamı atom sayısının üzerine çıkacak.

Bu parçayla ilgili olarak

- I. Dünyayı felakete sürükleyecek unsurlar arasında dijital bitlerin üretimi var mıdır?
- II. Araştırmalara göre yılda ortalama kaç bit üretimi yapılmaktadır?
- III. Bitler, atom sayılarındaki artışı nasıl etkiler?

sorularından hangilerinin cevabı yoktur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III



14. Bilim insanları yaptıkları son araştırmalarda genetik aktarımının hangi özelliklerinin aneden hangi özelliklerinin babadan geldiğini ortaya koydu. Çocuğun cinsiyetinin babadan gelen kromozomla belirlendiği öncelerde ortaya konmuş bir bilgidir. Zekâ kavramının da x kromozomundan taşındığı bilinmektedir. %80 oranında çocuklar zekâyı anneden %20 oranında ise babadan alır. Kilo ve vücut yapısı %25 oranında genetikdir. Hatta bu özellik de x kromozomundan yani doğrudan anne tarafından belirlenir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çocuğun cinsiyetini hangi kromozomun belirlediği
- B) Zekâ faktörünün oransal dağılımının ne olduğu
- C) Annenin zekâ üzerinde etkisinin ne olduğu
- D) Cinsiyeti belirleyen ebeveynin baba olduğu
- E) Zekânın y kromozomu ile belirlendiği

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I

15. İnsanın fiziksel tepkimeleri merak uyandırmaya devam ediyor. Ani durumlarda verilen tepkilerden sıcak soğuk hassasiyetine birçok durumun nedeni araştırılıyor. Üşüdüğümüzde veya ürperti yaşadığımızda tüylerin neden diken diken olduğu da bu araştırmalardan biri olmuş. Hayvanlarda yapılan incelemede hayvanların tüylerini kabartması soğuktan korunma veya korku anında kendini daha büyük gösterme gibi durumlardan kaynaklandığı elde edilmiş. Fakat insanla ilgili bu sorunun cevabı farklı gibi algılsa da aslında geçmişteki insanların -tıpkı hayvanlardaki soğuktan korunma içgüdüğü gibi- modern insana bir mirasıdır. Atalarımız soğuktan korunmak için geçmiş çağlarda içgüdüsel veya bilinçli tüyleri kabartmış, bu durum da modern insana aktarılmıştır.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Tüylerin diken diken olmasının araştırıldığına
- B) Hayvanlarda da benzer durumlar yaşandığına
- C) İçgüdüsel tepkilerin verildiğine
- D) İçgüdülerin gelecek kuşaklara aktarıldığına
- E) İnsanların ani tepkilerinin hayvanlara göre zayıf olduğuna



16. Güneş ışığını enerjiye dönüştürebilmek gibi bir özelliğe sahiptir bitkiler. Bu durum fotosentez olarak adlandırılır. Yeni araştırmalar sonucu bilim yapay fotosentezde çığır açan bir buluş ortaya koydu. Bu buluşun ortaya konmasında azalan bitki örtüsünün olduğu da yadsınamaz bir gerçektir. Yeni üretilen bir cihaz yardımıyla su ve gün ışığı emilerek enerji elde edilmektedir. Cihazın asıl çığır açan noktası ise fotokatalizörlerden oluşan foto katmanıdır. Bu katman yarı iletken özelliğiyle gün ışığı vasıtasıyla elektronları etkileşime geçirerek oksijen üretimine olanak tanımaktadır.

Bu parçayla ilgili olarak

- I. Bitkilerin ışığı enerjiye çevirdiği,
- II. Enerjinin cihaz aracılığıyla üretilebildiği,
- III. Bitkilerin azalmasının sebebinin kuraklık olduğunu

durumlarından hangileri söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

17. Son yarım yüzyılda havacılık sektöründe öylesine ilerlemeler olmuştur ki neredeyse birçok gelişme artık sıradanlaşmış ve önemsenmeden geçilmiştir. Oysaki son yarım yüzyıl öncesinde bu tür gelişimler, bilim-kurgu olarak nitelendirilirken günümüzde sıradan hayat ilerlemesi görülür. 1957 yılında ilk uydunun atmosfer dışına çıkışındaki heyecan, bugün insansız hava araçlarında yoktur. Gelişim birçok alana yayılınca ilgi ve şaşkınlık neredeyse yok olmuştur. Keşif ve icatlar eski zamanların heyecanından monoton işlerin devamı olmaya dönmüştür.

Bu parçayla ilgili;

- I. Bazı gelişmelerin sıradan hâl aldığı,
- II. İlgi ve şaşkınlığın zamanla kaybolduğu,
- III. Keşif ve icatların eski zamanlarda heyecanının olmadığı

durumlarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

Y
A
R
G
I

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I



18. Dünya her geçen gün doğal semptomlarını yitiriyor. En büyük buz kütlesinin yer aldığı Grönland'ın eriyen buz örtüsü ne yazık ki artık geri dönüşü olmayan bir seviyede. Bu buz örtüsü tamamen yok olma tehlikesiyle karşı karşıya. Çünkü kar yağışı artık buzulların erime hızına yetişemediği için erime oranı ile yağış farkı olumsuz yönde devam ediyor. Nature dergisi yayımladığı çalışmada 40 yıllık bir planlama yapılmazsa ciddi kuraklık tehlikesinin insanoğlunu beklediği ifade ediliyor.

Bu parçayla ilgili olarak

- I. Buzulların erimesi,
- II. Yağışların artması,
- III. Önlemlerin alınması

durumlarından hangileri “kuraklık tehlikesiyle insanlığı yüz yüze bırakacağı” **söylenbilir?**

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

Y
A
R
G
IY
A
Y
I
N
L
A
R
I

19. Jüpiter'in uydusu Ganymede oldukça özel ve farklı bir parçadır. Güneş Sistemi'ndeki en büyük uydu olarak bilinir. Kendi manyetik alanını oluşturabilen tek uydu olmanın yanı sıra en fazla sıvı haznesine sahip uydu diye de bilinir. Güneş Sistemi'nin günümüz gözlemlerine göre şu ana kadar en büyük çarpışma kaynaklı krateridir. Bu uyduda boyutları yaklaşık 7.800 kilometreyi bulan tektonik tepeliklere sahiptir.

Bu parçada sözü edilen Ganymede uydusuyla ilgili olarak

- I. Kendi manyetik alanını oluşturduğu,
- II. En fazla sıvı haznesine sahip olduğu,
- III. Tektonik tepeliklerinin bulunduğu,
- IV. En büyük çarpışma kaynaklı krater olduğu,
- V. En büyük gezegenin uydusu olduğu

durumlarından hangisi söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

20. Kozalaklı ağaçların pek çoğu her mevsim yeşil kalabilmektedir. Bu kurala uymayan tek tür melez çamlardır. Melez çamlar, yaprakları güz aylarında dökülen kozalaklı ağaçlardan biridir. Her türlü koşula en çok dayanıklı olarak tanımlanan kozalaklı ağaçlar ise California eyaletinde yetişen ve dünyanın en yüksek seviyeleri olarak bilinen kırmızı keresteleri ile ünlü kızıl ağaçlardır.

Bu parçanın anlatımı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kıyaslamalara başvurulmuştur.
- B) Açıklayıcı anlatım kullanılmıştır.
- C) Üstünlük sağlayan ifadeye yer verilmiştir.
- D) Bilgi verme amacı vardır.
- E) Sıralı cümlelere yer verilmiştir.





DENEME - 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
D	A	A	E	D	D	D	A	E	B	C	C	C	E	E	C	C	B	A	D

DENEME - 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
D	B	C	E	E	D	C	C	D	D	D	C	E	C	A	E	D	D	C	E

DENEME - 3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
E	A	E	D	B	D	A	D	E	C	C	E	B	A	D	C	A	C	A	E

DENEME - 4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
B	C	B	C	E	D	B	D	E	C	D	C	A	A	D	C	E	C	E	C

DENEME - 5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A	E	B	E	C	A	C	E	E	E	E	E	E	B	B	E	A	C	E	C

DENEME - 6

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
C	D	E	E	C	C	E	C	E	E	D	E	D	D	D	B	D	D	D	C

DENEME - 7

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
C	A	E	E	D	E	A	D	C	B	D	B	C	C	A	C	A	A	E	D

DENEME - 8

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A	D	D	A	A	A	D	D	C	E	A	C	D	C	D	E	E	D	A	D

DENEME - 9

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
E	B	A	E	A	E	D	E	D	B	B	D	C	D	B	E	C	A	D	C

DENEME - 10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
E	A	E	B	B	E	C	D	B	C	E	C	C	E	E	C	D	A	E	E